



## Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

---

### Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens förslag i budgetpropositionen för år 2005 om anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar och om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter. Lagändringen innebär anpassningar till ändringar i EG:s regelverk. I samband med budgetpropositionen behandlar utskottet 43 motionsyrkanden från allmän motionstid åren 2003 och 2004.

Utgiftsområdet omfattar 38 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande av dessa är området Livsmedelspolitik som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Skogspolitik, Djurpolitik, Landsbygdspolitik, Samepolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Regeringen föreslår inom utgiftsområdet satsningar för år 2005 som bl.a. gäller Artdatabanken, Djurskyddsmyndigheten, ekologisk produktion av livsmedel samt biotopskydd inom skogsbruket.

Riksdagen har den 24 november 2004 fastställt utgiftsramen för utgiftsområdet till 14 655 991 000 kr i enlighet med finansutskottets förslag. I jämförelse med anvisade medel år 2004 ökar ramen för utgiftsområdet med 364 miljoner kronor år 2005. Förändringen förklaras huvudsakligen av att EU-bidrag för arealersättning och djurbidrag ökar med 150 miljoner kronor.

Regeringens förslag om medelsanvisning på anslag m.m. tillstyrks, och utskottet ställer sig bakom de bedömningar som regeringen har redovisat. Samtliga motioner som behandlas i samband med budgetpropositionen avstyrks.

I betänkandet finns sju reservationer och sex särskilda yttranden.

# Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	8
Ärendet och dess beredning.....	8
Bakgrund.....	8
Utskottets överväganden.....	10
Skogspolitik.....	10
41:1 Skogsvårdsorganisationen.....	13
41:2 Insatser för skogsbruket.....	13
41:3 Internationellt skogssamarbete och 41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning.....	15
Djurpolitik.....	15
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	19
42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen.....	20
42:3 Djurhälsovård.....	21
42:4 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar.....	22
42:5 Ersättning för viltskador.....	24
42:6 Djurskyddsmyndigheten.....	26
Livsmedelspolitik.....	28
Lagen om EG:s förordningar om jordbruksprodukter.....	36
Mål för politikområde Livsmedelspolitik.....	37
43:1 Statens jordbruksverk.....	37
43:2 Statens utsädeskontroll, 43:3 Statens växtsortnämnd och 43:4 Bekämpande av växtsjukdomar.....	40
43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m. ....	40
43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter och 43:7 Räntekostnader för förskottrade arealersättningar m.m.....	42
43:8 Fiskeriverket.....	43
43:9 Strukturstöd till fisket m.m., 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. och 43:11 Fiskevård.....	44
43:12 Livsmedelsverket.....	44
43:13 Livsmedelsekonomiska institutet.....	45
43:14 Livsmedelsstatistik.....	47
43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten....	48
43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet.....	48
43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.....	50
Landsbygdspolitik.....	50
44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 44:2 Från EG- budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.....	53
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket.....	57
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	58
44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.....	59
44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m... 59	
44:7 Ekologisk produktion.....	61
Samepolitik.....	63
45:1 Främjande av rennäringen m.m.....	65

Utbildningspolitik och forskningspolitik under utgiftsområdena 16 och 20..	65
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet.....	66
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande:	
Forskning och samfinansierad forskning.....	70
26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	72
Reservationer.....	73
1. Myndighetsansvaret för sjukdomar hos vilda djur, punkt 2 (fp, kd, v, mp)	73
2. Ersättning för rovdjursdödade renar, punkt 3 (kd).....	73
3. Disposition av avgiftsintäkter, punkt 4 (m).....	74
4. Principer för utbetalning av vissa stöd, punkt 7 (m, fp, kd, c).....	74
5. Viss verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m., punkt 8 (fp)...	75
6. Inriktningen på offentligt finansierad forskning, punkt 9 (m).....	75
7. Översyn av forskningsfinansieringen, punkt 12 (fp).....	76
Särskilda yttranden.....	77
1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (m).....	77
2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (fp).....	79
3. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (kd).....	81
4. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (c).....	85
5. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (v, mp).....	87
6. Viss verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m., punkt 8 (mp).	87
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	89
Propositionen.....	89
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003.....	91
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004.....	91
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	96
Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter.....	96
<i>Bilaga 3</i>	
Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 23.....	97
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2005 inom utgiftsområde 23.....	99
 <i>Tabeller</i>	
Utgiftsutveckling inom politikområdet Skogspolitik.....	12
Utgiftsutveckling inom politikområdet Djurpolitik.....	17
Utgiftsutveckling inom politikområdet Livsmedelspolitik.....	32
Utgiftsutveckling inom politikområdet Landsbygdspolitik.....	52
Utgiftsutveckling inom politikområdet Samepolitik.....	64

# Utskottets förslag till riksdagsbeslut

## **1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar**

Riksdagen

1. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 42:3 Djurhälsovård, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 000 000 kr under år 2006,
2. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 42:4 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 500 000 kr under år 2006,
3. bemyndigar regeringen att för år 2005 låta Kammarkollegiet ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret på högst 5 000 000 kr,
4. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 42:6 Djurskyddsmyndigheten, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kr under år 2006,
5. bemyndigar regeringen att för år 2005 låta Statens jordbruksverk ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret på högst 6 000 000 000 kr,
6. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m., besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 086 200 000 kr under år 2006 och 13 800 000 kr under år 2007,
7. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 000 000 kr under år 2006,
8. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 808 052 000 kr under år 2006, högst 182 090 000 kr år 2007, högst 62 708 000 kr år 2008, högst 35 650 000 kr år 2009 och högst 61 500 000 kr därefter,
9. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 883 626 000 kr under år 2006, högst 225 757 000 kr år 2007, högst 75 290 000 kr år 2008, högst 40 474 000 kr år 2009 och högst 61 853 000 kr därefter,

10. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kr under år 2006,

11. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 44:7 Ekologisk produktion, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 000 000 kr under år 2006,

12. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m., besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kr under år 2006,

13. bemyndigar regeringen att under år 2005, för ramanslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 220 000 000 kr under år 2006, högst 150 000 000 kr år 2007, högst 95 000 000 kr år 2008 och högst 45 000 000 kr år 2009,

14. godkänner vad regeringen förordar om ersättning vid skördeskador,

15. anvisar anslag för budgetåret 2005 under utgiftsområdet enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 Utgiftsområde 23 punkterna 1–13, 16 och 19 samt avslår motionerna 2003/04:MJ217, 2003/04:MJ446, 2004/05:MJ217, 2004/05:MJ259, 2004/05:MJ270, 2004/05:MJ379, 2004/05:MJ434 yrkande 36, 2004/05:MJ467, 2004/05:MJ473 yrkandena 1, 2 och 4, 2004/05:MJ497 yrkandena 29, 32–34, 37, 41, 43 i denna del och 46, 2004/05:MJ499 yrkande 20, 2004/05:MJ508 yrkande 36, 2004/05:MJ513 yrkande 1 och 2004/05:MJ525 yrkandena 1 och 2.

## **2. Myndighetsansvaret för sjukdomar hos vilda djur**

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ497 yrkande 43 i denna del.

*Reservation 1 (fp, kd, v, mp)*

## **3. Ersättning för rovdjursdödade renar**

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ497 yrkande 42.

*Reservation 2 (kd)*

## **4. Disposition av avgiftsintäkter**

Riksdagen

1. godkänner vad regeringen förordar om disposition av avgiftsintäkter vid Djurskyddsmyndigheten,

2. godkänner vad regeringen förordar om disposition av avgiftsintäkter vid Statens jordbruksverk.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 Utgiftsområde 23 punkterna 14 och 15 samt avslår motion 2004/05:MJ473 yrkande 3.

*Reservation 3 (m)*

**5. Ändring i lagen om EG:s förordningar om jordbruksprodukter**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 Utgiftsområde 23 punkt 18.

**6. Mål för politikområde Livsmedelspolitik**

Riksdagen godkänner nytt mål för politikområde Livsmedelspolitik i enlighet med vad regeringen förordar och beslutar att nuvarande mål skall upphöra att gälla. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 Utgiftsområde 23 punkt 17.

**7. Principer för utbetalning av vissa stöd**

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Sk405 yrkande 5, 2004/05:MJ208 yrkande 1, 2004/05:MJ209, 2004/05:MJ222, 2004/05: MJ321 yrkande 1, 2004/05:MJ376 yrkande 1, 2004/05:MJ408, 2004/05:MJ437 yrkande 5, 2004/05:MJ463 och 2004/05:MJ497 yrkande 6.

*Reservation 4 (m, fp, kd, c)*

**8. Viss verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.**

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ279, 2004/05:MJ470 och 2004/05:MJ508 yrkande 18.

*Reservation 5 (fp)*

**9. Inriktningen på offentligt finansierad forskning**

Riksdagen avslår motion 2004/05:Sk405 yrkande 8.

*Reservation 6 (m)*

**10. Ytterligare tjänster vid Sveriges lantbruksuniversitet**

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ378.

**11. Kvaliteten i veterinärutbildningen**

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ246.

**12. Översyn av forskningsfinansieringen**

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ508 yrkande 19.

*Reservation 7 (fp)*

Stockholm den 30 november 2004

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

*Catharina Elmsäter-Svärd*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m)<sup>1</sup>, Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd)<sup>2</sup>, Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m)<sup>3</sup>, Carina Ohlsson (s), Jan Andersson (c)<sup>4</sup>, Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m)<sup>5</sup>, Christin Hagberg (s), Anita Brodén (fp)<sup>6</sup>, Sven-Erik Sjöstrand (v) och Marie Wahlgren (fp)<sup>7</sup>.

<sup>1</sup> Deltar ej under punkt 1

<sup>2</sup> Deltar ej under punkt 1

<sup>3</sup> Deltar ej under punkt 1

<sup>4</sup> Deltar ej under punkt 1

<sup>5</sup> Deltar ej under punkt 1

<sup>6</sup> Deltar ej under punkt 1

<sup>7</sup> Deltar ej under punkt 1

# Redogörelse för ärendet

## Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens och oppositionens förslag till fördelning av utgifterna m.m. under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, se *bilaga 4*. Därutöver behandlas regeringens förslag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter. Lagändringen innebär en anpassning till ändringar i EG:s regelverk. Detta förslag återfinns i *bilaga 2*. Regeringens samtliga förslag har utformats i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna.

Utskottet behandlar också ett antal motioner med anknytning till budgeten.

## Bakgrund

Utgiftsområdet omfattar 38 anslag fördelade på sju politikområden. Det mest omfattande politikområdet är Livsmedelspolitik som omfattar i första hand verksamhet som avser jordbruks- och trädgårdsnäringarna, fiskerinäringen samt livsmedel. Övriga politikområden är Djurpolitik, Landsbygdspolitik, Samepolitik, Skogspolitik, Utbildningspolitik och Forskningspolitik. Inom utgiftsområdet ryms följande myndigheter: Statens jordbruksverk, Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd, Fiskeriverket, Statens veterinärmedicinska anstalt, Djurskyddsmyndigheten, Livsmedelsverket, Livsmedelsekonomiska institutet, Sveriges lantbruksuniversitet samt Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. Sametinget redovisas under utgiftsområde 1. För budgetåret 2005 föreslås att sammanlagt 14,7 miljarder kronor anslås för utgiftsområdet. Ungefär 50 % av utgifterna finansieras från EU-budgeten. Merparten av EU-stödet avser obligatoriska åtgärder såsom arealersättning, djurbidrag, intervention och exportbidrag. Därtill kommer delfinansierade stöd och ersättningar som förutsätter nationell medfinansiering. Till dessa hör landsbygdsprogrammet och strukturplanen för fiskerinäringen i Sverige.

Utgifterna inom utgiftsområdet har ökat kraftigt det senaste decenniet. En i vissa delar väsentligt reformerad gemensam jordbrukspolitik kommer att träda i kraft fr.o.m. den 1 januari 2005. Reformen beräknas inte medföra ökade utgifter i statsbudgeten.

I jämförelse med anvisade medel år 2004 ökar ramen för utgiftsområdet med 364 miljoner kronor år 2005. Förändringen förklaras huvudsakligen av att EU-bidrag för arealersättning och djurbidrag ökar med 150 miljoner kronor. Vidare beräknas utgiftsområdet öka med 32 miljoner kronor till följd av satsningar på landsbygdsutveckling. Därutöver beräknas utgiftsområdet öka med 45 miljoner kronor till följd av åtgärder för att främja mindre kända arter och med 43 miljoner kronor till följd av satsningar på förbättrat djur-



skydd och bekämpning av djursjukdomar. Slutligen beräknas utgiftsområdet öka med 35 miljoner kronor till följd av insatser för att främja bl.a. närslakt och småskalig livsmedelsförädling samt med 61 miljoner kronor till följd av åtgärder för förbättrat biotopskydd inom skogsbruket.

I jämförelse med beräknade anslagsmedel per utgiftsområde i 2004 års ekonomiska vårproposition föreslås ramen för utgiftsområdet öka med 117 miljoner kronor år 2005. Detta förklaras huvudsakligen av ovan nämnda åtgärder.

# Utskottets överväganden

## Skogspolitik

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet instämmer i regeringens analys av resultatet av vidtagna åtgärder inom politikområdet.

### *Propositionen*

#### **Omfattning**

Området Skogspolitik omfattar den skogspolitik som beslutades av riksdagen 1993 (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:352). Inom politikområdet ryms de flesta statliga ekonomiska medel som har beslutats för att nå de skogspolitiska målen. I budgetpropositionen behandlas särskilt skogsvårdsorganisationen som består av Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna. Skogsstyrelsen är central förvaltningsmyndighet med ansvar för frågor som rör skogsbruket och chefsmyndighet för de tio regionala skogsvårdsstyrelserna.

Skogspolitiken kännetecknas av att den har två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljömål. Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken skall utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning skall ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar. Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga skall bevaras. Biologisk mångfald och genetisk variation i skogen skall säkras. Skogen skall brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper skall skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden skall värnas.

Skogspolitiken utvärderas regelbundet och en första utvärdering redovisades för riksdagen våren 1998 (prop. 1997/98:158, bet. 1998/99:MJU3, rskr. 1998/99:32). Regeringen gjorde då bedömningen att skogspolitikens mål skulle ligga fast. Riksdagen hade ingen erinran mot detta. Den andra utvärderingen av skogspolitikens effekter redovisades till regeringen av Skogsstyrelsen i december 2001, och regeringen har i skrivelsen Uppföljning av skogspolitiken (skr. 2003/04:39) redovisat utvärderingen för riksdagen. Regeringen anser med stöd av utvärderingen att skogspolitikens mål bör ligga fast.

Regeringen beslutade i maj 2004 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utvärdera och se över skogspolitiken (dir. 2004:70). Bakgrunden är att hittillsvarande utvärderingar av 1993 års skogspolitik har genom-

förts av skogsvårdsorganisationen. Regeringen anser därför att det är dags att genomföra en oberoende utvärdering som omfattar även skogsvårdsorganisationens arbete. Utvärderingen skall ta som utgångspunkt att grunderna för gällande skogspolitik ligger fast. Det innebär att skogspolitikens två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljömål, ligger fast. Regeringen bedömer att det är väsentligt att utvärdera hur väl målen för skogspolitiken har uppfyllts under de dryga tio år som den har tillämpats. Det är först nu som det är möjligt att mera genomgripande utvärdera effekterna av 1993 års skogspolitik. Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2005.

### **Resultatbedömning, analys m.m.**

Produktionen av svenska skogsindustriprodukter var under år 2003 rekordhög. Den samlade produktionen av massa uppgick till 11,8 miljoner ton jämfört med 11,4 miljoner ton år 2002. Produktionen av papper steg med 3 % till 11 miljoner ton. 87 % gick till export, vilket motsvarar ca 66 miljarder kronor. Mer än två tredjedelar av exporten gick till EU-länderna.

Avverkningen ökade under år 2003 och beräknas till ca 83,4 miljoner kubikmeter. År 2002 uppgick avverkningen till 82,4 miljoner kubikmeter. Avverkningens bruttovärde år 2002 beräknas till 21 miljarder kronor, varav avverkningskostnader ca 8 miljarder kronor och rotnettovärde 14 miljarder kronor. Skogsnäringens produktionsvärde under år 2001 var 181 miljarder kronor. Skogsindustrins förädlingsvärde var ca 15 % av tillverkningsindustrins totala förädlingsvärde. Det totala skogsbruksvärdet vid 1998 års allmänna fastighetstaxering var 181 miljarder kronor. Skogsbruksvärdet efter den årliga omräkningen 2003 var 231 miljarder kronor. Importen av rundvirke och flis under år 2003 var 11,4 miljoner kubikmeter barkat virke. Det är en minskning med 4 % jämfört med år 2002. Det totala importvärdet av rundvirke och flis uppgick till 4,6 miljarder kronor. Även om importnivån inte nådde upp till rekordåret 2000 då 12,8 miljoner kubikmeter importerades, spelar importen en viktig roll för skogsindustrins virkesförsörjning.

Enligt konsekvensanalyser som utförts i Skogsstyrelsens regi bör det vara möjligt att med nuvarande skogsvårds- och naturvårdsambitioner successivt öka den uthålliga årliga avverkningen under den närmaste 100-årsperioden från nuvarande ca 80 miljoner kubikmeter till ca 90–95 miljoner kubikmeter. Även med dessa avverkningsnivåer kommer virkesförrådet att fortsätta öka liksom andelarna lövträd, äldre lövrik skog, gammal skog och antalet gamla grova träd. Grundläggande förutsättningar för denna utveckling är en fortsatt strävan att nå de skogspolitiska målen. I såväl den senaste utvärderingen av skogspolitiken år 2001 som i utvärderingen år 1998 konstaterades brister både när det gäller produktionsmålet och miljömålet. Den senaste uppföljningen av förnygringsresultaten visar att 25 % av de undersökta områdena inte uppfyller de krav som ställs i skogsvårdslagen. När det gäller generell naturvårdshänsyn uppfylls inte kraven i 19 % av områdena.

Båda utvärderingarna visar på ytterligare behov av insatser i form av rådgivning i produktions- och miljöfrågor samt tillsyn särskilt vad gäller återväxtåtgärder. Vidare behövs ökade insatser för områdesskydd.

Skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet har alltsedan skogsvårdsstyrelsernas tillkomst utgjort en betydande del av organisationens verksamhet. Uppdragsverksamheten utgör 26 % av verksamheten, beräknat som tjänstgöringsdagar, och 43 % av omsättningen. Omsättningen ökade något i förhållande till år 2002 då uppdragsverksamheten utgjorde 26 % av verksamheten och 39 % av omsättningen. Omsättningsökningen beror på att en större andel av de arbetssökande i arbetsmarknadsprojekten har någon form av anställningsstöd. Uppdragsverksamheten förväntas öka ytterligare genom ett avtal som slöts i mars 2004 med Arbetsmarknadsverket och svenska ESF-rådet om en kraftig ökning av arbetsmarknadssatsningen Gröna jobb.

Riksrevisionen har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 2003 avseende skogsvårdsorganisationen. Någon effektivitetsrapport har inte lämnats.

#### Utgiftsutveckling inom politikområdet Skogspolitik

*Miljoner kronor*

Utfall 2003	Budget 2004 <sup>1</sup>	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
544	525	531	<b>544</b>	547	553

<sup>1</sup>Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för år 2005.

#### *Utskottets ställningstagande*

Det framgår av propositionen att det arbete som lagts ned på miljösidan medfört en positiv utveckling under hela 1990-talet, men att det fortfarande återstår mycket arbete innan målet om att bevara biologisk mångfald i skogslandskapet kan anses vara uppnått. Däremot har det på produktions- sidan skett ett negativt trendbrott när det gäller förnyingsresultaten mellan utvärderingen år 1998 och utvärderingen år 2001. Även röjningsaktiviteten ligger kvar på en alltför låg nivå. Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att insatser kommer att krävas både av skogsnäringen själv och av skogsvårdsorganisationen om de båda skogspolitiska målen skall nås. Dessutom ställer miljö kvalitetsmålet Levande skogar och dess delmål (prop. 2000/01:130, Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier, bet. 2001/02: MJU3, rskr. 2001/02:326) stora krav på engagemang från skogsvårdsorganisationens sida. Skog och skogsbruk behandlas för övrigt även i flera av de andra miljö kvalitetsmålen. Av regeringens redovisning framgår att rådgivning och tillsyn har visat sig vara effektiva redskap för att nå skogspolitikens mål. Rådgivningen synes dessutom vara ett mer effektivt medel för att nå skogspolitikens mål än omfattande statliga subventioner som tillämpas i många andra länder. I övrigt vill utskottet avvakta resultatet av den utvärdering av skogspolitiken som nu pågår.

## 41:1 Skogsvårdsorganisationen

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning och avstyrker därmed ett yrkande (fp) om minskat anslag.

*Propositionen*

Anslaget disponeras av Skogsstyrelsen som är central förvaltningsmyndighet för skogsfrågor och chefsmyndighet för skogsvårdsstyrelserna. Vidare bör anslaget få användas för bidrag till vissa miljöorganisationer. Regeringen bedömer att det ökande samarbetet inom EU kring skogsfrågor kommer att ställa högre krav på svenskt engagemang. EU-arbetet kommer därmed att ytterligare behöva prioriteras av skogsvårdsorganisationen.

Regeringen föreslår en anslagstillelning för 2005 om 315,9 miljoner kronor.

*Motionen*

Folkpartiet föreslår i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis en minskning av medelstillelningen med 162 967 000 kr i förhållande till regeringens förslag.

*Utskottets ställningstagande*

Utskottet finner regeringens förslag om medelstillelning väl avvägt och tillstyrker propositionen i denna del. Med hänvisning till detta avstyrker utskottet motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 i den del den avser förslag om minskning av anslaget.

## 41:2 Insatser för skogsbruket

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker tre motioner (m, kd, c) om annan medelstillelning. Utskottet avstyrker dessutom en motion (mp) om att det s.k. Nokåsanlaget bör uppräknas.

*Propositionen*

Anslaget disponeras av Skogsstyrelsen och täcker kostnaderna för statsbidrag enligt förordningen (1993:555) om statligt stöd till skogsbruket och förordningen (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsåtgärder. Anslaget finansierar bidrag till sådant ädellövskogsbruk som regleras särskilt i skogsvårdslagen (1979:429) och vissa natur- och kulturmiljövårdsåtgärder.

Vidare täcker det statens kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal. Anslaget får även användas för utvecklingsarbete avseende kontinuitets-skogsbruk. Anslaget finansierar sedan sin tillkomst år 1994 vissa administrationskostnader hos skogsvårdsorganisationen. Dessa kostnader får, när det gäller de förordningsreglerade statsbidragen, uppgå till högst 2 miljoner kronor för år 2005. Därtill kommer skogsvårdsorganisationens kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal, som får uppgå till högst 35 miljoner kronor under år 2005. Utfallet för anslaget under år 2003 var 11 miljoner kronor högre än anslagsnivån för budgetåret. Anslagssparandet består till största delen av beslutade men ännu ej utbetalade stöd.

Mot bakgrund av vad regeringen föreslagit i propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130) bör fortsatta insatser göras för biotopskydd och naturvårdsavtal även under år 2005. Regeringen föreslår att anslaget tillförs 60,5 miljoner kronor per år för skogsvårdsorganisationens kostnader för biotopskydd och naturvårdsavtal. Regeringen föreslår vidare att anslaget tillförs 5 miljoner kronor per år som får användas för utvecklingsarbete avseende kontinuitetsskogsbruk. Anslaget bör liksom hittills till viss del kunna disponeras för skogsvårdsorganisationens administrationskostnader, även vad gäller sådana kostnader som är relaterade till biotopskydd och naturvårdsavtal.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2005 skall uppgå till 221,2 miljoner kronor.

### *Motionerna*

Moderata samlingspartiet föreslår i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 delvis en minskning av medelstilledningen i förhållande till regeringens förslag om 65 500 000 kr. Kristdemokraterna anser i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 delvis att anslaget bör ökas med 25 000 000 kr i förhållande till vad regeringen föreslår. Centerpartiet å sin sida föreslår en anslagsökning med 85 000 000 kr i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis.

I motion 2004/05:MJ434 (mp) yrkande 36 föreslås att det anslag som finns för skydd av natur och kulturmiljöer i skogslandskapet (Nokåsanslaget) bör uppräknas för att tillgodose de stora behov som finns. Motionärerna anför att dessa bidrag år 2002 uppgick till 7 miljoner, vilket inte på långa vägar räcker för att täcka behovet. Motionärerna vill därför att anslaget uppräknas och förenas med andra skyddsåtgärder, såsom information och rådgivningsinsatser.

### *Utskottets ställningstagande*

När det gäller yrkandet om att uppräknas den del av anslaget som omfattar bidrag till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (Nokås) vill utskottet anföra följande. Som regeringen anger i propositionen disponeras det totala anslaget av Skogsstyrelsen för att bl.a. finansiera bidrag för vissa natur- och kulturmiljövårdsåtgärder. Genom Nokåsprogrammet kan mark-

ägare få 70 % av godkända kostnader för skötselberoende värden i skogen ersatta. Anslaget för Nokåsprogrammet är enligt Skogsstyrelsen för närvarande totalt 10,7 miljoner kronor. Stödet har hittills i sin helhet varit finansierat med nationella medel men är sedan i år delfinansierat från miljö- och landsbygdsprogrammet (LBU-programmet). Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna om vikten av detta bidrag men anser sig inte berett att föreslå något riksdagsuttalande med anledning av yrkandet. Därmed avstyrker utskottet förslaget i motion 2004/05: MJ434 (mp) yrkande 36. Yrkandena om höjda anslag som framställs i motionerna 2004/05: MJ497 (kd) yrkande 46 och 2004/05: MJ525 (c) yrkande 2 ryms inte inom ramen för utgiftsområdet. Utskottet avstyrker därför dessa. Sammanfattningsvis anser utskottet regeringens förslag väl avvägt och tillstyrker detta. Därmed avstyrker utskottet också motion 2004/05: MJ473 (m) yrkande 4 i den del den berör detta anslag.

### 41:3 Internationellt skogssamarbete och 41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelse under anslagen 41:3 och 41:4.

## Djurpolitik

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet instämmer i regeringens analys av resultatet av viktiga åtgärder inom politikområdet. Med hänvisning till att Djurskyddsmyndigheten inrättats avstyrker utskottet en motion (c) om att 20 miljoner kronor bör tillföras ett nytt anslag för Centrala försöksdjursnämnden.

*Propositionen***Omfattning**

Politikområdet omfattar verksamhet som avser djur som människan håller eller på annat sätt har tagit ansvar för samt den del av faunavärden som avser viltvård. Verksamhet vid Statens jordbruksverk med distriktsveterinärorganisationen, Statens veterinärmedicinska anstalt, Djurskyddsmyndigheten, Veterinära ansvarsnämnden, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Sametinget och länsstyrelserna ingår.

Djurskyddsmyndigheten inrättades den 1 januari 2004. Djurskyddsmyndigheten är nu den centrala myndigheten avseende djurskydd enligt djurskyddslagen. Detta är uppgifter som överlämnats från Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden (CFN). Avveckling av CFN pågår.

Målet för djurpolitiken är ett gott djurskydd och ett gott djurhälsotillstånd bland djur i människans tjänst och att viltstammarna förvaltas på ett sådant sätt att oacceptabla skador på människor och egendom inte uppstår. Etiska frågor är särskilt i fokus. En god djurhållning är en viktig del i livsmedelskedjan. Den svenska grundtanken är att djurmiljön skall anpassas till djurens behov i så hög grad som möjligt och att djuren skall ges möjlighet att bete sig naturligt. Tillgång till näringsrikt foder, fritt från smittämnen och föroreningar är en förutsättning för friska djur och en god livsmedelskvalitet. Effektiva kontroller i alla delar i livsmedelskedjan behövs för att säkerställa hög produktion, livsmedelskvalitet och för att bibehålla god djur- och folkhälsa.

Kraven på djurpolitiken formuleras både nationellt och i EU men kräver många gånger beslut på EU-nivå. Under år 2003 och början av år 2004 har en rad beslut om ny lagstiftning fattats inom EU, och hög aktivitet väntas också under kommande år. Också i arbetet med EU:s nya jordbrukspolitik har djurens välfärd fått ett allt större utrymme. Den svenska regeringen avser att aktivt verka på den internationella arenan för att denna utveckling skall fortsätta och för att få gehör för den svenska modellen avseende djurskydd och djur- och folkhälsa.

### **Resultatbedömning, analys m.m.**

Sveriges djurhälsoläge har under år 2003 varit stabilt och gott. Sverige har varit förskonat från större utbrott av allvarliga smittsamma djursjukdomar, trots att sådana förekommer relativt frekvent i vår nära omgivning. Att djurhälsoläget är gott visas också av den indikator som valts för djurhälsa (antal sjukdomsanmärkningar på svin vid slakt respektive juverinflammationer hos mjölkkor). Trenden är stabil eller fallande, vilket tyder på ett totalt sett förbättrat hälsoläge. De indikatorer som fastlagts för att följa utvecklingen på djurskyddsområdet tyder på att också djurskyddet förbättrats år 2003 jämfört med år 2002. Antalet förelägganden etc. eller anmälan till åtal har inte ökat trots att fler tillsynsobjekt besökts (indikatorn ”lokal tillsyn”), antalet beslut hos länsstyrelserna om omhändertagande av djur respektive djurförbud har minskat, och slutligen har antalet förprovade djurplatser totalt sett ökat.

Inom zoonosområdet har år 2003 dominerats av det största salmonellautbrottet i Sverige i modern tid. Smittkällan var foder. Totalt drabbades 48 besättningar. Berörda myndigheter agerade kraftfullt för att i möjligaste mån begränsa utbredningen. Jordbruksverket fyllde väl sin koordinerande roll och distriktsveterinärorganisationen (DVO) bidrog genom att effektivt omdirigera personal för provtagning etc. till den drabbade regionen. Statens



veterinärmedicinska anstalt (SVA) ställde snabbt de resurser till förfogande som krävdes för analyser m.m., vilket visade att de satsningar som gjorts för att skapa förbättrad beredskap givit resultat.

SVA uppvisade år 2003 ett underskott på 1,6 miljoner kronor. År 2002 var underskottet 5,9 miljoner kronor. En investeringsfas med om- och tillbyggnader på drygt 100 miljoner kronor har just avslutats. All SVA-verksamhet förutom blodproduktion har därmed kunnat samlas till lokaler i Uppsala på samma område som Sveriges lantbruksuniversitet. Statsanslaget höjdes år 2003 med 2 %, vari ingick 5 miljoner kronor särskilt tilldelade medel för det nya säkerhetslaboratoriet. SVA:s nya laboratorium innebär stärkt beredskap vid bioterrorism och avsiktlig spridning av smittämnen.

På det veterinärorganisatoriska området inrättades i april 2003, under ledning av statssekreteraren, en samarbetsgrupp med huvudsyfte att förbättra samverkan mellan privatpraktiserande veterinärer och distriktsveterinärer. Gruppens arbete har bl.a. lett till dels en modell för hur privata veterinärer kan utöva tillsyn i enlighet med EU:s mjölkhygiendirektiv (92/46/EEG), dels åtgärder för finansiering av veterinärtjänster för avlägsset boende.

En viktig djurskyddsfråga för Sverige under år 2003 och våren 2004 har varit förhandlingsarbetet inom EU rörande skydd av djur under transport. Enighet har inte kunnat uppnås, men ett delresultat kan sägas vara att Sverige bidragit till att blockera förslag som ur svensk synvinkel snarare hade lett till försämring. En annan djurskyddsfråga som ännu inte är fullständigt löst rör burhöns. I januari 2004 löpte de sista dispenserna för värphöns i traditionella burar ut. Vid årsskiftet hölls dock fortfarande minst 813 500 värphöns, eller ca 15 % av totalantalet, i oinredda burar utan dispens. Jordbruksverket har därför polisanmält 27 företag som fortsatt håller värphöns i icke tillåtna burar.

Riksrevisionen bedömer att SVA:s och CFN:s årsredovisningar för 2003 i allt väsentligt är rättvisande.

#### Utgiftsutveckling inom politikområdet Djurpolitik

*Miljoner kronor*

Utfall	Budget	Prognos	Förslag	Beräknat	Beräknat
2003	2004 <sup>1</sup>	2004	2005	2006	2007
440,3	462,2	461,7	<b>508,5</b>	511,8	516,8

<sup>1</sup>Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för år 2005.

#### *Motionen*

Centerpartiet föreslår i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkandena 1 och 2 delvis att 20 000 000 kr bör tillföras ett nytt anslag för Centrala försöksdjursnämnden.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att indikatorerna på förbättrat djurskydd respektive djurhälsa visar att utvecklingen är positiv. Att Sverige är det enda EU-land som inte drabbats av BSE och att fågelinfluensa inte nått Sverige trots att stora utbrott drabbat länder i vår närhet, tyder också på detta. Det är viktigt att det goda djurhälso- och smittskyddsläget upprätthålls. Betoningen bör ligga på att arbeta förebyggande och därmed undvika att problemen uppstår. Ett viktigt led i arbetet för hög djur- och folkhälsa är kontroll- och bekämpningsprogram för olika sjukdomar, men även de hälsoförebyggande program som utarbetas i samarbete mellan Jordbruksverket och näringen. Det förebyggande arbetet behöver dock kompletteras med fortsatt utveckling av beredskap för större utbrott av djursjukdomar etc., med eller utan risk för folkhälsan, som trots allt kan komma att inträffa. Som regeringen anför bör därför Jordbruksverket i samarbete med övriga berörda myndigheter fortsätta sitt arbete med den nationella strategin för beredskap vid djursjukdomsutbrott, bl.a. genom praktiska beredskapsövningar.

På djurpolitikens område redovisar regeringen omfattande insatser för att revidera lagstiftningen, både nationellt och inom EU. Ny kunskap i form av vetenskapliga underlag tillkommer hela tiden och bidrar till behov av förändring av lagar och regler. En speciell fråga med koppling till lagstiftning är att Sveriges utestående ansökningar om tilläggsgarantier behandlas inom EU. I februari 2004 beviljades tilläggsgarantier för en rad fisksjukdomar. Det är en framgång och ambitionen bör vara att även övriga utestående ärenden om tilläggsgarantier behandlas i EU inom rimlig tid. Inom EU och internationellt har djurfrågorna fått allt större uppmärksamhet. Ett fortsatt aktivt svenskt engagemang i internationella forum bidrar till en positiv utveckling. Ambitionen är att verka för att få gehör internationellt för den svenska modellen avseende djurskydd och djur- och folkhälsa. EU-arbetet är fortsatt av särskilt stor betydelse mot bakgrund av att en stor del av lagstiftningen beslutas inom EU.

Den statliga regleringen av djurförsöksverksamheten och den djurförsöksetiska prövningen har enligt regeringens bedömning haft en stor betydelse för att uppnå en begränsning av antalet försöksdjur. Den bidrar också till en ökad etisk medvetenhet om frågor med anknytning till försöksdjursanvändning.

Det anförda innebär att utskottet inte har någon erinran mot regeringens redovisning och resultatbedömning inom området för djurpolitik.

Bildandet av Djurskyddsmyndigheten förutsätts bidra till ett samlat grepp om djurskyddsfrågorna. Tre rådgivande organ skall inrättas och förväntas bli verkningsfulla redskap för samråd mellan bl.a. näring och myndighet. Myndighetens rätt att meddela föreskrifter för djurskyddstillsynen är också ett kraftfullt redskap som kommer att förstärka djurskyddet. För att ytterligare belysa möjliga sanktionsmedel inom djurskyddet kommer enligt regeringen ett system för djurskyddssanktionsavgift att utredas. När det gäller

motion 2004/05:MJ525 (c) yrkandena 1 och 2 i den del det berör förslaget om inrättande av ett nytt anslag för Centrala försöksdjursnämnden vill utskottet framhålla att Djurskyddsmyndigheten övertagit uppgifterna från Centrala försöksdjursnämnden som nu håller på att avvecklas. Utskottet som inte finner anledning för någon annan bedömning än regeringens i detta avseende avstyrker motionen.

## 42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelse under anslaget och avstyrker en motion (kd) med krav dels på ytterligare resurser för forskning om sjöfågelsdöden, dels på ett tydliggörande av ansvaret för sjukdomar hos vilda djur.

### *Propositionen*

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan för myndigheter och enskilda och utreder bl.a. uppkomst, orsak och spridningssätt av sjukdomar hos djur. SVA:s uppgift är att uppnå och vidmakthålla en god djur- och folkhälsa. Arbetet bedrivs genom förebyggande, diagnostiserande och bekämpande av infektionssjukdomar hos djur. SVA medverkar vid utbrott av epizootiska sjukdomar och ansvarar för Zoonoscenter i Sverige. SVA är veterinärmedicinskt centrallaboratorium och svenskt referenslaboratorium enligt en rad EG-rättsakter.

SVA:s verksamhet består av anslagsfinansierade myndighetsuppgifter, avgiftsfinansierad uppdragsverksamhet och forskning. Uppdragsverksamhetens intäkter inklusive uppdragsforskning har jämfört med år 2002 ökat från 200,2 miljoner kronor till 209,5 miljoner kronor år 2003.

Verksamheten vid SVA visar resultat i linje med satta mål. Det är viktigt att utveckla arbetet med riskvärdering såsom riskidentifiering, riskkategorisering och bedömning av exponering, också i samarbete med andra aktörer. SVA bör prioritera detta arbete inom sina befintliga ramar. Frågeställningar rörande ekologisk produktion (bl.a. foderhygien och smittskydd i kretsloppet), liksom antibiotikaresistens, är också frågor som SVA bör prioritera inom ramarna. De gångna årens händelser i EU har på ett tydligt sätt visat hur viktigt det är att enskilda länder har en god beredskap mot epizootier och andra allvarliga smittsamma djursjukdomar, inklusive zoonoser. SVA har i detta sammanhang en viktig uppgift i bevarandet av Sveriges goda djurhälsoläge och därmed också i att bidra till god folkhälsa.

Regeringen föreslår att 99 735 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionen*

Kristdemokraterna anser i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 43 att ansvaret för sjukdomar hos vilda djur bör tydliggöras. Naturvårdsverket ansvarar för de vilda friska djuren och Jordbruksverket för sjukdomar hos tamdjur. Vid SVA uppskattar man att minst hälften av viltfågelnas längs Sveriges kuster och stora sjöar är borta, och i Blekinge har beståndet minskat med två tredjedelar. Motionärerna anser att ansvaret för sjukdomar hos vilda djur också behöver tydliggöras genom en lämplig förordning. Dessutom anser motionärerna att det är angeläget att SVA tilldelas de medel som behövs för forskning kring sjöfågelsdöden.

### *Utskottets ställningstagande*

När det gäller yrkandet om ett tydliggörande av ansvaret för sjukdomar hos vilda djur som tas upp i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 43 vill utskottet hänvisa till att den som i naturen hittar t.ex. en död trut på SVA:s bekostnad kan skicka fågeln till SVA för obduktion. SVA kan då i grova termer såsom naturlig död, viss typ av sjukdom eller inre skada fastställa dödsorsaken. Detta registreras och utgör en passiv del i den miljöövervakning som ankommer på SVA. Härutöver vill utskottet framhålla Viltvårdsfondens finansiering av bl.a. viltforskning genom bidrag till jägarorganisationernas arbete med jakt- och viltvård. Utskottet anser att det inte är nödvändigt med ett tillkännagivande med anledning av motionen i den del den avser ansvaret för sjukdomar hos vilda djur. När det sedan gäller kravet på ytterligare medel för forskning om sjöfågelsdöden vill utskottet hänvisa till att regeringens förslag om medelstillelning under anslaget är väl avvägt och att den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet inte medger någon höjning av anslaget. Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionen i berörda delar.

## 42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker två motioner (fp, kd) om sänkning av anslaget.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras för statens bidrag till distriktsveterinärorganisationen (DVO). Jordbruksverket är chefsmyndighet för DVO. DVO är avpassad främst för att tillgodose behovet av sjuk- och hälsovård hos djur inom animalieproduktionen och hos hästar som används i jord- och skogsbruket. Om det finns djurskyddsskäl eller där annan veterinärvård inte kan anvisas, är

en distriktsveterinär skyldig att även tillhandahålla djursjukvård för övriga husdjur. DVO skall i samarbete med bl.a. den av lantbruksnäringen organiserade hälsokontrollverksamheten medverka vid förebyggande åtgärder, delta i kontroll och bekämpningsprogram samt utföra officiella veterinäruppgifter. DVO finansieras till största delen av uppdragsgivarna, dvs. i första hand djurägarna och i övrigt av anslag över statsbudgeten. Anslaget belastas av kostnader för löner, varav kostnaderna för jourverksamhet utgör en betydande del, samt för utbildning och gemensam administration för organisationen. Under anslaget anvisas även medel för att minska avlägset boende djurägars veterinärkostnader för vård av jord- och skogsbrukets djur. Dessa medel får disponeras till veterinär inom DVO eller annan veterinär som arbetar under liknande former. Enligt förordningen (1994:1313) om avgifter vid veterinär yrkesutövning meddelar Jordbruksverket föreskrifter om avgifter vid sådan veterinär yrkesutövning som står under verkets tillsyn och som avser arbetsuppgifter som utförs av en distriktsveterinär eller av annan veterinär på grund av en föreskrift eller ett myndighetsförordnande.

Regeringen föreslår att 94 715 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionerna*

Enligt motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis vill Folkpartiet liberallerna minska anslaget med 20 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag. Också Kristdemokraterna vill minska anslaget enligt motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 delvis. Partiet anser att anslaget bör tilldelas 25 000 000 kr mindre än vad regeringen föreslår. Yrkandet motiveras med att distriktsveterinärorganisationen under flera år med undantag för år 1999 har redovisat ett ekonomiskt överskott och att det därför är rimligt med en besparing på anslaget utan att det ger skadliga effekter på verksamheten.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet, som finner regeringens förslag om medelstillsdelning väl avvägt, tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 och 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 i de delar de berör anslaget 42:2 *Bidrag till distriktsveterinärorganisationen*.

## 42:3 Djurhälsovård

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillsdelning under anslaget och avstyrker en motion (fp) om höjning av anslaget. Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om bemyndigande.

### *Propositionen*

Under anslaget som disponeras av Jordbruksverket anvisas medel för djurhälsovård i form av förebyggande hälsokontroll och till djursjukdatasystem. Insatser skall begränsa skadeverkningarna av djursjukdomar och förebygga spridning av smittsamma djursjukdomar som kan överföras till både djur och människor.

Det av EU till hälften medfinansierade stödet till biodlingen som i Sverige i huvudsak utnyttjas för bekämpande av bisjukdomar, totalt omfattande 3 550 000 kr, beviljas för ett år i taget och löper i enlighet med EU:s budgetår under perioden den 16 oktober till den 15 oktober. Detta innebär att staten behöver åta sig framtida förpliktelser som inte ryms inom ramen för redan beviljade anslag. Av denna anledning föreslås att regeringen bemyndigas att under år 2005, i fråga om förevarande anslag, fatta beslut som inklusive tidigare åtaganden innebär utgifter på högst 2 000 000 kr under år 2006.

Medel från detta anslag bör fortsatt i huvudsak gå till djurhälsovård i samarbete med näringens djurhälsoorganisationer. Även stöd till biodling samt djursjukdata finansieras här. Primärproduktionens olika led, däribland djurhållningen och dess påverkan på djurhälsan, har betydelse för att uppnå uppsatta folkhälsomål. Detta perspektiv är centralt vid användningen av anslaget.

Regeringen föreslår att 14 797 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionen*

Folkpartiet liberalerna anser i motion 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget skall tilldelas 5 000 000 kr mer än vad regeringen föreslår.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet anser att regeringens förslag om medelstillelning är väl avvägt och tillstyrker därför förslaget. Därmed avstyrker utskottet motion 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 i den del den efterlyser en höjning av anslaget. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande.

## 42:4 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker en motion (c) om höjning av anslaget. Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om bemyndigande.

### *Propositionen*

Anslaget som disponeras av Jordbruksverket används för bekämpande av och beredskap mot smittsamma husdjursjukdomar, varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658) och lagen om provtagning på djur m.m. (1992:1638) eller med stöd av lagarna meddelade föreskrifter. Vidare används anslaget för bidrag till obduktionsverksamhet samt för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller.

Sverige har ett unikt gott djurhälsoläge, vilket i sin tur har positiv betydelse för folkhälsan. Detta har i stor utsträckning uppnåtts genom kontroll- och bekämpningsprogram som i genomsnitt finansieras till hälften av näringen och till hälften av staten. Inför budgetåret 2002 reducerades den statliga finansieringen av kontroll- och bekämpningsprogrammen från 38 000 000 kr till 30 000 000 kr. Av de 30 000 000 kr var 10 000 000 kr finansierade genom återföring av handelsgödselskatt. År 2005 tillskjuts 15 000 000 kr för att nå upp till det beräknade resursbehovet på 35 000 000 kr. Åtgärderna är angelägna för att Sverige skall klara sina skyldigheter gentemot EU vad gäller sjukdomsövervakningen. Programmens djurhälsofrämjande och förebyggande insatser möjliggör snabba ingripanden och en kontinuerlig övervakning. Denna utgör en förutsättning för att bibehålla befintliga och skapa förutsättningar för ytterligare tilläggsgarantier i EG, liksom att bibehålla sjukdomsfrihetsstatus, vilket har betydelse bl.a. i handelssammanhang. Anslaget används även för nationell medfinansiering av TSE-kontroller. Sverige är enligt EU:s krav skyldigt att för BSE stickprovskontrollera 10 000 djur samt i tillägg testa alla självdöda och avlivade djur. När det gäller scrapie hos får skall 6 050 tester också genomföras för att uppfylla kraven. Kontrollerna finansieras delvis av näringen. Kostnaden för TSE-provtagningen har ökat per den 1 januari 2004 eftersom EU-finansieringen sänkts från 10,5 euro till 8 euro/test, vilket medför ett ökat behov av statlig finansiering med 3 000 000 kr.

Regeringen föreslår att den bemyndigas att under år 2005 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 3 500 000 kr under år 2006. Regeringen föreslår dessutom att 125 100 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionen*

Centerpartiet anser i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att djurhälsovården och djurskyddsfrämjande åtgärder bör förstärkas och föreslår i enlighet härmed att anslaget tilldelas 10 000 000 kr ytterligare i förhållande till regeringens förslag.

### *Utskottets ställningstagande*

I likhet med regeringen anser utskottet det angeläget att de olika kontrollprogram som pågår kan fortsätta och finner regeringens förslag till medeltilldelning väl avvägt. Det i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis

framställda förslaget om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag och avstyrker motionen. Utskottet tillstyrker dessutom det bemyndigande som regeringen föreslår.

## 42:5 Ersättning för viltskador

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker fyra motioner (fp, kd, c) om höjning av anslaget. Utskottet avstyrker vidare en motion (kd) som behandlar frågan om var medlen för ersättningen för rovdjursdödade renar bör anslås. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till bemyndigande.

### *Propositionen*

De utgifter som belastar anslaget avser bidrag till åtgärder för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Rätten till ersättning regleras i viltskadeförordningen (2001:724).

Årets inventeringar av järv, lo och varg visar att antalet lodjur minskat något i renkötselområdet i förhållande till föregående år. I övrigt är rovdjursantalet i stort sett oförändrat. Det är mycket viktigt att en strategisk satsning görs för att introducera rovdjursstängsel i rovdjurens naturliga utbredningsområde, så att den konflikt som annars kan bli mellan rovdjurs-etablering och betesdrift undviks. Därför kommer en omfördelning att ske inom ramen för anslaget för att stärka insatserna utanför renbetesområdet då det gäller att förebygga skador på tamdjur. Den som jagar är enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) skyldig att betala en viltvårdsavgift på 200 kr per jaktår till Viltvårdsfonden. Medlen i Viltvårdsfonden används för att främja viltvården och andra liknande syften som är förenliga med syftet med jaktlagen, bl.a. finansieras viltforskning och lämnas bidrag till jägarorganisationernas arbete med jakt- och viltvård. Viltvårdsfonden förvaltas av Kammarkollegiet. Jaktåret omfattar tiden den 1 juli–den 30 juni. Huvuddelen av viltvårdsavgifterna betalas till fonden i början av jaktåret medan utgifterna är fördelade över kalenderåret. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att Kammarkollegiet bör ha tillgång till en särskild kredit för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret på högst 5 000 000 kr.

Regeringen föreslår att 87 500 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionerna*

Folkpartiet liberalerna anser i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget bör tilldelas 3 000 000 kr mer än regeringens förslag. Kristdemokraterna å sin sida anser i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande



46 delvis att anslagstilldelningen bör vara 4 000 000 kr högre än regeringens förslag. Som skäl för detta anför Kristdemokraterna att hägnade hjortar ofta räknas som vilt. Detta får den följd att man inte får ersättning för rovdjursdödade hjortar i hägn trots att hjortarnas möjligheter att fly undan rovdjuret är mycket begränsade i hägnet. Kristdemokraterna föreslår dessutom att detta bör ges till känna för regeringen (yrkande 41). Centerpartiet anser i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att det är viktigt att ersättningen för viltskador är tillräcklig för att man skall acceptera en livskraftig rovdjursstam. För att förebygga dessa skador bör anslaget ökas med 3 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag. Medlen skulle kunna användas till bl.a. rovdjursstängsel.

För att säkra rovdjursstammens långsiktiga överlevnad i Sverige och samtidigt undvika alltför hög koncentration i ett område är det enligt motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 42 angeläget att rovdjuren sprids i landet. Ersättningen för viltskador bör därför även i fortsättningen betalas ut av staten och inte ingå i ett gemensamt ramanslag för Sametinget.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet finner regeringens förslag om medelstilldelning under anslaget väl avvägt och tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning under anslaget. Därmed avstyrker utskottet motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis. Med hänvisning härtill och till beslutet om utgiftsram för utgiftsområde 23 (bet. 2004/05:FiU1), vilket har godkänts av riksdagen, avstyrker utskottet även motionerna 2004/05:MJ497 (kd) yrkandena 41 och 46 och 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 i berörda delar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande.

När det gäller kravet i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 42 vill utskottet påpeka att rätten till ersättning för skada av vilt sedan flera år regleras i viltskadeförordningen (2001:724). Enligt bestämmelserna betalar Sametinget ut ersättningen för skador på ren. Medlen härför faller under detta anslag och ingår således inte i ett gemensamt ramanslag för Sametinget. Utskottet avstyrker motionen.

## 42:6 Djurskyddsmyndigheten

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens anslagsförslag och avstyrker tre motioner (m, kd, c) med förslag till annan medelstildelning. Utskottet avstyrker dessutom två motioner (m, kd, c) med krav på att Djurskyddsmyndigheten läggs ned. Regeringens förslag till bemyndigande tillstyrks av utskottet och i samband därmed avstyrker utskottet två motioner (m) med anknytning till dessa bemyndiganden.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras för Djurskyddsmyndighetens förvaltningskostnader, tillsynsvägledning, forskning och utveckling, registerhållning samt information och utbildning.

Forskning och utveckling beträffande djur och djurs behov är viktigt för att klarlägga hur djurskyddet kan främjas. Det behövs mer kunskap om djurs grundläggande beteenden och hur dessa är kopplade till de krav som kan ställas på djurmiljön för att denna skall kunna anses hålla en djurskyddsmässigt hög standard. Det ökade resursbehovet till bl.a. djurskyddsforskning, registerhållning och förstärkt tillsynsvägledning bedöms till sammanlagt 15 000 000 kr. De djurförsöksetiska nämnderna är i dag delvis mycket hårt arbetsbelastade, och för att garantera en grundlig prövning behöver utökade resurser avsättas. Den djurförsöksetiska prövningen har analyserats i betänkandena Etisk prövning av djurförsök (SOU 2002:86 och SOU 2003:107). I utredningen föreslås en rad åtgärder som syftar till att förbättra den djurförsöksetiska prövningen. Förslagen avses behandlas i en proposition till riksdagen. Det totala resursbehovet med anledning av den kommande propositionen samt myndighetens kommande handlingsplan för att begränsa antalet djurförsök bedöms till sammanlagt 10 000 000 kr. För att förbättra förutsättningarna att planera forskningsprojekt föreslår regeringen att regeringen bemyndigas att under år 2005 i fråga om ramanslaget 42:6 *Djurskyddsmyndigheten* ingå ekonomiska förpliktelser (i samband med forskningsprojekten) som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kr under år 2006.

Djurskyddsmyndigheten uppbär offentlighetsrättsliga avgifter i ärenden enligt djurskyddslagen (1988:534) och lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar. Avgiftsinkomsternas storlek beräknas till ca 20,3 miljoner kronor årligen under perioden 2004 till 2007. Regeringen föreslås få disponera avgiftsintäkterna avseende djurskydd enligt djurskyddslagen samt märkning och registrering av hundar inom Djurskyddsmyndighetens område för att täcka statens kostnader för dessa verksamheter.

Regeringen föreslår att 86 674 000 kr anvisas under anslaget 42:6 *Djurskyddsmyndigheten* för år 2005.

### *Motionerna*

Moderata samlingspartiet anser i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 att Djurskyddsmyndigheten inte behövs. Denna verksamheten kan skötas av Jordbruksverket, och Moderaterna har anslagit 30 miljoner kronor för detta ändamål till Jordbruksverket. Med hänvisning till detta anslår Moderaterna 56 000 000 kr mindre än vad regeringen föreslagit. Moderata samlingspartiet föreslår dessutom att regeringens förslag om bemyndigande under anslaget skall avslås (yrkande 1). Kristdemokraterna föreslår i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 delvis en anslagstilldelning med 25 000 000 kr mindre än regeringens förslag. Centerpartiet anser i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned och föreslår att inga medel tilldelas anslaget. Kravet på att lägga ned Djurskyddsmyndigheten upprepas i motionerna 2004/05:MJ259 (m, kd, c) och 2004/05:MJ513 (m) yrkande 1.

Enligt motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 3 delvis bör regeringen årligen återkomma till riksdagen med en redovisning för hur de avgiftsintäkter som inlutit till Djurskyddsmyndigheten disponeras.

### *Utskottets ställningstagande*

Som angivits ovan inrättades Djurskyddsmyndigheten den 1 januari 2004. Med detta tas ett samlat grepp över djurskyddsfrågorna, och utskottet delar regeringens uppfattning att detta innebär en ambitionshöjning som förväntas kunna motsvara de ökande krav som ställs i samhället. Utskottet anser vidare att den av regeringen föreslagna medelstilldelningen är val avvägd. Med hänvisning härtill tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker förslagen i motionerna 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4, 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 och 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 om annan medelstilldelning under anslaget och i motionerna 2004/05:MJ259 (m, kd, c) och 2004/05:MJ513 (m) yrkande 1 om att avveckla Djurskyddsmyndigheten. Utskottet tillstyrker dessutom regeringens förslag till bemyndigande om att få besluta om vissa bidrag. Därmed avstyrks motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 1.

Riksrevisionen har i rapporten Rätt avgifter? Statens uttag av tvingande avgifter (RiR 2004:17) funnit det vara något oklart om riksdagen uttryckligen bemyndigat regeringen att förfoga över avgiftsintäkterna från Jordbruksverkets resultatområden Djur och Växt. Viss verksamhet inom dessa resultatområden har förts över till Djurskyddsmyndigheten. Utskottet anser i likhet med regeringen att det bör klargöras att regeringen får disponera avgiftsintäkterna från dessa verksamheter för att täcka statens kostnader för verksamheterna. Regeringens förslag till bemyndigande i denna del tillstyrks därför. I propositionen redovisar regeringen de intäkter och kostnader för den avgiftsbelagda verksamheten som berör Djurskyddsmyndigheten och påpekar att regeringen årligen har gjort en sådan redovisning. Det framgår vidare av propositionen (volym 1, s. 259) att regeringen avser att redovisa totala intäkter och kostnader per politikområde. Utskottet har ingen

annan uppfattning än regeringen och den som framförs i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 3 delvis om att intäkter, däribland Djurskyddsmyndighetens avgiftsintäkter, och kostnader bör redovisas för riksdagen varje år. Det anförda innebär enligt utskottet att motionen i den här delen är tillgodosedd.

## Livsmedelspolitik

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet instämmer i regeringens analys av resultatet av vidtagna åtgärder inom politikområdet. Utskottet avstyrker motionsförslag om att inrätta nya anslag för skörde-skadeskydd (kd) och för ett nytt verk för landsbygden och de areella näringarna (fp). Utskottet anser i likhet med regeringen att statens ansvar för jordbruket bör vara av samma omfattning som för andra företagare och näringar och att staten inte skall ha något särskilt ansvar för skörde-skador i samband med naturkatastrofer.

### *Propositionen*

#### **Omfattning m.m.**

Till politikområdet hör verksamheter som kan hänföras till EU:s gemensamma fiskeripolitik, verksamheter tillhörande området säkra livsmedel samt EU:s gemensamma jordbrukspolitik, med undantag för verksamhet som kan hänföras till förordningen (EG) nr 1257/99 och därmed sammanhängande verksamhet. Områdets utgifter bestäms i stor utsträckning av beslut inom EU men är också till vissa delar, främst vad gäller delar av området säkra livsmedel, baserade på nationella beslut.

Verksamhetsområdena omfattar vegetabilie- och animalieproduktion, trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, konsumentfrämjande åtgärder inom livsmedelsområdet, statistikproduktion på jordbruks- och livsmedelsområdet, jordbruksadministration, fiskeradministration m.m. Centrala förvaltningsmyndigheter inom politikområdet är Statens jordbruksverk, Fiskeriverket och Livsmedelsverket. Andra myndigheter inom politikområdet är Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnd samt Livsmedelsekonomiska institutet.

Riksrevisionen bedömer att Jordbruksverkets, Livsmedelsverkets, Fiskeriverkets, Statens utsädeskontroll, Statens växtsortnämnds och Livsmedelsekonomiska institutets årsredovisningar för 2003 i allt väsentligt är rättvisande.

## Politikens inriktning

### *Verksamhetsområde Jordbruk*

Utgångspunkten för regeringens arbete med EU:s gemensamma jordbrukspolitik är de principer som riksdagen antog vid behandlingen av propositionen Riktlinjer för Sveriges arbete med jordbruks- och livsmedelspolitiken inom Europeiska unionen (prop. 1997/98:142, bet. 1997/98:JoU23, rskr. 1997/98:241). Riksdagen beslutade tre övergripande mål för regeringens arbete med att förändra jordbruks- och livsmedelspolitiken inom EU, nämligen att jordbruks- och livsmedelsföretagens produktion skall styras av konsumenternas efterfrågan, att produktionen skall vara långsiktigt hållbar både från ekologiska och ekonomiska utgångspunkter samt att EU skall medverka till global livsmedelssäkerhet, bl.a. genom att hävda frihandelsprinciper även på jordbruks- och livsmedelsområdet.

Reformbehoven av den gemensamma jordbrukspolitiken har varit påtagliga då budgetkostnaderna är stora, överproduktionen är betydande, konsumentpriserna är höga och byråkratin är omfattande. De höga produktionsstöden har drivit upp intensiteten i jordbruksproduktionen, vilket har skapat ett ensidigt jordbruk där miljön och djuromsorgen har blivit lidande.

I juni 2003 träffade EU:s jordbruksministrar en politisk överenskommelse om en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken och i april 2004 träffades en politisk överenskommelse om reform för bl.a. tobak och olivolja. Besluten om den framtida jordbrukspolitiken har även inneburit att EU:s position i WTO-förhandlingarna har stärkts. Den 1 augusti 2004 uppnåddes en överenskommelse i WTO.

### *Verksamhetsområde Fiske*

Fiskeripolitiken är ett av de gemensamma politikområdena inom EU. Endast i begränsad omfattning kan medlemsstaterna införa nationella regler.

En ny grundförordning för den gemensamma fiskeripolitiken antogs i december 2002. Den betonar vikten av att de levande akvatiska resurserna nyttjas på ett hållbart sätt och att fiskeverksamhetens negativa påverkan på de marina ekosystemen minimeras. Grundförordningen innehåller åtaganden om bl.a. en mer långsiktig anpassning av fiskeriförvaltningen genom fleråriga förvaltnings- eller återhämtningsplaner. Dessa skall baseras på försiktighetsprincipen och ekosystemansatsen.

Sverige kommer även fortsättningsvis att vara drivande i arbetet för striktare och effektivare tillämpning av den gemensamma fiskeripolitiken så att den negativa beståndsutvecklingen kan hävas och ett hållbart fiske uppnås. Det allvarliga hot som den europeiska fiskeflottans överkapacitet utgör för arter som torsk och ål måste åtgärdas. Tillämpningen av försiktighetsprincipen och ekosystemansatsen baserat på vetenskapliga råd spelar därvid en viktig roll. Sverige kommer fortsatt att sträva efter att försiktighetsprincipen tillämpas och att fiskekvoter och förvaltningsåtgärder baseras på de

vetenskapliga råden främst från Internationella havsforskningsrådet (ICES). Detta innebär att frågan om fiskestopp kommer att drivas när rådgivningen så föreslår, t.ex. då det gäller det östra beståndet av östersjötorsk för år 2005.

Den gemensamma fiskeripolitiken är tillämplig i alla delar av världen där EU-fiske bedrivs. EU agerar även i internationella och regionala organ på fiskets område. Sverige bör därvid verka för ett genomförande av de internationella instrument på fiskeripolitikens område som framförhandlats under det senaste decenniet. Nationellt skall fiskeripolitiken bidra till att miljökvalitetsmål och delmål uppnås under miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård och Levande sjöar och vattendrag.

### *Säkra livsmedel*

För att konsumenterna skall kunna lita på att maten är säker krävs ett bra regelverk, en god livsmedelstillsyn och tillgång till vederhäftig och oberoende information. Som grund och stöd för detta krävs forskning om det vi äter och om hur maten påverkar oss. Regeringen kommer att verka för att kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för hälsa och välbefinnande även framöver utgör en central del av debatten på området.

Större delen av regelverket på livsmedelsområdet är harmoniserat inom EU. Det innebär att ingen medlemsstat kan ha vare sig strängare eller liberalare bestämmelser i sitt land. Regeringen prioriterar därför det gemensamma lagstiftningsarbetet.

Det arbete som bedrivs inom ramen för Codex Alimentarius, FAO:s och WHO:s gemensamma livsmedelsstandardiseringsorgan, får allt större betydelse. Den svenska regeringen och övriga EU-medlemsstaters regeringar prioriterar därför det arbete som sker i Codex Alimentarius.

### **Resultatbedömning, analys m.m.**

#### *Jordbruk*

Indikatorer som visar på en positiv utveckling för det svenska jordbruket är bl.a. den ökade produktionsvolymen och högre arrende- och markpriser. Strukturomvandlingen har resulterat i färre men större jordbruksföretag.

Värdet av jordbruksföretagens investeringar är en indikator som kan åskådliggöra jordbrukets utveckling över tiden och företagarnas förväntningar om framtida utveckling. Mellan år 2000 och 2002 uppgick investeringarna i genomsnitt till knappt 4,2 miljarder kronor per år. Osäkerheten kring genomförandet av den senast beslutade jordbruksreformen kommer troligen att vara en bidragande faktor till minskande investeringar 2003 och 2004.

Sverige kommer att införa ett från produktionen frikopplat stöd fr.o.m. den 1 januari 2005. För Jordbruksverket och länsstyrelserna innebär genomförandet av reformen av den gemensamma jordbrukspolitikerna där även förändringar i miljö- och landsbygdsprogrammet ingår förändrade arbetsuppgifter i form av utveckling av nya IT-system, informationsinsatser, nya

administrativa rutiner m.m. Dessa åtgärder kommer att resultera i ökade kostnader under en övergångsperiod. Regeringen föreslår på tilläggsbudget i samband med denna proposition att sammanlagt 59 miljoner kronor anvisas år 2004 till Jordbruksverket och länsstyrelserna för detta ändamål. Regeringen avser att ytterligare pröva frågan om resursbehovet under genomförandefasen och om så krävs återkomma till frågan under 2005.

Med hänsyn till den förändring av arbetsuppgifterna som reformen av den gemensamma jordbrukspolitikens innebär för Jordbruksverket och länsstyrelserna också på sikt så avser regeringen att under 2005 initiera en översyn av jordbruksadministrationen för att fortsätta utvecklingen av en kostnadseffektiv och modern förvaltning.

Jordbruksverket kommer löpande att följa upp jordbrukssektorns utveckling som en följd av reformen. Frikopplingen av stöden kommer sannolikt att medföra en minskad spannmåls- och nötköttsproduktion. Då all jordbruksmark blir stödberättigad innebär detta också att slåttervallens relativa lönsamhet gentemot spannmålsproduktionen stärks jämfört med dagens situation.

### *Fiske*

Läget är allvarligt för bl.a. torsk-, ål- och kummelbestånden (generellt) samt för gädda, abborre och sill i Östersjön (specifikt). En positiv utveckling har dock skett för framför allt skarpsill men även lax i Östersjön och sill i Nordsjön. Mot denna bakgrund är de förstärkta instrumenten i den gemensamma fiskeripolitiken och de ökade möjligheterna att integrera miljöskyddande åtgärder i fiskeripolitiken viktiga. En av de viktigaste komponenterna inom gemenskapens resurspolitik får anses vara tillämpningen av återhämtningsplaner.

Arbetet med att genomföra gemenskapens strategi för en hållbar utveckling inom fiskesektorn (Cardiffstrategin) fortsätter genom test av indikatorer för hållbar utveckling och uppföljning av den pågående miljöintegrationen genom EU-kommissionens syntesrapporter.

Fiskbeståndens tillstånd ställer allt större krav på kontrollmyndigheternas förmåga att genomdriva såväl den nationella som den gemensamma fiskeripolitiken.

Regeringens bedömning är att målet för Kustbevakningens kontroll av fisket i stort har uppnåtts när det gäller både de segmentbaserade målen för landningskontroll och kontroller till sjöss. Fortsatta ansträngningar bör göras för att uppnå målen inom samtliga segment. Vidare kan vissa brister konstateras i kontrollen avseende provtagningar av landningar av osorterad pelagisk fisk. Avseende förvaltningen av fiskeflottan är det grundläggande målet att flottan skall vara i balans med tillgängliga fiskeresurser.

EU:s utvidgning kommer med all sannolikhet att innebära en bättre förvaltning av fisket i Östersjön och kommer att ha stor betydelse för kontrollinsatser och kontrollens inriktning.

*Säkra livsmedel*

Sammantaget anser regeringen att Livsmedelsverket bidragit till att uppfylla målet för politikområdet. De rättsakter på livsmedelsområdet som förhandlats färdigt på gemenskapsnivå har också bidragit till att uppfylla målet för politikområdet. Livsmedelsverket har fortsatt utvecklingen mot en 24-timmarsmyndighet. Den ständiga förbättringen av webbplatsen är den viktigaste delen av detta arbete.

**Statens ansvar för skördeskadeskydd i samband med naturkatastrofer**

I budgetpropositionen för år 2002 angavs att regeringen anser att varje näring och produktionsgren i mesta möjliga mån bör bära sina produktionskostnader och att resultatvariationer är något som varje företag måste ta med i beräkningen. Det påpekades vidare att regeringens uppfattning är att staten även fortsättningsvis bör ha ett visst övergripande ansvar vid skördeskadorna av naturkatastrofkaraktär som drabbar stora områden (prop. 2001/02:1). Förslaget antogs av riksdagen, men i samband med behandlingen av budgetpropositionen framfördes att behov förelåg av att se över den närmare omfattningen av statens ansvar för skördeskadorna i samband med naturkatastrofer (bet. 2001/02: MJU2, rskr. 2001/02:106).

Med anledning av det behov som riksdagen uppmärksammat tillsatte den dåvarande jordbruksministern en arbetsgrupp inom Jordbruksdepartementet med uppdrag att se över omfattningen av statens ansvar för skördeskadorna i samband med naturkatastrofer. Arbetsgruppen fann det, i sin rapport Statens ansvar för skördeskadorna i samband med naturkatastrofer (dnr Jo2003/1612), inte möjligt att kvantifiera hur mycket större än tidigare år skadorna skulle vara för att ett statligt ansvar skulle träda in. Rapporten har remissbehandlats.

**Utgiftsutveckling inom politikområdet Livsmedelspolitik***Miljoner kronor*

Utfall	Budget	Prognos	Förslag	Beräknat	Beräknat
2003	2004 <sup>1</sup>	2004	2005	2006	2007
3 226,4	7 680,9	6 639,9	7 852,8	8 359,5	8 771,3

<sup>1</sup>Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04: FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för år 2005.

*Motionerna*

Kristdemokraterna anför i motion 2004/05: MJ497 (kd) yrkande 29 att jordbruket på grund av näringens speciella natur och starka väderberoende bör ha ett statligt garanterat skydd vid skördeskadekatastrofer. I yrkande 46 delvis föreslår motionärerna att 15 000 000 kr anslås på ett nytt anslag för ersättning till skördeskadorna.

Folkpartiet föreslår i motion 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att 504 413 000 kr bör anslås för ett samlat verk, Verket för landsbygden och de areella näringarna (LAN). I LAN skall alla frågor som hör till närings-



delen av jord, skog, fiske och landsbygdsutveckling ingå. Det innebär de verksamheter som till stor del nu ingår i Glesbygdsverket, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket. Den del av Fiskeriverket som berör havsmiljön bör falla in under Naturvårdsverkets ansvarsområde. Ansvarsfördelningen mellan länsstyrelser och nuvarande skogsvårdsstyrelse (i framtiden en del av LAN) avseende skogliga skyddsfrågor bör tydliggöras och renodlas.

### *Utskottets ställningstagande*

#### **Jordbruk**

Utskottet instämmer i att en utveckling av jordbrukspolitiken förutsätter en övergång från marknadsprisstöd till riktade insatser på miljö- och landsbygdsområdet. Produktionen bör styras av konsumenternas efterfrågan. Utskottet anser i likhet med regeringen att det kan vara motiverat att gå in med stöd för att tillfredsställa samhällets krav och behov av kollektiva nyttigheter som marknaden inte förmår att tillfredsställa men som jordbruket kan bidra med för att uppnå målet för en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar livsmedelsproduktion. Även utskottet anser att regeringen bör eftersträva att sänka de samhällsekonomiska kostnaderna samt budgetkostnaderna.

Utskottet instämmer även i att en av regeringens ambitioner bör vara att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. På en gemensam EU-marknad är de nationella regelverken av stor betydelse för sektorns konkurrenskraft. Sverige bör arbeta aktivt på EU-nivå för att höja ambitionsnivån inom bl.a. djurskydds- och miljöskyddslagstiftningen med den svenska lagstiftningen som förebild. Som regeringen anför innebär reformen av EU:s jordbrukspolitik, med stöd frikopplade från produktionen, en väsentlig förändring av grunderna för jordbruksföretagens ekonomi. Detta leder till att bl.a. produktionsmedelsskatter får större relativ tyngd vid beslut om fortsatt produktion och nyinvesteringar inom jordbruket. Regeringen föreslår i budgetpropositionen för år 2005 att nuvarande skattesats för dieselolja i miljöklass 1 som används i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet sänks från 2005 med ca 2 kr per liter. Utskottet instämmer i att en sänkt skatt på diesel som används inom jordbruket kommer att få positiva effekter för lönsamheten och konkurrenskraften för den svenska livsmedelsproduktionen.

Som regeringen anfört gör frikopplingen av de produktionskopplade direktstöden att svenska jordbrukare inte längre behöver producera för stödsystemen utan i stället kan svara mot en ökad efterfrågan på svenska jordbruksråvaror från utlandet och från svensk livsmedelsindustri.

Även utskottet anser att frikopplingen av de nuvarande direktstöden kommer att medföra en minskad lönsamhet i vissa produktionsgrenar inom jordbruket. Det ökade trycket på kostnadsminskningar kommer sannolikt att leda till att takten i strukturrationaliseringen ökar. Frikopplingen ger jord-

bruket stora möjligheter att anpassa sig till konsumenternas efterfrågan och producera med lönsamhet. Därigenom kommer jordbrukarna att på sikt bli mindre beroende av stödsystemen. På lite längre sikt ger reformen alltså möjligheter till ökad lönsamhet i jordbruket. Utvecklingen kommer också eventuellt att gå mot fler mindre deltidjordbruk med ett ökat inslag av diversifiering.

Utskottet anser i likhet med regeringen att en genomgripande reform av sockersektorn inom EU är viktig och att ytterligare reformering av EU:s reglering för frukt och grönsaker är nödvändig.

Utskottet har beslutat att under innevarande riksdagsår följa upp och analysera regeringens redovisning av resultat för politikområdet Livsmedelspolitik i budgetpropositionerna för åren 2005 och 2006 samt att göra en fördjupad uppföljning inom någon del av politikområdet. Resultatet av utskottets arbete med uppföljningen kommer att redovisas vid lämpligt tillfälle, troligtvis vid beredningen av budgetpropositionen för år 2006.

### **Fiske**

Som regeringen anför har under de 20 år som den gemensamma fiskeripolitiken funnits lagstiftningen successivt utvecklats, avseende såväl antalet reglerade bestånd och förvaltningsverktyg som kontrollens omfattning. Målen om att skydda och bevara de levande akvatiska resurserna har dock inte uppfyllts utan situationen för de flesta fiskbestånden har visat en negativ utveckling.

Utskottet instämmer med regeringen i att fiskeriförvaltningens praktiska tillämpning av försiktighetsprincipen och ekosystemansatsen bör ha hög prioritet både nationellt och regionalt. Ett uttryck härför bör vara de fleråriga planer som redan fastlagts för flera bestånd och som är under utarbetande för andra.

Utskottet anser i likhet med regeringen att fiskerikontroll bör utgöra en viktig del i en ansvarsfull hushållning med fiskresurserna. För att säkerställa beståndens förnyelse är det nödvändigt att förhindra överfiske.

### **Säkra livsmedel**

Utskottet instämmer i att den förstärkning av stödet till den kommunala livsmedelstillsynen som Livsmedelsverket gjort var nödvändig för att förbättra tillsynens kvalitet och öka likvärdigheten i tillsynen. Det är angeläget att Livsmedelsverket ytterligare förbättrar detta stöd i dialog med de lokala tillsynsmyndigheterna. Som regeringen framhåller bör Livsmedelsverket, särskilt mot bakgrund av den höga graden av anslagsfinansiering, göra en översyn av den egna kunskapsuppbyggnadens vetenskapliga kvalitet och dess relevans för myndighetens övriga verksamhet. Även riksdagen har framhållit behovet av en översyn av Livsmedelsverkets verksamhet (jfr bet. 2001/02:MJU22 s. 14).

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att konsumenterna kan välja mellan ett stort utbud av livsmedel. Oavsett priset på livsmedlen skall konsumenten kunna lita på att de är säkra. Den information som ges på förpackningarna i form av märkning och annan information skall vara tillräckligt tydlig och bra för att konsumenterna skall kunna göra ett medvetet val.

### **Statens ansvar för skörde-skador i samband med naturkatastrofer m.m.**

Som regeringen anför har det över tiden skett en svängning i politiken vad gäller synen på jordbruket och jordbrukarens roll. Jordbrukaren har alltmer kommit att ses som en företagare på samma premisser som andra företagare. Jordbrukaren tillskrivs en viktig roll utöver den direkta produktionen av råvaror till livsmedel och vissa tekniska ändamål som producent av kollektiva nyttigheter, t.ex. ett öppet och varierat landskap och biologisk mångfald, produkter som marknaden ofta inte ger tillräcklig ersättning för.

Den förändrade synen på jordbrukaren som företagare innebär att något särskilt skydd just för jordbrukare i händelse av naturkatastrof som drabbar stora områden är mindre befogat än tidigare. Statens ansvar för jordbrukare bör vara av samma omfattning som för andra företagare. Det förutsätts således att jordbrukets situation vid eventuella väderbetingade olyckor prövas på samma sätt som för övriga drabbade.

En lantbrukare som vill försäkra sig om en viss inkomst och vill fördela resultaten över åren åstadkommer enligt utskottets uppfattning detta främst genom en sund företagsekonomisk styrning och riskspridning, t.ex. genom diversifiering av produktionen.

Behovet av ett skydd mot skörde-skador har enligt utskottets uppfattning snarare minskat än ökat, eftersom lantbrukarnas inkomstandel från arealstöd generellt sett har ökat. Detta förhållande har accentuerats ytterligare i och med halvtidsöversynen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik där stödet frikopplats från produktionen. Därmed får stödet i ännu större utsträckning karaktären av ett inkomststöd.

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i fråga om skörde-skador och tillstyrker regeringens förslag i den delen. Den 24 november 2004 fastställde riksdagen ramen för utgiftsområdet för budgetåret 2005 till 14 655 991 000 kr. Utskottet avstyrker förslaget i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkandena 29 och 46 i berörda delar med hänvisning till vad som anförts ovan och till att det inte ryms inom den fastställda ramen för utgiftsområdet. Utskottet har i övrigt inte något att erinra mot redovisningen av politikens inriktning och resultatbedömningen och avstyrker därmed även förslaget till nytt anslag i motion MJ508 (fp) yrkande 36 delvis.

## Lagen om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker att lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter ändras så att bestämmelserna i lagen, utöver pris- och marknadsreglering, kommer att gälla direktstöd och särskilda stödsystem i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare.

### *Propositionen*

Lagändringen innebär endast att lagen anpassas till ändringar i EG:s regelverk. De områden som omfattas av EG:s direktstöd och särskilda stödsystem har tidigare varit en del av pris- och marknadsregleringen. Det är således inte fråga om någon faktisk utökning av lagens tillämpningsområde. För den enskilde innebär lagändringen som sådan inte något nytt i sak. De förändringar för den enskilde som kan bli aktuella följer i stället direkt av EG:s stödförordning, vilken således avser områden som annars skulle omfattats av ändringar inom pris- och marknadsregleringen.

Förslaget har under beredningen delats med Jordbruksverket som inte har haft något att erinra mot den föreslagna ändringen. Med beaktande av att den föreslagna lagändringen inte innebär någon ändring i sak har någon ytterligare beredning inte bedömts vara behövlig. Lagändringen har inte bedömts vara av sådan karaktär att förslaget behövt remissbehandlas eller granskas av Lagrådet.

### *Utskottets ställningstagande*

Som regeringen anför finns i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter vissa bestämmelser om kontroll etc. som behövs för administreringen av EG:s jordbruksstöd. Antagandet av rådets förordning (EG) nr 1782/2003 föranleder ändring i lagen. Rådet har genom förordningen beslutat om en ny stödordning, direktstöd, som kommer att ersätta delar av stöden i de nuvarande marknadsregleringarna. Samma behov av kompletterande bestämmelser i svensk lag som tidigare kommer att finnas för den nya stödordningen.

Utskottet instämmer i att 1 § i lagen bör ändras så att bestämmelserna, utöver pris- och marknadsreglering, kommer att gälla direktstöd och särskilda stödsystem enligt rådets förordning (EG) nr 1782/2003.

## Mål för politikområde Livsmedelspolitik

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till nytt mål för politikområdet.

### *Propositionen*

Regeringen föreslår att målet för livsmedelspolitiken skall vara en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar livsmedelsproduktion som speglar konsumenternas efterfrågan. Målet för politikområdet har tidigare varit en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar livsmedelsproduktion.

### *Utskottets ställningstagande*

Som regeringen anför tar det nu gällande målet i praktiken enbart fasta på de förutsättningar som bör gälla för produktionen. För att bättre spegla de ambitioner som finns när det gäller nyttan även för konsumenterna anser utskottet i likhet med regeringen att målet bör ändras till ett mål som tydligare sätter fokus även på konsumenten.

## 43:1 Statens jordbruksverk

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstillelse under anslaget och avstyrker motionsyrkanden om annan medelstillelse (m, fp, c). Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om bemyndigande.

Utskottet tillstyrker vidare förslaget att regeringen får disponera avgiftsintäkterna för resultatområdena Djur, Distriktsveterinärorganisationen och Växt vid Jordbruksverket för att täcka statens kostnader för verksamheterna.

### *Propositionen*

Anslaget belastas med Statens jordbruksverks förvaltningskostnader, länsstyrelsernas kostnader för ajoufföring av blockdatabasen, Tullverkets särskilda kostnader för exportbidragskontroller m.m. Vidare får anslaget användas för bidrag till vissa miljöorganisationer. Jordbruksverket skall medverka till en korrekt tillämpning av EU:s regelverk så att finansiella korrigeringar undviks. Jordbruksverket är fondkoordinator för EU-stöden och det enda ackrediterade utbetalningsstället för EU-stöden som finansieras av EU:s jordbruksfonds garantisektion. Jordbruksverket bistår regeringen och medverkar i EU-arbetet och internationellt arbete inom jordbruksområdet.

Jordbruksverket uppbär och disponerar avgifter som härrör från foderkontroll, införsel av djur, köttklassificering, avgifter för djurmärken, avgifter enligt förordningen (1994:901) om genetiskt modifierade organismer, äggmärkning, exportpass, avgifter för animaliska biprodukter, BSE-tester i normalslakten samt pass för sällskapsdjur, vilka redovisas under resultatområdet Djur och avgifter som härrör från registren för nöt, gris, höns, får och get, vilka redovisas under resultatområdet Djurregister, vissa avgifter inom distriktsveterinärorganisationen för kontroller inom mjölkproduktionen, gränskontroll och övriga officiella uppdrag samt avgifter som härrör från växtinspektionen, avgifter enligt förordningen (1994:901) om genetiskt modifierade organismer, PET hanteringsstillstånd enligt förordningen (1991:338) om vissa dryckesförpackningar samt dispenser angående djurtät-hetsregler, vilka redovisas under resultatområdet Växt.

Eftersom utbetalningarna av EU-stöd ersätts i efterskott från EU-budgeten uppstår ett kreditbehov för Jordbruksverket. Regeringen bedömer detta kreditbehov till 6 000 000 000 kr för år 2005. Vidare bör anslaget få användas för bidrag till vissa miljöorganisationer.

Regeringen föreslår en anslagstilldelning för år 2005 om 308 346 000 kr.

### *Motionerna*

Moderata samlingspartiet anför i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 3 delvis att riksdagen bör begära att regeringen årligen återkommer till riksdagen med redovisning för hur de avgiftsintäkter som influtit till Statens jordbruksverk har disponerats. Förslaget kan accepteras av praktiska skäl, men regeringen bör årligen informera riksdagen hur dessa medel används. Enligt motionens yrkande 4 delvis behövs inte Djurskyddsmyndigheten. I konsekvens härmed tillför motionärerna Jordbruksverket ytterligare 30 000 000 kr för ändamål som nu avses utföras av Djurskyddsmyndigheten.

Folkpartiet anför i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att Jordbruksverket bör omvandlas till en effektiv enhet Verket för landsbygd och areella näringar, LAN, med fokus på bred landsbygds- och kustutveckling. Anslaget bör därför minskas med 308 346 000 kr.

Centerpartiet anför i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned. Dess uppgifter bör återföras och uppdras åt Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Det nu aktuella anslaget bör förstärkas med 15 000 000 kr.

### *Utskottets ställningstagande*

Riksrevisionen har i rapporten Rätt avgifter? Statens uttag av tvingande avgifter (RiR 2004:17) funnit det vara något oklart om riksdagen uttryckligen bemyndigat regeringen att förfoga över avgiftsintäkterna från Jordbruksverkets resultatområden Djur och Växt. Utöver dessa resultatområden förfogar regeringen över avgiftsintäkter från resultatområdet Distriktsveterinärorganisationen. Utskottet anser i likhet med regeringen att det bör klargöras att regeringen får disponera avgiftsintäkterna från dessa

tre resultatområden för att täcka statens kostnader för verksamheterna och tillstyrker därför propositionen i denna del. Regeringen har årligen redovisat avgiftsintäkterna för riksdagen. Det framgår av propositionen (volym 1 s. 259) att regeringen redovisar totala intäkter och kostnader per politikområde. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen och den som framförs i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 3 delvis om att intäkter, däribland Jordbruksverkets avgiftsintäkter, och kostnader bör redovisas för riksdagen varje år. Motionen bör härmed anses vara tillgodosedd i den här delen.

Utskottet vill (jfr bet. 2003/04:MJU2) framhålla Jordbruksverkets viktiga roll som central förvaltningsmyndighet på det jordbruks- och livsmedelspolitiska området. Jordbruksverket har ett samlat sektorsansvar för jordbruks- och trädgårdsnäring, rennäring samt är chefsmyndighet för landets distriktsveterinärer och ansvarig myndighet för livsmedelsberedskapen inom totalförsvarets civila del. Verksamheten är i hög grad inriktad på tillämpning av EG:s regleringar och stödsystem. Jordbruksverket skall arbeta för ett rikt och varierat odlingslandskap med biologisk mångfald och verka för att miljöbelastningen från jordbruket blir så liten som möjligt. När det gäller Djurskyddsmyndigheten vill utskottet påpeka att regeringen i proposition 2001/02:189 En ny djurskyddsmyndighet redovisade bedömningen att en ny djurskyddsmyndighet bör inrättas för att stärka djurskyddet. Den nya myndigheten ges ett övergripande ansvar för djurskyddet. Utskottet har tidigare instämt i de bedömningar regeringen gjort om riktigheten av att inrätta en sådan myndighet (se bet. 2002/03:MJU5).

Som regeringen påpekar har Jordbruksverkets kostnader tack vare rationalisering varit relativt konstanta de senaste åren. Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken innebär emellertid förändringar i form av utveckling av nya IT-system, informationsinsatser, nya administrativa rutiner m.m. Med hänsyn till den förändring av arbetsuppgifterna som reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken innebär för Jordbruksverket och länsstyrelserna avser regeringen att under 2005 initiera en översyn av jordbruksadministrationen för att fortsätta utvecklingen av en kostnadseffektiv och modern förvaltning.

Det anförda innebär att utskottet vill ansluta sig till regeringens bedömning av medelsbehovet under anslaget. Det motionsyrkande som framförs om besparingar på anslaget grundas inte på någon mer ingående eller sakligt motiverad analys av vilka verksamheter och uppgifter som skall reduceras med verkan redan under budgetåret 2005. Utskottet tillstyrker propositionen i den här delen och avstyrker motionerna 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 och 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 i berörda delar. Det i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis framställda förslaget om en höjning av anslaget ryms inte inom den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet. Utskottet avstyrker motionen i den delen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till bemyndigande.

## 43:2 Statens utsädeskontroll, 43:3 Statens växtsortnämnd och 43:4 Bekämpande av växtsjukdomar

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslagen 43:2–43:4.

## 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker motionsyrkanden (m, fp, kd, c) om ändrade utbetalningstillfällen för vissa EU-stöd. Utskottet tillstyrker dessutom regeringens förslag om bemyndigande.

### *Propositionen*

Från anslaget utbetalas direktbidrag i form av arealersättning, djurbidrag och mjölkbidrag samt bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar. Anslaget är obligatoriskt för alla medlemsstater inom EU och finansieras helt från EU-budgeten. Arealersättning lämnas för odling av spannmål, oljeväxter, baljväxter, oljelin, gränsilage och areal uttagen ur produktion. Vidare finns arealbaserade ersättningsystem för bl.a. spånadslin, vicker m.m. Ett villkor för ersättning är att åkermark tas ur livsmedels- eller foderproduktion. Det totala bidraget är begränsat till en maximiareal, kallad basareal. För svenskt vidkommande uppgår basarealen till drygt 1,73 miljoner hektar. År 2003 var det genomsnittliga arealstödet 2 328 kr per hektar.

Basarealen har överskridits och därför har ersättningen reducerats, främst till gränsilage där endast ersättning lämnats till ca 46 % av den ansökta arealen. Djurbidrag lämnas för am- och dikor, handjur av nötkreatur, tackor och getter samt för slaktbidrag av storboskap och kalvar.

Utöver bidragen per djur betalas extensifieringsbidrag ut till producenter av handjur och am- och dikor om djurtätheten är högst 1,4 djurenheter per hektar. Extensifieringsbidraget uppgår till 100 euro/bidrag. År 2003 beviljades 350 496 extensifieringsbidrag, dvs. ca 318 miljoner kronor. Sverige har dessutom tilldelats en summa pengar som skall fördelas efter medlemsstatens eget val. Det har beslutats att detta belopp, som uppgår till 9,2 miljoner euro (ca 82 miljoner kronor), skall lämnas som ett tilläggsbelopp till slaktbidraget.



Med hänsyn till beräknade ekonomiska åtaganden föreslås att regeringen bemyndigas att under 2005 avseende ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m. godkänna stöd som innebär utgifter på högst 6 086 200 000 kr under år 2006 och 13 800 000 kr under år 2007.

Regeringen föreslår att 5 557 400 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionerna*

I ett flertal motioner framförs krav på ändrade rutiner för utbetalning av arealstöd m.m. I motionerna 2004/05:MJ208 (m, c, kd, fp) yrkande 1, 2004/05:MJ408 (kd), 2004/05:MJ437 (m) yrkande 5, 2004/05:MJ463 (c) och 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 6 anförs att utbetalningar av EU-stöden bör ske så snart Sverige har tillgång till pengarna, dvs. under respektive budgetår. Enligt motionerna 2004/05:MJ209 (c) och 2004/05:MJ376 (c) yrkande 1 bör ersättningarna till Sveriges bönder betalas ut senast den 30 november det år de gäller. I motionerna 2004/05:MJ222 (c) och 2004/05:MJ321 (c) yrkande 1 anförs att regeringens förslag att senarelägga utbetalningen av direktersättningarna till jordbruket är ett problem. Staten bör enligt motion 2004/05:Sk405 (m) yrkande 5 inte ens för en kortare tid disponera över EU-bidrag som betalas till svensk näringsverksamhet.

### *Utskottets ställningstagande*

Finansminister Bosse Ringholm anförde den 19 oktober 2004 som svar på interpellationerna 2004/05:27 och 31 om utgiftstaket i budgeten m.m. att utgiftstaken har bidragit till att Sverige jämfört med många andra länder har starka offentliga finanser trots en utdragen internationell lågkonjunktur. Utgiftstaket har klarats varje år sedan det infördes 1997, och regeringen är fast besluten att klara utgiftstaken även framöver. Om det finns risk för att utgiftstaket ett år kommer att överskridas är regeringen enligt budgetlagen skyldig att vidta eller föreslå riksdagen åtgärder för att undvika detta. I 2004 års ekonomiska vårproposition gjorde regeringen bedömningen att utgiftstaket för år 2004 riskerade att överskridas om inga åtgärder vidtogs. Regeringen aviserade därför en rad utgiftsbegränsande åtgärder. Jordbruksområdet var ett av en rad områden där utgiftsbegränsningar infördes för att taket för innevarande år skall klaras. För jordbruksområdet innebär utgiftsbegränsningarna att utbetalningen av vissa stöd kommer att senareläggas från slutet av år 2004 till början av år 2005. Denna senareläggning är helt i enlighet med de av EU fastställda reglerna för utbetalning. Det finns ingenting i EU:s regler som säger att de skall betalas ut den 1 januari eller tidigare. EU:s regler anger att de skall betalas under november, december och januari. Jordbruksminister Ann-Christin Nykvist anförde som svar på interpellation 2004/05:3 om EU-stöd den 28 september 2004 bl.a. att regeringen har ett ansvar för att de av riksdagen fastlagda riktlinjerna för budgetpolitiken följs och att regeringen och riksdagen vidtagit olika åtgärder för att förbättra jordbruksföretagens situation.

Utskottet instämmer i vad som framförts i olika motioner om vikten av att de olika EU-stöden betalas ut så tidigt som möjligt under året. Utskottet har tidigare uttalat att (bet. 2003/04:MJU2 s. 48) det är viktigt att de lantbrukare som uppbär arealersättning eller djurbidrag m.m. kan förutse utbetalningstillfällena för att på så vis närmare kunna planera sin verksamhet. Bestämmelserna inom EU som reglerar utbetalningsperioden för arealersättningar anger att i princip hela utbetalningen skall ske under perioden den 16 november–den 31 januari för att full täckning skall medges av EU. Utbetalningen av djurbidrag för am- och dikor, handjur av nötkreatur, tackor samt slaktbidrag sker vid två tillfällen. I december betalas ett förskott av bidraget ut på grundval av uppgifterna från de tre senaste kvartalen under bidragsåret, vilket är detsamma som kalenderåret. Slutbetalning av dessa bidrag och extensifieringsbidraget utbetalas i april året därpå. Enligt EU-reglerna skall i princip alla dessa bidrag vara utbetalda före juni månad för att Sverige skall erhålla full täckning. Utskottet vill framhålla att med dessa bestämmelser och den praxis för utbetalning av de olika stöden som finns anser utskottet att lantbrukarnas behov av fasta rutiner för utbetalningarna bör kunna tillgodoses. Mot bakgrund härav anser utskottet att motionerna 2004/05:MJ208 (m, c, kd, fp) yrkande 1, 2004/05:MJ209 (c), 2004/05:MJ222 (c), 2004/05:MJ321 (c) yrkande 1, 2004/05:MJ376 (c) yrkande 1, 2004/05:MJ408 (kd), 2004/05:MJ437 (m) yrkande 5, 2004/05:MJ463 (c), 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 6 samt 2004/05:Sk405 (m) yrkande 5 inte bör föranleda något riksdagsuttalande. Motionerna avstyrks.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget och det föreslagna bemyndigandet.

### 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter och 43:7 Räntekostnader för förskottrade arealersättningar m.m.

#### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning under anslagen 43:6 och 43:7. Vidare tillstyrker utskottet det bemyndigande under anslagen 43:6 som föreslås av regeringen.

## 43:8 Fiskeriverket

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelning under anslaget och avstyrker därmed motionsyrkanden om andra insatser (s) eller medelstillelning (fp).

### *Propositionen*

Anslaget disponeras för Fiskeriverkets förvaltningskostnader.

Fiskeriverket bedriver uppdragsverksamhet och tjänsteexport. För budgetåret 2003 erhöll Fiskeriverket 30,4 miljoner kronor i avgiftsintäkter från sin uppdragsverksamhet och tjänsteexport. Avgiftsintäkterna får disponeras av Fiskeriverket. Avgiftsintäkterna i uppdragsverksamheten härrör från Fiskeriverkets undersökningsfartyg, utredningskontor och laboratorier. Fiskeriverkets tjänsteexport är hänförlig till internationell konsultverksamhet.

Intäkterna från avgiftsbelagd verksamhet beräknas vara oförändrade, totalt sett, jämfört med utfallet för 2003. Skillnaden mellan utfallet för 2003 och prognosen för 2004 avser tjänsteexporten där ändringar inom uppdraget har inträffat samt att twinningprojekten har försenats.

Regeringen föreslår att 101 158 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionerna*

Enligt motion 2004/05:MJ270 (s) bör insatser göras för att trygga beståndet av vätterröding. Folkpartiet föreslår i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget minskas med 101 158 000 kr. Enligt motionärerna bör Glesbygdsverket samt delar av Fiskeriverket ingå i det nya LAN medan resten av Fiskeriverket (hantering av naturresursen etc.) bör inkorporeras i Naturvårdsverket. Fiskeriverket bör alltså upphöra som egen myndighet.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet instämmer i regeringens förslag att för utökade kontroller som föreskrivs av EU bör anvisas 2 500 000 kr. Som regeringen anför skall Fiskeriverket medverka i Sveriges strävan att inom den gemensamma fiskeripolitiken uppnå ett ekologiskt och ekonomiskt hållbart fiske och medverka till att miljö kvalitetsmålen uppnås, skapa förutsättningar för ett ekologiskt hållbart och miljöanpassat fiske och vattenbruk samt följa, utvärdera och hålla regeringen informerad om fiskresursernas tillstånd och utvecklingen inom fiskerinäringen. Fiskeriverket skall bidra till en livskraftig och miljöanpassad livsmedelsproduktion till nytta för konsumenterna samt medverka till att öka allmänhetens fiskemöjligheter samt främja och bedriva forskning och utvecklingsverksamhet inom fiskets område. Verket

skall även medverka i genomförandet av politiken för regional utveckling, bistå regeringen och medverka i arbetet med internationella fiskefrågor och förhandlingar samt ha det övergripande ansvaret för fiskerikontrollen.

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning av medelsbehovet och avstyrker därmed motionerna 2004/05:MJ270 (s) och 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis. Utskottet vill påpeka att de krav på besparing som framställs i den sist nämnda motionen inte grundar sig på några ingående analyser av den närmare prioriteringen i verksamheten redan från år 2005.

## 43:9 Strukturstöd till fisket m.m., 43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. och 43:11 Fiskevård

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslagen 43:9–43:11.

## 43:12 Livsmedelsverket

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning och avstyrker motioner (kd, fp) om en höjning av anslaget.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras för Livsmedelsverkets förvaltningskostnader. Livsmedelsverket skall som central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor i konsumenternas intresse arbeta aktivt för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. Dess främsta uppgifter är att utarbeta regler inom livsmedelsområdet, utöva tillsyn enligt livsmedelslagen (1971:511) samt leda och samordna livsmedelstillsynen, hålla regeringen informerad om utvecklingen på livsmedelsområdet, medverka samt bistå regeringen i EU-arbetet och annat internationellt arbete på livsmedelsområdet. Vidare genomför verket utredningar och praktiska vetenskapliga undersökningar om livsmedel och matvanor samt utvecklar metoder för livsmedelstillsynen, informerar konsumenter och intressenter i livsmedelskedjan om gällande regelverk och om andra viktiga förhållanden på livsmedelsområdet. I tillsynsverksamheten ingår också besiktningsveterinärorganisationen som utför tillsyn i form av köttbesiktning vid kontrollslakterier m.m.

Regeringen föreslår att 156 586 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionerna*

Enligt motionerna 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 och 2004/05:MJ499 (kd) yrkande 20 i berörda delar bör anslaget förstärkas med 5 000 000 kr. Kristdemokraterna anför att det är angeläget att Livsmedelsverket tillförsäkras nödvändiga medel för att kunna garantera en god konsumentssäkerhet och bidra till ett samhälle med hälsosamma livsmedel. Även Folkpartiet liberalerna föreslår i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget förstärks med 5 000 000 kr. Folkpartiet vill flytta över vissa delar av Jordbruksverkets inspektionsverksamhet vad avser t.ex. foderanläggningar till Livsmedelsverket och ökar därför anslaget med 5 miljoner kronor. Livsmedelsverket bör ta över merparten av livsmedelsfrågorna, vilket skulle ge en mer sammanhållen syn på livsmedelssäkerheten från jord till bord.

### *Utskottets ställningstagande*

Livsmedelsverket är central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor. Verkets främsta uppgifter är att utarbeta regler inom livsmedelsområdet, utöva tillsyn enligt livsmedelslagen (1971:511) samt leda och samordna livsmedelstillsynen, hålla regeringen informerad om utvecklingen på livsmedelsområdet, medverka samt bistå regeringen i EU-arbetet och annat internationellt arbete på livsmedelsområdet.

Utskottet tillstyrkte vid riksdagsbehandlingen av 2004 års statsbudget (bet. 2003/04:MJU2) regeringens förslag att fr.o.m. år 2004 öka verkets resurser med 7 miljoner kronor och konstaterade att anslagsökningen syftar till att bl.a. främja den småskaliga slakten, främja det fortsatta EU-arbetet inom livsmedelsområdet samt förstärka det viktiga forsknings- och utvecklingsarbetet.

Utskottet välkomnar att Livsmedelsverket fr.o.m. år 2005 tillförs 10 000 000 kr för pilotprojekt rörande närslakt.

Den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet medger inte några ytterligare medel till anslaget, och utskottet avstyrker därför motionerna 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 och 2004/05:MJ499 (kd) yrkande 20 i de delar som berör det aktuella anslaget. Den medelstilldelning som regeringen föreslår är enligt utskottets bedömning väl avvägd och utskottet avstyrker därmed även motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis.

## 43:13 Livsmedelsekonomiska institutet

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslagstilldelning under anslaget. Två motionsförslag (m, c) om besparingar på anslaget avstyrks.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras av Livsmedelsekonomiska institutet (SLI) för analyser och utredningar inom jordbruks- och livsmedelsområdet. SLI:s arbete syftar till att belysa frågor om bl.a. den gemensamma jordbrukspolitikens effekter och olika styrmedels effektivitet, landsbygdens utveckling, strukturutvecklingen, miljön, djurskyddet, konsumentintresset, den globala livsmedelssituationen, handeln med livsmedel och utvidgningen av EU. Analyserna skall avse såväl nationella som internationella aspekter.

Regeringen föreslår att 9 977 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionerna*

Moderata samlingspartiet anför i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 delvis att myndigheten inte behövs och föreslår att anslaget minskas med 4 989 000 kr. Verksamheten som bedrivs eller skall bedrivas där kan skötas av andra myndigheter inom deras nuvarande ramar. Anslaget bör fasas ut. Även Centerpartiet förespråkar i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att Livsmedelsekonomiska institutet läggs ned och förordar att anslaget minskas med 6 000 000 kr.

### *Utskottets ställningstagande*

Som regeringen anfört kommer bl.a. reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken att få betydelse för SLI:s verksamhet. Vidare kommer under år 2005 arbetet med livsmedelssäkerhetsrelaterade frågor att fortsätta. Det fiskeripolitiska området präglas av stora förändringar. Det är därför angeläget att fiskeripolitikens effekter och olika styrmedels effektivitet analyseras.

I SLI:s verksamhet är det särskilt angeläget med analyser av samhälls-ekonomiska konsekvenser inför olika ställningstaganden på livsmedelsområdet och det veterinära området samt med uppbyggnad av fiskeriekonomisk kompetens. Utskottet instämmer i att det därför finns ett behov av att dessa områden prioriteras och att en kontinuitet och permanent kompetens inom den egna organisationen för flera av SLI:s centrala områden bör bibehållas.

Under åren 2003 och 2004 fick SLI 1 000 000 kr per år från Fiskeriverket för uppbyggnad av fiskeriekonomisk kompetens. Från och med år 2005 bör enligt utskottets uppfattning motsvarande belopp om 1 000 000 kr permanent tillföras SLI:s anslag och användas för fiskeriekonomiska analyser på SLI.

Utskottet, som finner regeringens förslag om medelstilldelning väl avvägt, tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionerna 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 och 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 i de delar de berör anslaget 43:13 *Livsmedelsekonomiska institutet*.

## 43:14 Livsmedelsstatistik

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning och avstyrker ett förslag (fp) om en sänkning av anslaget.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras av Jordbruksverket för statistik inom jordbruksområdet inklusive kostnader för en statistisk årsbok inom jordbruks- och livsmedelsområdet samt sammanställningar av statistik i senare led i livsmedelskedjan. I anslaget ingår även framtagandet av statistik över prisutvecklingen i konsument- och producentled på jordbruksprodukter. Regeringen föreslår att anslaget engångsvis sänks med 1 500 000 kr för att finansiera åtgärder under anslaget 45:1 *Sametinget* på utgiftsområde 1.

Regeringen föreslår att 22 392 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionen*

Folkpartiet liberalerna anför i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget för Jordbruksverkets insamlande av statistiska uppgifter på livsmedelsområdet bör minskas med 10 000 000 kr. Enligt motionärerna bör dessa frågor ligga under Livsmedelsverket.

### *Utskottets ställningstagande*

Enligt årsredovisningen för år 2003 producerar och publicerar Jordbruksverket jordbruks- och livsmedelsstatistik i enlighet med vad som föreskrivs i förordning (2001:100) om den officiella statistiken och i EU:s regelverk. Jordbruksverket skall ta fram en statistisk årsbok inom jordbruks- och livsmedelsområdet, producera och publicera statistik rörande konsumtion och prisutveckling i konsument- och producentled för jordbruksprodukter samt ta fram jordbruks- och livsmedelsstatistik som beslutsunderlag. Jordbruksverket skall även analysera utvecklingen inom sektorn. Jordbruksverket skall varje år göra en översiktlig sammanställning över vilken statistik som har producerats och kostnaderna för de olika statistikprodukterna.

I förordning om den officiella statistiken anges att Jordbruksverket inom statistikområdet Jord- och skogsbruk, fiske är ansvarig myndighet för statistikgrenarna jordbrukets struktur, jordbrukets produktion, sysselsättning inom jordbruket, jordbrukets ekonomi och prisutveckling i jordbruket. Inom vart och ett av dessa områden finns en eller flera statistikprodukter, för vilka det publiceras årliga, månatliga eller intermittenta Statistiska Meddelanden på Jordbruksverkets webbplats. Utöver detta översänds månatlig, årlig eller intermittent statistik till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Denna statistik regleras av direktiv, förordningar, beslut eller s.k. gentlemen's agreement. Enligt regleringsbrevet skall Jordbruksverket även analysera utvecklingen

inom sektorn. Detta görs främst genom att verket publicerar utredningsrapporter. Vidare deltar Jordbruksverket i internationellt samarbete avseende jordbruks- och landsbygdsstatistik. Av resultatredovisning för år 2003 framgår att av kostnaderna för jordbruks- och livsmedelsstatistik var 281 000 kr kostnader för ren livsmedelsstatistik, i detta fall för de s.k. konsumtionsberäkningarna. Utöver detta fanns kostnader på 188 000 kr för bearbetning av utrikeshandelsstatistiken, som till viss del berör livsmedelsområdet.

Enligt uppgift från Jordbruksverket har konsumtionsberäkningarna sedan många år genomförts av Jordbruksverket (och dess föregångare Jordbruksnämnden) och avses belysa livsmedelskonsumtionen i Sverige uppdelat på ett stort antal varugrupper. Någon liknande sammanhållen statistik över livsmedelskonsumtionen görs inte av andra organisationer eller institut. Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar efterfrågas av organisationer och institut inom livsmedelsområdet som använder denna statistik i sin verksamhet. Utskottet delar motionärernas uppfattning om behovet att i möjligaste mån minimera insamling av data från företag och har inhämtat från Jordbruksverket att verket för denna statistik använder i huvudsak redan befintliga statistikuppgifter. Exempel på detta är utrikeshandels- och produktionsstatistik från SCB samt mjölk- och slaktstatistik från Jordbruksverket. Dessa områden utgörs av statistik som enligt Jordbruksverket krävs av EU och som tas fram även om inte konsumtionsberäkningar genomförs.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker därmed motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis.

### 43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget.

### 43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker därmed motionsyrkanden om en sänkning av anslaget (m), stöd till resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling (c) och exportfrämjande åtgärder (kd).



### *Propositionen*

Anslaget disponeras för att främja exporten av svenska livsmedel samt för andra åtgärder inom livsmedelsområdet, med särskild tonvikt på regional utveckling av livsmedelsförädling. Regeringen föreslår att 15 000 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionerna*

Enligt motion 2004/05: MJ379 (c) behövs ett fast årligt stöd till Eldrimner, som är ett resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling. Det är viktigt att Eldrimner får möjlighet att arbeta långsiktigt med att stödja utvecklingen av den småskaliga, hantverksmässiga livsmedelsförädlingen.

Enligt Moderata samlingspartiets motion 2004/05: MJ473 (m) yrkande 4 delvis bör anslaget minskas med 10 000 000 kr. Investeringar bör ske på marknadsmässiga grunder, annars riskerar man att medel satsas på verksamheter utan egen livskraft.

Kristdemokraterna anför i motion 2004/05: MJ497 (kd) yrkande 33 att Sverige nu liksom andra EU-länder bör satsa ordentligt med nationella medel för att stötta marknadsföringen av svenska livsmedel. Kristdemokraterna står därför bakom regeringens förslag om satsningar inom livsmedelsområdet för att främja exporten av svenska livsmedel och regional utveckling av livsmedelsförädling.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet har inhämtat att Eldrimner Resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling är resultatet av ett mångårigt utvecklingsarbete vid Länsstyrelsen i Jämtlands län. Under de senaste åren har länsstyrelsen i projektform drivit verksamheten med ett resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling i Ås utanför Östersund.

Genom beslut den 18 mars 2004 uppdrog regeringen åt Länsstyrelsen i Jämtlands län att under åren 2004 och 2005 bedriva projektverksamhet i form av ett resurscentrum för småskalig livsmedelsproduktion. Syftet med verksamheten skall vara att, genom olika åtgärder som stimulerar till nystart och utveckling av företag som bedriver småskalig livsmedelsförädling, främja en regional utveckling. Länsstyrelsen beviljades för verksamhet för detta ändamål 2 miljoner kronor för åren 2004 och 2005. Länsstyrelsen skall senast den 1 mars 2006 lämna en slutlig rapport till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) över genomförandet av projektet inklusive en redovisning av hur medlen använts.

Genom beslut den 29 april 2004 uppdrog regeringen åt Livsmedelsverket och Statens jordbruksverk att tillsammans lämna förslag till åtgärder för att främja och underlätta för lantbruks- och/eller landsbygdsföretagare att utveckla sina företag med ekonomiskt bärkraftig, småskalig livsmedelsförädling samt för redan etablerade landsbygdsföretag inom den småskaliga livsmedelsförädlingen att bibehålla och öka antalet sysselsatta. Myndighe-

terna skall också lämna förslag till hur och av vilka aktörer sådana åtgärder kan vidtas eller verksamhet bedrivs på ett effektivt sätt. Uppdraget skall redovisas gemensamt senast den 31 januari 2005. Uppdraget är en vidareutveckling av det uppdrag SLV fick av regeringen år 2001 och skall inte i första hand behandla problem och hinder avseende regelverket utan i stället inriktas på aspekter som företagsekonomiska förutsättningar samt behov och metoder för rådgivning, utbildning och kunskapsförmedling. I beslutet anges att sedan medlemskapet i EU har den svenska varuexporten av livsmedel varit mycket framgångsrik och det torde finnas ett utrymme för tillväxt inom denna näring.

Utskottet välkomnar att anslaget för år 2005 förstärks med 10 000 000 kr för projekt rörande nationella och regionala resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling. Utskottet gör ingen annan bedömning än regeringen av det beräknade medelsbehovet på anslaget och avstyrker därmed motionerna 2004/05:MJ379 (c), 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 och 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 33 i de delar de berör det aktuella anslaget.

## 43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

### Utskottets beslut i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget.

## Landsbygdspolitik

### Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens analys av resultatet av vidtagna åtgärder inom politikområdet. Utskottet avstyrker motionsförslag om att inrätta ett nytt anslag, Avbyttjänst (kd).

### *Propositionen*

#### **Omfattning m.m.**

Politikområdet omfattar verksamhet för en hållbar utveckling av landsbygden. Åtgärderna är i stor utsträckning riktade till lantbruksföretag men också till andra företag på landsbygden. Avgränsningen följer i huvudsak rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruk (EUGFJ) till utveckling av landsbygden samt åtgärder som syftar till att underlätta genomförandet av denna. Politikområdet omfattar också försöks- och utvecklingsverksamhet

inom ramen för olika nationella handlingsprogram för jordbrukets miljöpåverkan. I politikområdet ingår även nationellt stöd för att upprätthålla jordbruksproduktionen i norra Sverige. Politikområdet omfattar verksamhet vid Jordbruksverket och länsstyrelserna.

Målet är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Målet omfattar en hållbar livsmedelsproduktion, sysselsättning på landsbygden, hänsyn till regionala förutsättningar och uthållig tillväxt. Vidare skall jordbrukets natur- och kulturvärden värnas om samt jordbrukets negativa miljöpåverkan minimeras i syfte att bidra till att de nationella miljökvalitetsmålen uppnås inom en generation.

Riksrevisionen bedömer att Jordbruksverkets årsredovisning för 2003 i allt väsentligt är rättvisande inom ramen för politikområdet.

### **Politikens inriktning**

Regeringen beslutade den 17 juni 2004 att tillsätta en utredning med parlamentarisk medverkan med uppdrag att utarbeta en långsiktig strategi för den nationella politiken för landsbygdsutveckling. Denna strategi skall ta ett samlat grepp om politiken och utgå från målet om en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Med de areella näringarna som bas är strategin tänkt att skapa förutsättningar för ökad tillväxt och ett mer mångsidigt företagande på landsbygden.

### **Resultatbedömning, analys m.m.**

Större delen av verksamheten inom politikområdet bedrivs inom ramen för fleråriga program, framför allt miljö- och landsbygdsprogrammet men även Mål 1- och Leader+programmen. Inom varje program finns fastställda operativa mål för de åtgärder som ingår i programmen. De operativa målen för insatserna inom politikområdet har i de flesta fall uppnåtts eller förväntas uppnås. Regeringens samlade bedömning är att resultaten av insatserna i stort varit goda och i överensstämmelse med de uppställda målen. Därigenom bedömer regeringen att de offentliga insatserna bidrar till en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden.

I november 2003 överlämnades till regeringen betänkandet Levande kulturlandskap – en halvtidsutvärdering av Miljö- och landsbygdsprogrammet (SOU 2003:105). Utredningen drog slutsatsen att programmet i huvudsak fungerat väl och att det har bidragit till uppfyllelsen av mål på samtliga nivåer i programmet även om undantag finns som t.ex. anläggning av våtmarker. Programmet har enligt utredningen på ett påtagligt sätt också bidragit till uppfyllelsen av de övergripande miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap och Ingen övergödning. Avseende ekonomisk och social utveckling på landsbygden drogs slutsatsen att programmet har bidragit till uppfyllelsen av flera av målen men att bilden är mer otydlig och att ytterligare analyser behövs. Administrationen av programmet bedöms i stort sett ha fungerat tillfredsställande.

Utredningen har också utvärderat jordbruksåtgärderna i Mål 1 och drar slutsatsen att målpuffyllelsen överlag är hög, dock delvis beroende på lågt satta resultatmål. Vidare föreligger stora skillnader mellan kust- respektive inlandsområdena. För Mål 1-programmen har även genomförts separata halvtidsutvärderingar. Av dessa framgår att det har varit svårt att integrera strukturåtgärderna på jordbruksområdet med åtgärder inom andra insatsområden.

Åtgärden Främja anpassning och utveckling av landsbygden har enligt utvärderarna en tydligare koppling till övriga Mål 1-åtgärder. Målet för den ekologiska produktionen är att den ekologiskt odlade arealen bör fördubblas (till 20 %) till 2005 och att den ekologiska animalieproduktionen bör öka. 10 % av antalet mjölkkor och slaktdjur av nöt och lamm bör finnas i ekologisk produktion till 2005. År 2004 är ca 17 % av åkerarealen i Sverige ekologiskt odlad dock med stora regionala skillnader. Målpuffyllelsen förväntas bli god även om målet inte uppnås helt. För animalieproduktionen är målet redan uppnått.

#### Utgiftsutveckling inom politikområdet Landsbygdspolitik

*Miljoner kronor*

Utfall	Budget	Prognos	Förslag	Beräknat	Beräknat
2003	2004 <sup>1</sup>	2004	2005	2006	2007
3 898,7	4 049,4	3 015,0	4 114,0	4 710,5	4 227,5

<sup>1</sup>Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för år 2005.

#### *Motionen*

Kristdemokraterna föreslår i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkandena 32 och 46 i berörd del att 20 000 000 kr anvisas till ett nytt anslag för stöd till avbyttjänster. Det är enligt motionärerna rimligt att också jordbrukare skall kunna vara lediga från sitt arbete utan att de drabbas hårt ekonomiskt.

#### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet instämmer i att en allmän utgångspunkt för målet och insatserna inom politikområdet bör vara att de skall medverka till en positiv utveckling av en väl fungerande landsbygd som är ekonomiskt livskraftig och som har höga natur- och kulturvärden. För att utveckla och bevara en livskraftig landsbygd krävs förutsättningar för en integrerad utveckling av jordbruket och övriga sektorer.

Som regeringen anför bör åtgärder inom politikområdet ha som syfte att stärka jordbrukets positiva miljöeffekter och minimera dess negativa miljöeffekter samt förbättra landsbygdens konkurrenskraft genom att underlätta en nödvändig anpassning av jordbrukssektorn till nya förutsättningar och företagande på landsbygden. Åtgärderna tar hänsyn till de skilda produktionsförutsättningar som råder i olika delar av landet, och samma möjligheter till utveckling för kvinnor och män skall främjas.

Utskottet har ingen erinran mot redovisningen av politikens inriktning eller mot resultatbedömningen. Utskottet har tidigare redovisat att riksdagen den 24 november 2004 fastställde ramen för utgiftsområde 23 till 14 655 991 000 kr för budgetåret 2005. Utskottet finner att de i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkandena 32 och 46 delvis framställda kraven på ytterligare utgifter på ett nytt anslag inte ryms inom den av riksdagen beslutade ramen. Motionen avstyrks i berörd del.

## 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur och 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning och avstyrker samtidigt förslag om en höjning av anslaget (fp, kd, c) och sänkning av anslaget (m). Utskottet tillstyrker även regeringens förslag till bemyndigande.

### *Propositionen*

Anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* används för att finansiera strukturstöd och miljöersättningar med anknytning till jordbruket. Miljöersättningar riktade mot jordbruket, stöd till mindre gynnade områden, kompetensutveckling, startstöd till yngre jordbrukare, stöd till investeringar i jordbruksföretag, stöd till bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter samt åtgärder för landsbygdens utveckling finansieras under anslaget. Åtgärderna återfinns inom ramen för Sveriges miljö- och landsbygdsprogram och Sveriges två Mål 1-program. Från anslaget utbetalas även ersättningar för löpande åtaganden från den tidigare programperioden. Under anslaget finansieras det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Anslaget används även för att finansiera ett nationellt anläggningsstöd för plantering av energiskog i enlighet med rådets förordning (EEG nr 1251/99) om upprättande av ett stödsystem för vissa jordbruksgrödor. Under förutsättning att EU-kommissionen godkänner det svenska förslaget till ändring av miljö- och landsbygdsprogrammet som skickades in den 1 juli 2004, kommer fortsatt anläggningsstöd för energiskog att finansieras inom ramen för detta program fr.o.m. 2005.

Mål 1-programmen har från EU-budgeten tilldelats ytterligare ca 35 000 000 kr under perioden 2004–2006 genom den s.k. resultatreserven. De ytterligare medlen från EU:s budget motsvaras av anslagsförändringar under anslaget 44:2. Nationell medfinansiering av de ytterligare EU-medlen kommer i tillämpliga delar att ske inom ramen för anslaget 44:1.

Regeringens avsikt är att följa de beslutade programmen inklusive till EU-kommissionen överlämnade förslag till förändringar av programmen, i syfte att nå de i programmen fastställda målen.

Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen årligen anvisade anslagsmedlen. Regeringen föreslår därför att regeringen bemyndigas att under 2004, i fråga om ramanslaget 44:1, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 80 052 000 kr år 2006, högst 182 090 000 kr år 2007, högst 62 708 000 kr år 2008, högst 35 650 000 kr år 2009 och högst 61 500 000 kr därefter.

Regeringen föreslår att 2 223 000 000 kr anvisas under anslaget 44:1 för år 2005.

Under anslaget 44:2 *Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* har anvisats medel motsvarande EU:s finansiering för de av Sverige tillämpade miljö- och strukturstöden med anknytning till jordbruket samt Leader+programmet. Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Detsamma gäller åtgärder inom ramen för strukturfondsprogrammen i Mål 1 och Leader+. Detta innebär att staten åtar sig framtida ekonomiska förpliktelser som inte ryms inom ramen för de av riksdagen årligen anvisade anslagsmedlen. Regeringen föreslår därför att regeringen bemyndigas att under år 2005, i fråga om ramanslaget 44:2, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 883 626 000 kr år 2006, högst 225 757 000 kr år 2007, högst 75 290 000 kr år 2008, högst 40 474 000 kr år 2009 och högst 61 853 000 kr därefter.

Regeringen föreslår att 1 575 558 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionerna*

I motion 2004/05: MJ467 (kd) anförs att budgetramarna för insatser för att upprätthålla värdefulla ängar och hagar till nytta för artrikedomen inom såväl växt- som djurvärlden är otillräckliga.

Moderata samlingspartiet föreslår i motion 2004/05: MJ473 (m) yrkande 4 delvis att anslaget 44:1 minskas med 135 000 000 kr. Anslaget bör inte utökas utöver vad som motiveras av förändringen i den gemensamma jordbrukspolitiken. Motionärerna motsätter sig att medel från skatterna på växtnäring och bekämpningsmedel först tas in för att sedan användas till offentliga bidrag.

Anslaget 44:1 bör enligt Folkpartiet liberalernas motion 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 delvis förstärkas med 30 000 000 kr. De miljösatningar som görs bland landets konventionella brukare har enligt motionärerna en

mycket stor betydelse. Miljöåtgärder bör vägas samman i miljö- och landsbygdsprogrammen, och satsningar bör göras där man får mesta möjliga miljönytta.

Centerpartiet föreslår i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att anslaget 44:1 förstärks med 272 000 000 kr. Detta anslag bör användas till bl.a. återskapande av våtmarker samt för utsatta områden (Less Favoured Areas) som Norrland, skärgården och sydsvenska höglandet för att stärka dessa områdens konkurrenskraft.

### *Utskottets ställningstagande*

Under anslaget 44:1 har anvisats medel för de av Sverige tillämpade miljö- och strukturstöden med anknytning till jordbruket samt det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Som regeringen anför sker återföringen av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel för närvarande under anslaget 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.* Från år 2005 kommer miljö- och landsbygdsprogrammet, att förstärkas genom s.k. modulering, dvs. överföring av EU-medel från produktionsstöd till miljö- och landsbygdsprogrammet, med utbetalning först år 2006. Den nationella medfinansieringen av EU-medlen sker genom en återföring av skatten på handelsgödsel. Storleken på den nationella medfinansieringen är osäker men beräknas preliminärt uppgå till ca 273 000 000 kr år 2006 och ca 233 000 000 kr år 2007. Enligt regeringen bör återföringen av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel fr.o.m. år 2007 ske under anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur.*

En ny programperiod för Miljö- och landsbygdsprogrammet inleds år 2007. Omfattningen av programmet fr.o.m. år 2007 går nu inte att fastställa, bl.a. då medelsfördelningen mellan EU:s medlemsländer inte är klarlagd.

Som regeringen anför under anslaget 44:2 har Sverige tilldelats ca 169 miljoner euro från Jordbruksfondens garantisektion för finansiering av miljö- och landsbygdsprogrammet för garantisektionens budgetår 2004/05. Till miljö- och landsbygdsprogrammet har tillförts ytterligare medel till följd av s.k. modulering. Beloppet uppgår till ca 14 miljoner euro år 2005.

Vid beräkning av de finansiella ramarna för Mål 1- och Leader+programmen under programperioden 2000–2006 skall, enligt förordning (1999:710) om valutakurs vid stöd från EG:s strukturfonder, kursen 8 kr och 50 öre per euro användas. Det råder sedan flera år tillbaka en betydande differens mellan denna kurs och den verkliga kursen. Det är även differens mellan kurs i förordning och av regeringen prognostiserad kurs. Regeringen avser därför att anpassa kursen i förordningen under år 2005 och därmed nivån på anslaget 44:2 *Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* fr.o.m. 2006 i budgetpropositionen för år 2006. Som regeringen anför möjliggörs härmed ett ökat återflöde från EU.

Som regeringen anför (prop. 2004/05:1 utg.omr. 23 s. 94) innebär beslutet om en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken (rådets förordning (EG) nr 1782/2003) ett ökat fokus på åtgärder som syftar till en hållbar utveckling av landsbygden. Riksdagen behandlade i juni 2004 regeringens skrivelse om genomförande av EU:s jordbrukspolitik i Sverige (skr. 2003/04:137, bet. 2003/04:MJU22, rskr. 2003/04:282). Utskottet redovisade samma överväganden som regeringen vad gäller tillämpningen av EU:s nya jordbrukspolitik. Nuvarande miljö- och landsbygdsprogram skall förstärkas under resterande del av programperioden 2000–2006, bl.a. genom s.k. modulering (överföring av EU-medel från produktionsstöd till miljö- och landsbygdsprogrammet). Utskottet instämde i att programmet bör förstärkas med 400 miljoner kronor per år genom tillförsel av medel från modulering och en återföring av handelsgödselskatt. Av dessa medel används drygt 100 miljoner kronor för att stimulera den grovfoderbaserade animalieproduktionen genom en höjning av kompensationsbidraget till vall och betesmark i de mindre gynnade områdena. Miljöersättningen till betesmarker och slätterängar utökas med 75 miljoner kronor genom att grunderställningen höjs med ca 100 kr per hektar samtidigt som särskilda insatser genomförs för att ytterligare stimulera skötsel av slätterängar. För att bidra till att miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning och Giftfri miljö skall kunna uppnås införs en miljöersättning till vallodling utanför de mindre gynnade områdena till en kostnad av 100 miljoner kronor. Ytterligare drygt 100 miljoner kronor satsas för att bl.a. stimulera investeringar inom områdena djurvälstånd och småskalig livsmedelsförädling samt för införandet av det obligatoriska systemet för jordbruksrådgivning.

Som anføres i budgetpropositionen gäller förstärkningen av miljö- och landsbygdsprogrammet fr.o.m. den 1 januari 2005 med utbetalning först år 2006. Där anføres även att Jordbruksverket den 24 maj 2004 redovisade ett uppdrag från regeringen om den närmare utformningen av förstärkningen. Den 1 juli 2004 överlämnade regeringen ett förslag till ändring av miljö- och landsbygdsprogrammet till EU-kommissionen.

Utskottet tillstyrker med det anförda den av regeringen föreslagna anslags-tilldelningen och avstyrker därmed motionerna 2004/05: MJ467 (kd), 2004/05: MJ473 (m) yrkande 4 och 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 i berörda delar. Med hänvisning till beslutet om utgiftsram för utgiftsområde 23 (bet. 2004/05: FiU1, rskr. 2004/05:47 m.fl.), vilket har godkänts av riksdagen, avstyrker utskottet även motion 2004/05: MJ525 (c) yrkande 2 delvis. Den fastställda ramen för utgiftsområdet medger inte att några ytterligare medel tillförs anslaget. Utskottet tillstyrker föreslagna bemyndiganden.



## 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

### Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning under anslaget och avstyrker ett motionsyrkande (kd) om att förstärka anslaget. Härutöver tillstyrker utskottet regeringens förslag om bemyndigande.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras av Jordbruksverket för att inom skilda nationella handlingsprogram, huvudsakligen genom försöks- och utvecklingsverksamhet, styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringslivet mot minskat växt-näringsläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av bekämpningsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden. Anslaget får likaså disponeras för informations-, rådgivnings- och utvecklingsverksamhet inom trädgårdsområdet samt uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget.

Huvuddelen av den verksamhet som finansieras under anslaget bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2004, i fråga om ramanslaget 44:3 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket*, besluta om bidrag som medför utgifter på högst 10 000 000 kr under år 2006.

Regeringen föreslår att 11 901 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionen*

Enligt Kristdemokraternas motion 2004/05: MJ497 (kd) yrkande 46 delvis är miljöförbättrande åtgärder i jordbruket nödvändiga för att nå de uppsatta miljömålen, framför allt för att minska näringsläckaget. Anslaget bör därför förstärkas med 10 000 000 kr.

### *Utskottets ställningstagande*

Som regeringen anför kan aktuella, konkreta och angelägna frågeställningar med bäring på uppfyllelse av de nationella miljömålen behandlas genom försöks- och utvecklingsverksamhet inom ramen för de nationella handlingsprogrammen för jordbrukets miljöpåverkan. Resultaten ligger till grund för den rådgivnings- och utbildningsverksamhet som årligen omfattar ca 60 000 utbildningstillfällen. Resultatet från verksamheten ligger även till grund för lagstiftning, t.ex. inom växtnärsområdet, samt i framtagna och utveckling av åtgärder inom ramen för miljö- och landsbygdsprogrammet. Verksamheten under anslaget bidrar till att uppnå de av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning och En giftfri miljö.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget och avstyrker motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 i den här delen med hänvisning till att den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet inte medger att några ytterligare medel tillförs anslaget. Utskottet tillstyrker även regeringens förslag till bemyndigande.

## 44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilldelning. Utskottet avstyrker yrkanden om förstärkning av anslaget (m, kd, c).

### *Propositionen*

Från anslaget betalas bidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering enligt förordningen (1978:250) om statligt stöd till jordbrukets rationalisering. Från och med år 2004 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas och Västra Götalands län.

Regeringen föreslår att 3 000 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionerna*

Kristdemokraterna anför i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkandena 34 och 46 i berörda delar att anslaget bör förstärkas med 5 000 000 kr för att garantera fortsatt omarronderingsverksamhet med möjlighet till tillkommande objekt samt för fortsatt stöd för åtgärder kring Emån. I motionerna 2003/04:MJ217 (m) och 2004/05:MJ217 (m) yrkas tillkännagivande om att slutföra och kostnadstäcka projektet om stöd för åtgärder mot översvämningen av Emån. Enligt motion 2003/04:MJ446 (c) bör det ges statliga garantier till åtgärder för att slutföra arbetet med att förhindra översvämningar i Emån.

Centerpartiet föreslår i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis en förstärkning av anslaget med 2 000 000 kr för att fullfölja de omarronderingsprojekt som pågår i bl.a. Dalarnas län, vilket på sikt är samhällsekonomiskt lönsamt.

### *Utskottets ställningstagande*

I samband med beredningen av 2003 års ekonomiska vårproposition (prop. 2002/03:100, bet. 2002/03:MJU2y) betonade utskottet vikten av att den omarronderingsverksamhet som bekostas från förevarande anslag kan bedrivas i oförändrad omfattning. Riksdagen beslutade därefter efter förslag av

regeringen i tilläggsbudget för år 2003 (prop. 2003/04:1 vol. 1 s. 250, bet. 2003/04:FiU11, rskr. 2003/04:43 m.fl.) att anslaget för år 2003 skulle ökas till samma nivå som nu föreslås av regeringen.

Inom ramen för miljö- och jordbruksutskottets arbete med uppföljning av riksdagens budgetbeslut beslutade utskottet i januari 2004 att inhämta information från Länsstyrelsen i Dalarna angående omarronderingsverksamheten i länet och eventuella effekter av riksdagens anslagsbeslut. Länsstyrelsen redovisade i en skrivelse till utskottet den 9 mars 2004 att effekterna av riksdagens beslut att återställa nivån på bidraget till 3 miljoner kronor bl.a. innebar att Lantmäteriet fick förutsättningar att anställa personal och att markägarna vid informationer inför nya projekt kunde få besked om deras kostnad. Genomförandetiden blir emellertid alltför lång vid nuvarande bidragsnivå. Länsstyrelsen beräknar tidsåtgången för att omarrondera ca 120 000 ha i Siljansbygden till 12 år vid ett årligt bidrag om 10,5 miljoner kronor.

Mot bakgrund av att hela anslaget avser omarronderingsverksamheten anser utskottet att den medelstildelning som regeringen föreslår för kommande budgetår är ägnad att tillgodose behovet. Den av riksdagen fastställda ramen för utgiftsområdet medger för övrigt inte några ytterligare medel till anslaget. Utskottet tillstyrker propositionen i den här delen och då det som i övrigt framförs i motionerna inte föranleder någon annan bedömning från utskottets sida avstyrker utskottet motionerna 2003/04: MJ217 (m), 2003/04: MJ446 (c), 2004/05: MJ217 (m), 2004/05: MJ497 (kd) yrkandena 34 och 46 och 2004/05: MJ525 (c) yrkande 2 i berörda delar.

#### 44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslag 44:5.

#### 44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning och avstyrker yrkanden (m, kd, fp, c) om annan medelstildelning.

### *Propositionen*

Anslaget används för att återföra uppuren skatt på bekämpningsmedel och kväve i handelsgödsel i jordbruket till jordbruksnäringen. Huvuddelen av den återförda skatten används till åtgärder för att minska växtnäring förluster från jordbruket och minska miljöriskerna inom växtskyddsområdet. Cirka 25 % av beloppet återförs kollektivt till jordbruksnäringen för bl.a. forskning, informations-, utbildnings-, rådgivnings- och utvecklingsinsatser med syfte att främja hållbara produktionsmetoder inom jordbruket och trädgårdsnäringen. Medel används även för kontroll- och bekämpningsprogram för smittsamma husdjursjukdomar.

Regeringen föreslår att 269 000 000 kr anvisas för år 2005.

### *Motionerna*

Moderata samlingspartiet föreslår i motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 delvis att anslaget minskas med 269 000 000 kr. Motionärerna har motsatt sig att skatt tas ut på vissa produktionsmedel för att sedan gå till för jordbruket gemensamma ändamål. Motionärerna vill inte ha någon återföring av dessa medel. Även Folkpartiet vänder sig i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis mot återföringen av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. och att anslaget minskas med 269 000 000 kr. Centerpartiet föreslår i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att anslaget minskas med 169 000 000 kr. Svensk jordbruksnäring bör ges ekonomiskt likvärdiga konkurrensvillkor med jordbruksnäringen i t.ex. Finland och Danmark.

Kristdemokraterna anför i motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 37 [Avslag] att det är angeläget att den skatt som tas upp på bekämpningsmedel och handelsgödsel återförs till jordbruksnäringen för att jordbrukets ställning i Sverige inte skall försvagas till följd av skatter och pålagor. Enligt motionens yrkande 46 [Avslag] delvis bör anslaget förstärkas med 150 000 000 kr. Det krävs ytterligare medel för att minska användningen av kemiska bekämpningsmedel.

### *Utskottets ställningstagande*

Som regeringen anför beräknas den nuvarande återföringen av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel fortgå till år 2006. Nuvarande beslut om återföring av skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel gäller uppuren skatt under treårsperioden 2001–2003.

Återföringen av skattemedel kommer fr.o.m. år 2007 att ske under anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* under vilket anslag viss återföring kommer att ske redan år 2006. Från och med år 2005 anvisas medel för kontroll- och bekämpningsprogram för smittsamma husdjursjukdomar under anslaget 42:4 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar*.

Som anges i budgetpropositionen är en av regeringens ambitioner att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. På en gemensam EU-marknad är de nationella regelverken av stor betydelse för sektorns konkurrenskraft. Nationella regelverk av betydelse berör bl.a. djurskydd, miljökrav och produktionsmedelsskatter. Sverige arbetar därför aktivt på EU-nivå för att höja ambitionsnivån inom bl.a. djurskydds- och miljöskyddslagstiftningen med den svenska lagstiftningen som förebild. Reformen av EU:s jordbrukspolitik innebär, med stöd frikopplade från produktionen, en väsentlig förändring av grunderna för jordbruksföretagens ekonomi. Detta leder till att bl.a. produktionsmedelsskatter får större relativ tyngd vid beslut om fortsatt produktion och nyinvesteringar inom jordbruket. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att nuvarande skattesats för dieselolja i miljöklass 1 som används i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet sänks från år 2005 med ca 2 kr per liter.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillsdelning på anslaget och avstyrker därmed motionerna 2004/05: MJ473 (m) yrkande 4, 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 och 2004/05: MJ525 (c) yrkande 2 i berörda delar. Med hänvisning härtill och till att ytterligare utgifter på anslaget inte rymms inom den av riksdagen fastställda ramen avstyrker utskottet även motion 2004/05: MJ497 (kd) yrkandena 37 och 46 i berörda delar.

## 44:7 Ekologisk produktion

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillsdelning och avstyrker motionsyrkanden (m, kd och fp) om en sänkning av anslaget. Härutöver tillstyrker utskottet regeringens förslag om bemyndigande.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras av Jordbruksverket för försöks- och utvecklingsverksamhet, marknadsfrämjande åtgärder och satsningar på djurhälsa rörande ekologisk produktion.

Delar av den verksamhet som finansieras under anslaget bygger på fleråriga förpliktelser om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under år 2005, i fråga om anslaget 44:7 *Ekologisk produktion*, besluta om bidrag som medför utgifter på högst 20 000 000 kr under år 2006.

Regeringen föreslår att 30 000 000 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionerna*

Enligt Moderata samlingspartiets motion 2004/05: MJ473 (m) yrkande 2 bör regeringens förslag om bemyndigande under anslaget 44:7 *Ekologisk produktion* avslås. Motionärerna föreslår i motionens yrkande 4 delvis att

anslaget minskas med 30 000 000 kr. Medel bör inte anslås för att stödja en produktionsmetod. Ekologisk produktion är inte mer miljövänlig än konventionell och det finns inte något motiv att av miljöskäl stödja ekologisk produktion. Anslaget bör utgå. Kristdemokraterna föreslår i motion 2004/05: MJ497 (kd) yrkande 46 delvis att anslaget minskas med 15 000 000 kr. Även Folkpartiet liberalerna yrkar i motion 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget minskas med 30 000 000 kr. Motionärerna anser att ekologisk odling kan spela en stor roll för att förbättra jordbrukets miljöprofil, men detta gäller också andra insatser som t.ex. Greppa näringen och Odling i balans.

### *Utskottets ställningstagande*

Som regeringen anför berör flera av de 14 miljö kvalitetsmålen jordbruket, t.ex. Ett rikt odlingslandskap, Ingen övergödning och Giftfri miljö, och en utveckling av ekologisk produktion ses som angelägen för en ökad målfyllelse.

Som utskottet anförde vid riksdagsbehandlingen av förra årets budgetproposition (bet. 2003/04: MJU2) innebär ekologisk produktion en strävan att uppnå en helhetssyn utifrån företagets förutsättningar. Både vad gäller växtnäring och foder utnyttjas så långt som möjligt förnybara resurser och produkter som producerats på gården. Utfodringen av djuren baseras i hög grad på vall och grönfoder. Tillförseln av växtnäring från källor utanför gården är oftast begränsad och ogräs och skadegörare bekämpas med hjälp av andra metoder än kemiska bekämpningsmedel. I enlighet härmed bidrar ekologisk produktion till att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Produktionsmetoden kan även direkt och indirekt ha positiva effekter för möjligheten att uppnå andra miljö kvalitetsmål och då främst Ingen övergödning och Ett rikt odlingslandskap.

Verksamheten inom anslaget omfattar försöks- och utvecklingsverksamhet, marknadsfrämjande åtgärder och satsningar på djurhälsa. Regeringen redovisar i budgetpropositionen att under perioden 2002–2004 har under anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* 23 000 000 kr anvisats för marknadsåtgärder med syfte att främja ekologisk produktion. Utskottet anser i likhet med regeringen att det finns behov av förstärkta satsningar på detta område inklusive uppföljning och utvärdering av de verksamheter som finansieras av anslaget samt andra offentliga åtgärder utanför miljö- och landsbygdsprogrammet som främjar ekologisk produktion. Även utskottet anser att för att möjliggöra fortsatt arbete med främjande av ekologisk produktion bör ytterligare 15 000 000 kr anvisas på anslaget. Utskottet tillstyrker med det anförda den föreslagna medelstilldelningen samt det bemyndigande regeringen föreslår och avstyrker därmed kraven i motionerna 2004/05: MJ473 (m) yrkandena 2 och 4, 2004/05: MJ497 (kd) yrkande 46 och 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 36 i berörda delar.

# Samepolitik

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet instämmer i regeringens analys av resultatet av viktiga åtgärder inom politikområdet.

*Propositionen***Omfattning**

Politikområdet omfattar verksamheten vid Sametinget, med rennäringen och information om samer och samisk kultur. Till politikområdet hör också urbefolkningsfrågor där både nationell och internationell verksamhet ingår. Sametingets verksamhet regleras i sametingslagen (1992:1433) och förordningen (1993:327) med instruktion för Sametinget. Rennäringen regleras i huvudsak i rennäringenslagen (1971:437) och i rennäringensförordningen (1993:384). Jordbruksverket är central förvaltningsmyndighet för rennäringen.

Verksamhet som berör samer, samisk kultur och rennäringen bedrivs inom flera andra politikområden såsom djurpolitiken, utbildningspolitiken, kulturpolitiken och minoritetspolitiken. De skador som vilda djur orsakar rennäringen ersätts enligt viltskadeförordningen (2001:724).

Samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar.

Regeringens inriktning är att successivt pröva ett utvidgat samiskt självbestämmande inom områden där detta är möjligt och med beaktande av resultatet av avslutade utredningar. Regeringen för samtal med Sametinget som syftar till en närmare dialog mellan staten och samerna. Regeringen arbetar långsiktigt för en ratificering av ILO-konvention 169. Därför har regeringen tillsatt en gränsdragningskommission för att fastställa gränserna för renkötselområdet och en jakt- och fiskeutredning för att närmare utreda omfattningen av samebymedlemmars och markägares rätt till jakt och fiske inom lappmarkerna och renbetesfjällen.

Rennäringen är en viktig del av det samiska kulturarvet. Staten har ett övergripande ansvar för att rennäringen kan fortleva som en del av kulturen. Rennäringen skall bedrivas på ett ekologiskt, ekonomiskt och kulturellt långsiktigt bärkraftigt sätt så att den ger ett rimligt antal samer en tryggad försörjning.

Sametinget har fått regeringens uppdrag att utveckla och etablera ett nationellt informationscentrum om samisk kultur. Centrumet skall vara etablerat i början av 2005. Avsikten är att detta skall vara den långsiktiga och bestående fortsättningen på regeringens informationssatsning om samer och samisk kultur som pågått i fyra år och som avslutas under år 2004.

### Resultatbedömning m.m.

Prisstöd till rennäringen lämnades för slaktåret 2003/04 med drygt 14,5 miljoner kronor för ca 1 294 ton renkött. Det genomsnittliga avräkningspriset var 28,38 kr per kilo, exklusive mervärdesskatt och prisstöd, vilket innebär en sänkning med 8,72 kr sedan föregående år. Antalet slaktade renar uppgick till ca 48 000, vilket är en sänkning med 12 000 djur.

Inom ramen för informationsatsningen har regeringen under de första åren bl.a. beviljat projektmedel på ca 9 miljoner kronor till ett trettioårligt lokala eller regionala projekt. Bland andra har LRF-skogsägarna och Svenska Samernas Riksförbund (SSR) fått medel för projektet Dialog och samverkan mellan rennäring och familjeskogsbruk. Projektet är slutrapporterat under våren 2004 och bedöms som framgångsrikt.

Regeringen har år 2002 beslutat att ge Sametinget i uppdrag att utveckla och etablera ett permanent nationellt informationscentrum för samefrågor. För detta anvisades Sametinget ett engångsbelopp på 3 miljoner kronor. Uppdraget skall redovisas senast den 31 december 2004. Informationscentrumet skall vara ett bestående och långsiktigt resultat av regeringens informationssatsning. Genom ett sådant informationscentrum kan tillgången på relevant och trovärdig information om samer och samisk kultur säkras och öka.

Riksrevisionen bedömer att Sametingets årsredovisning för år 2004 i allt väsentligt är rättvisande.

### Utgiftsutveckling inom politikområdet Samepolitik

*Miljoner kronor*

Utfall	Budget	Prognos	Förslag	Beräknat	Beräknat
2003	2004 <sup>1</sup>	2004	2005	2006	2007
60,5	68,3	72,9	<b>69,0</b>	67,8	68,1

<sup>1</sup>Inklusive tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition (bet. 2003/04:FiU21) och förslag på tilläggsbudget i samband med budgetpropositionen för år 2005.

### Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att antalet slaktade renar minskat under året och att antalet slaktkroppar som kasserats på grund av hög cesiumhalt är närmare 600 stycken, vilket är en ökning med närmare 550 djur jämfört med föregående år. Ökningen kan enligt regeringen förklaras med hög förekomst av svamp hösten 2003. Det framgår dessutom av propositionen att verksamheten med medling m.m. i tvister mellan samebyar och jordbrukare när det gäller konflikter på grund av renbetning på åkermark kommit i gång under året. Det har även under detta år varit mycket goda väderförhållanden för rennäringen, vilket medfört att några bidrag för utfodringen på grund av synnerligen svåra betesförhållanden inte har betalats ut.

Den nationella informationssatsningen om samerna som Sveriges befolkning och samisk kultur som pågått sedan år 2001 avslutas under detta år. Det framgår att regeringen har anslagit sammanlagt 20 miljoner kronor



för denna informationssatsning. Sedan år 2002 har Sametinget i uppdrag att utveckla och etablera ett permanent nationellt informationscentrum för samefrågor. Utskottet avvaktar redovisningen av detta uppdrag som skall ske senast den 31 december 2004. I övrigt vill utskottet instämma i regeringens analys av resultatet av vidtagna åtgärder inom politikområdet.

## 45:1 Främjande av rennäringen m.m.

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstillelse under anslag 45:1.

## Utbildningspolitik och forskningspolitik under utgiftsområdena 16 och 20

### *Propositionen*

#### **Politikområde Utbildning inom utgiftsområde 23**

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ingår i politikområdet Utbildning som redovisas under utgiftsområde 16. Verksamheten vid SLU utgör också ett viktigt medel för att förverkliga målen inom skogspolitiken, djurpolitiken, livsmedelspolitiken, landsbygdspolitiken samt samepolitiken under utgiftsområde 23.

#### **Politikområde Forskning inom utgiftsområde 23**

Forskningen som bedrivs inom de areella näringarna har ett särskilt ansvar för att kunskaperna om naturresurserna utvecklas för kommande generationers behov. Viktiga globala livsmedelsförsörjnings- och miljöfrågor måste lösas genom samverkan mellan många länder och mellan forskare från olika vetenskapliga discipliner. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) har till uppgift att främja och stödja grundforskning och behovsstyrd forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Rådet sorterar under utgiftsområde 20 men anvisas medel under ett anslag för forskning under utgiftsområde 23. En resultatredovisning för samtliga forskningsfinansierande myndigheter görs under politikområdet Forskning under utgiftsområde 16.

## 25:1 Sveriges lantbruksuniversitet

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstildelning under anslaget och avstyrker fyra motioner (m, fp, kd, c) med förslag till annan tilldelning. Utskottet avstyrker vidare en motion (s) om avsatta medel till fritidsodlingen m.m. I två motioner (s, fp) efterlyses ett klagörande av Sveriges lantbruksuniversitets sektorsansvar. Utskottet avstyrker dessa. Slutligen avstyrker utskottet tre olika motioner (m, fp, kd, c) dels om inriktningen på den offentligt finansierade forskningen, dels om inrättande av en professur vid Lantbruksuniversitetet och dels om veterinärutbildningen.

### *Propositionen*

Sveriges lantbruksuniversitet skall utveckla kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans hållbara nyttjande av dessa. Detta sker genom utbildning, forskning, fortlöpande miljöanalys och information. Anslaget finansierar grundläggande högskoleutbildning, forskarutbildning, forskning, fortlöpande miljöanalys samt information och fortbildning. Verksamheten bedrivs utifrån en sektorsroll som preciseras av fem ansvarsområden:

- kvalitet i livsmedelskedjan,
- djurhållning, djurhälsa och djurskydd,
- skog, skogsbruk och förädling av skogsråvaran,
- naturresurser för landsbygdsutveckling, rekreation och fritid,
- landskapsplanering och markanvändning.

Verksamheten vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ingår som en del i politikområdet Utbildning och omfattas därför av den övergripande resultatredovisning som görs för högskoleväsendet under utgiftsområde 16. Den fakultetsorganisation som styrelsen fattade beslut om i mars 2003 trädde i kraft den 1 januari 2004. Syftet med denna var att uppnå en effektiv intern organisation för att snabbare kunna möta omvärldens krav på förändring och förnyelse. Den nya strukturen har fyra ortsbundna fakulteter: fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap och fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap med bas i Uppsala, fakulteten för skogsvetenskap i Umeå samt fakulteten för landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap i Alnarp.

I regeringens ekonomiska vårproposition för 2001 föreslogs en förstärkning av forskning om biologisk mångfald och forskning till stöd för en ekologiskt hållbar utveckling. Som en del i satsningen anvisades medel till Artdatabanken med 10 000 000 kr för åren 2002 och 2003 samt 20 000 000 kr för år 2004. Syftet var att ge Artdatabanken en möjlighet att ta fram ett taxonomiskt referensverk över samtliga i Sverige förekommande flercelliga

arter. Denna satsning är permanent och bör fr.o.m. år 2005 omfatta 30 000 000 kr. Artdatabanken anvisas även ytterligare medel om 20 000 000 kr för stöd till biologiska samlingar samt 15 000 000 kr för taxonomisk forskning och inventeringar avseende dåligt kända artgrupper. Inom SLU finns Movium (Mark och vegetation i urban miljö). Anslagsmedel för verksamheten vid Movium om 3 000 000 kr har erhållits via anslaget 26:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* (Formas), ap. 2 stöd till samfinansierad forskning för trädgårdsforskning. Regeringen föreslår att den del av anslaget för trädgårdsforskning som via Formas har anvisats till Movium, 3 000 000 kr, överförs till anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*.

SLU har, i samverkan med näringsliv och andra intressenter, påbörjat en översyn av sektorsrollens omfattning och mål. En grundläggande utgångspunkt för den översynen är att SLU:s sektorsroll primärt omfattar universitetets samlade verksamhet inom forskning, utbildning och fortlöpande miljöanalys, men att det därutöver kan finnas specifika uppgifter som bör finansieras genom statsanslaget. Fakultetsnämnderna har av styrelsen fått i uppdrag att till mars 2005 redovisa strategier i vilka skall belysas de sektorsuppgifter som fakulteterna anser sig utföra och för vilka de även framgent kan ta ett långsiktigt ansvar. Regeringen ser positivt på den öppna dialog med berörda parter som SLU initierat om sektorsrollen. Den process som SLU har initierat kommer regeringen att följa upp genom en särskild utredning.

Som ett led i åtgärderna för att komma till rätta med den ekonomiska situationen vid SLU har verksamheten i Skara varit föremål för en översyn. Slutsatsen av denna översyn var att verksamheten i Skara skall fortsätta och att den bör utvecklas i nära samarbete med näringsliv och myndigheter. SLU har under året slutit avtal med två nya huvudmän om övertagande av djursjukhusets i Skara kommersiella verksamhet. Avtalet innebär samarbete kring utbildning och forskning, främst djursjukvårdarutbildningen. Vidare har driften av hovslagarutbildningen, som inte är en utbildning på högskolenivå, övertagits av annan huvudman. SLU har, liksom många andra lärosäten, under flera år haft ett vikande sökandetryck till vissa utbildningar. Dock har sökandetrycket till SLU, liksom totalt till högskolan, ökat något för höstterminen 2004. Flera utbildningar har dock färre förstahandssökande än utbildningsplatser. SLU har analyserat situationen och vidtagit särskilda åtgärder för att locka fler studenter till sina utbildningar.

Regeringen föreslår att 1 356 200 kr anvisas under anslaget för år 2005.

### *Motionerna*

I motion 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4 delvis föreslår Moderata samlingspartiet en anslagstilldelning som understiger regeringens förslag med 45 000 000 kr. Folkpartiet å sin sida föreslår i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis en anslagsökning med 15 000 000 kr. Kristdemokra-

terna avvisar regeringens förslag om ytterligare satsningar på Artdatabanken och anslår därför 35 000 000 kr mindre än regeringen enligt motion 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46 delvis. Inte heller Centerpartiet stöder regeringens extra satsning på Artdatabanken och föreslår därför en anslagsminskning om 45 000 000 kr i förhållande till regeringen i motion 2004/05: MJ525 (c) yrkande 2 delvis.

Enligt motion 2004/05: MJ279 (s) är det angeläget att det sedan tidigare avsatta beloppet för fritidsodling och grönytor verkligen används för dessa ändamål. De resterande medlen bör i sin helhet fördelas på Fritidsodlingens riksorganisation, Stiftelsen Trädgårdsodlingens Elitplantstation och Movium. Alternativt bör organisationerna på annat sätt ges avgörande inflytande över hur medlen används.

Två motioner tar upp frågan om SLU:s sektorsansvar. Enligt motion 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 18 har universitetets specialstatus diskuterats. Om verksamheten också i fortsättningen skall ligga kvar under Jordbruksdepartementet bör regeringen klarlägga i vilka frågor universitetet har ett speciellt nationellt ansvar gentemot sina näringar. Detta borde också tydliggöras genom att i budgeten öronmärka pengar till sektorsansvaret, dvs. samverka med näringen och myndigheter. Det senare är ett sätt att tydliggöra i vilken omfattning staten anser att universitetet skall ägna sig åt den s.k. tredjeuppgiften eller sektorsansvaret och en signal till universitetet om att ta hänsyn till detta i sin interna verksamhet. I motion 2004/05: MJ470 (s) framhålls betydelsen av att den i budgetpropositionen aviserade utvärderingen av SLU:s sektorsansvar uppmärksammar behovet av långsiktig kunskapsuppbyggnad och systemutveckling för ekologisk produktion.

Enligt motion 2004/05: Sk405 (m) yrkande 8 måste den offentligt finansierade forsknings- och försöksverksamheten om de areella näringarna lägga ökad vikt vid produktion, produktivitet och avkastning.

Enligt motion 2004/05: MJ378 (c, m, fp, kd) bör regeringen inrätta en professur vid SLU i Skara till minne av Edward Nonnen, denna med inriktning på innovationer och nytänkande inom växtodlingsområdet.

Slutligen tas i motion 2004/05: MJ246 (m) upp behovet av att kvaliteten i veterinärutbildningen upprätthålls genom en tillräckligt omfattande klinisk tillämpning av djursjukvård dygnet runt.

### *Utskottets ställningstagande*

Som framgår av propositionen har regeringen under flera år föreslagit förstärkning av forskningen om biologisk mångfald och forskning till stöd för en ekologiskt hållbar utveckling och i enlighet härmed anvisat medel till Artdatabanken för arbetet med att ta fram ett taxonomiskt referensverk över samtliga i Sverige förekommande flercelliga arter. Denna satsning är permanent. Utskottet instämmer i regeringens uppfattning om vikten av detta arbete. Utskottet anser dessutom att regeringens förslag om ytterligare medel till Artdatabanken för stöd till biologiska samlingar samt för taxonomisk forskning och inventeringar avseende dåligt kända artgrupper är angeläget.

Sammanfattningsvis instämmer utskottet i regeringens överväganden och tillstyrker förslaget om medelstilldelning i propositionen. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2004/05:MJ473 (m) yrkande 4, 2004/05:MJ497 (kd) yrkande 46, 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 och 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 i berörda delar.

När det gäller frågan i motion 2004/05:MJ279 (s) om medlen till fritidsodlingen och parksektorn vill utskottet anföra följande. I samband med utskottets behandling av en liknande motion (bet. 2003/04:MJU10) uppvaktades utskottet av företrädare för Fritidsodlingens Riksorganisation. I betänkandet framhöll utskottet fritidsodlingens stora betydelse och behovet av åtgärder för att säkra tillgången på bra växter för fritidsodlingen. Med hänvisning till trädgårdsodlingens speciella behov poängterade utskottet dessutom att det är av stor vikt att de informationskanaler som finns mellan forskning och praktik kan bibehållas och utvecklas. Enligt utskottets uppfattning måste det ses som ett samhällsintresse att de berörda organisationerna erhåller en väsentlig del av de föreslagna medlen och förutsätter att det skapas förutsättningar för en informations- och rådgivningsverksamhet inom hemträdgårdsområdet. I detta sammanhang hänvisade utskottet bl.a. till att Movium – sekretariatet för den yttre miljön, Fritidsodlingens Riksorganisation och Stiftelsen Trädgårdsodlingens Elitplantstation sedan år 1993 erhåller sammanlagt ca 11 miljoner kronor per år för dessa ändamål. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte är nödvändigt med ett riksdagsuttalande med anledning av motionen, som därför avstyrks.

Som regeringen redovisar i propositionen har SLU, i samverkan med näringsliv och andra intressenter, påbörjat en översyn av sektorsrollens omfattning och mål. Utskottet konstaterar att de olika fakultetsnämnderna senast i mars 2005 skall redovisa bl.a. vilka sektorsuppgifter som fakulteterna utför och för vilka de kan ta ett långsiktigt ansvar. Utskottet delar regeringens uppfattning om vikten av den öppna dialog med berörda parter som SLU initierat i denna fråga. Utskottet välkomnar också regeringens avsikt att följa upp denna process genom en särskild utredning. Det anförda innebär enligt utskottets mening att motionerna 2004/05:MJ470 (s) och 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 18 är tillgodosedda. Utskottet avstyrker dem därför.

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen (se bl.a. bet. 2003/04:MJU2) i samband med motsvarande motionsförslag som tas upp i motionerna 2004/05:MJ378 (c, m, fp, kd) och 2004/05:Sk405 (m) yrkande 8 uttalat att enligt förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet är det en uppgift för universitetets styrelse att besluta i viktigare frågor om verksamhetens övergripande inriktning och om universitetets organisation samt viktigare frågor om den interna resursfördelningen, dvs. även inrättande av tjänster och resurser för forskning och utveckling. Vidare är det en fråga för Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt. Utskottet avstyrker motionerna.

Det framgår av propositionen att djursjukhusverksamheten i Skara varit föremål för en översyn som ett led i åtgärderna för att komma till rätta med den ekonomiska situationen vid SLU. Slutsatsen av denna översyn var att verksamheten i Skara skall fortsätta och att den bör utvecklas i nära samarbete med näringsliv och myndigheter. SLU har under året slutit avtal med två nya huvudmän om övertagande av djursjukhusets kommersiella verksamhet. Avtalet innebär samarbete kring utbildning och forskning, främst djursjukvårdarutbildningen. Utskottet anser mot bakgrund av detta att motion 2004/05:MJ246 (m) får anses vara tillgodosedd och avstyrker därför motionen.

## 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

### **Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelstilleddning under anslaget och avstyrker därmed två motioner (fp, c) med förslag om en höjning av anslaget. Utskottet avstyrker dessutom en motion (fp) i vilken motionärerna efterlyser en översyn av forskningsfinansieringen. Slutligen tillstyrker utskottet det förslag till bemyndigande som framställs i propositionen.

### *Propositionen*

Anslaget disponeras av Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och finansierar stöd till forskning om de areella näringarna samt projektrelaterade kostnader i anslutning till sådan forskning såsom utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, vissa resor och seminarier samt informationsinsatser. Forskningsstödet finansierar även med näringen samfinansierad forskning som omfattar jordbruksteknisk forskning, viss skogsforskning, trädgårdsforskning samt växtförädling. För forskning inom områdena miljö och samhällsbyggande finns anslaget 26:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning under utgiftsområde 20*.

För att underlätta planering, upphandling och genomförande av forskningsprojekt föreslår regeringen att regeringen bemyndigas att under detta anslag ingå ekonomiska åtaganden som innebär utgifter på högst 220 000 000 kr under år 2006, högst 150 000 000 kr under år 2007, högst 95 000 000 kr under år 2008 och högst 45 000 000 kr under år 2009.

Anslaget för stöd till samfinansierad forskning avser bl.a. stöd till trädgårdsforskning. Movium (Mark och Vegetation i Urban Miljö) vid Sveriges lantbruksuniversitet erhåller från detta anslag 3 000 000 kr. Movium

svarar för forskningskommunikation, forskningssamverkan, vägledning och kunskapsutveckling, vilket är en verksamhet som inte ligger inom ramen för den verksamhet som enligt instruktionen ankommer på Formas. En utvärdering av Movium har avrapporterats under år 2003 och verksamheten har fått positiva omdömen. Regeringen, som finner verksamheten angelägen, föreslår att den del av anslaget för trädgårdsforskning som har anvisats till Movium, 3 000 000 kr, överförs till anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*.

Regeringen föreslår att 231 759 000 kr anvisas under anslaget 26:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* för år 2005.

### *Motionerna*

Folkpartiet anser i motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 delvis att anslaget bör höjas med 5 000 000 kr i förhållande till regeringens förslag. Dessutom anser Folkpartiet att den forskning som stöds av bidrag från Formas inte täcker området längre än till råvaruproduktionen, och förädlingen av livsmedel till färdig produkt finns inte med. Enligt motionärerna bör Formas bidrag även täcka den livsmedelstekniska och teknologiska forskningen. Motionärerna anser att Formas ställning inom forskningsfinansieringen bör utvärderas (yrkande 19).

Centerpartiet anser i motion 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 delvis att det inom skogssektorn som är Sveriges största nettoexportör, finns ett stort behov av forskning och utveckling. Forskning bör inriktas mot bl.a. svampangrepp och trämaterialens användningsområden samt en generell minskad miljöpåverkan av jord- och skogsbruk. Partiet föreslår därför en anslagstilldelning som är 100 000 000 kr större än vad regeringen föreslår.

### *Utskottets ställningstagande*

Utskottet, som finner regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget väl avvägt, tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 36 och 2004/05:MJ525 (c) yrkande 2 i berörda delar. Utskottet tillstyrker också det bemyndigande som regeringen föreslår.

Formas har till uppgift att främja och stödja grundforskning och behovsstyrd forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Rådet skall således finansiera grundläggande forskning på initiativ av forskare och forskning där samhällsrelevansen står i centrum. Av regeringens resultatredovisning under utgiftsområde 16 framgår att andelen forskarinitierad forskning utgör omkring två tredjedelar av forskningsverksamheten medan programsatsningarna utgör ungefär en tredjedel. Rådets disponibla medel har till största delen fördelats efter utlysning där forskarna beretts tillfälle att inkomma med ansökningar. Det framgår vidare att prioritering och kvalitetssäkring av ansökningar under år 2003 har skett i 20-talet externa beredningsgrupper inom rådets olika verksamhetsområden. Beredningsgrupperna består till huvuddelen av aktiva forskare men också

av ledamöter som representerar avnämaringressen. För att höja kvaliteten och för att undvika jäv är 25 % av ledamöterna från andra länder än Sverige. Ansökningarna bedöms efter vetenskaplig kvalitet samt relevans för samhället och berörd sektor. Regeringen avser att presentera en forskningspolitisk proposition under slutet av år 2004. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 19.

## 26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning under anslaget 26:2.



## Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

### **1. Myndighetsansvaret för sjukdomar hos vilda djur, punkt 2 (fp, kd, v, mp)**

av Åsa Domeij (mp), Sven Gunnar Persson (kd), Anita Brodén (fp), Sven-Erik Sjöstrand (v) och Marie Wahlgren (fp).

#### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om myndighetsansvaret för sjukdomar hos vilda djur. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ497 yrkande 43 i denna del.

#### *Ställningstagande*

En okänd sjukdom har slagit ut minst hälften av mås, trut och tärna i Sverige de senaste fem åren. Sjukdomen upptäcktes i maj 2000, men dess orsak är ännu okänd. Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Naturvårdsverket har fått i uppdrag att sammanställa det aktuella kunskapsläget. Ett problem i sammanhanget är att ingen myndighet har ansvar för sjukdomar hos vilda djur. På Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) uppskattar man att minst hälften av vitfåglarna längs Sveriges kuster och stora sjöar är borta och i Blekinge har beståndet minskat med två tredjedelar. Ansvar för sjukdomar hos vilda djur behöver tydliggöras genom lämplig förordning. Detta bör ges regeringen till känna.

### **2. Ersättning för rovdjursdödade renar, punkt 3 (kd)**

av Sven Gunnar Persson (kd).

#### *Förslag till riksdagsbeslut*

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ersättningen för rovdjursdödade renar. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ497 yrkande 42.

*Ställningstagande*

För att säkra rovdjursstammarnas långsiktiga överlevnad i Sverige och samtidigt undvika alltför hög koncentration i ett område är det angeläget att de sprids till hela sitt naturliga utbredningsområde i landet. Detta innebär att vargen bör etablera sig i stort sett i hela Norrland. Ersättningen för rovdjursdödade renar är en del i den nationella miljöpolitiken, och denna ersättning bör även fortsättningsvis betalas ut av staten. Rovdjursersättningen bör också i fortsättningen betalas ut med öronmärkta pengar, vilka inte skall ingå i ett gemensamt ramanslag för Sametinget. Detta bör ges regeringen till känna.

**3. Disposition av avgiftsintäkter, punkt 4 (m)**

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

*Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om disposition av avgiftsintäkter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:1 Utgiftsområde 23 punkterna 14 och 15 samt motion 2004/05: MJ473 yrkande 3.

*Ställningstagande*

Regeringen begär att få disponera avgiftsmedel som tas ut av Statens jordbruksverk och Djurskyddsmyndigheten. Av praktiska skäl kan vi acceptera detta. Emellertid bör regeringen årligen informera riksdagen hur dessa medel använts. Detta bör ges regeringen till känna.

**4. Principer för utbetalning av vissa stöd, punkt 7 (m, fp, kd, c)**

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Bengt-Anders Johansson (m), Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

*Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om principer för utbetalning av vissa stöd. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05: Sk405 yrkande 5, 2004/05: MJ208 yrkande 1,

2004/05:MJ209, 2004/05:MJ222, 2004/05:MJ321 yrkande 1, 2004/05:MJ376 yrkande 1, 2004/05:MJ408, 2004/05:MJ437 yrkande 5, 2004/05:MJ463 och 2004/05:MJ497 yrkande 6.

### *Ställningstagande*

Regeringen föreslår att utbetalningen av direktersättningarna till jordbruket skall senareläggas. Stödet används av regeringen som en regulator för att inte spräcka det s.k. budgettaket. Det är inte acceptabelt att en enskild företagargrupp används för att klara utgiftstaket i den nationella budgeten. Vi anser att det behövs en långsiktig lösning på denna fråga. EU-ersättningarna bör enligt vår uppfattning betalas ut senast den 30 november det år de gäller. Detta bör ges regeringen till känna.

## **5. Viss verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m., punkt 8 (fp)**

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om klagörande av Sveriges lantbruksuniversitets sektorsansvar. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ508 yrkande 18 och avslår motionerna 2004/05:MJ279 och 2004/05:MJ470.

### *Ställningstagande*

Sveriges lantbruksuniversitets specialstatus har diskuterats. Om verksamheten även i fortsättningen skall administreras under Jordbruksdepartementet bör regeringen klarlägga i vilka frågor universitetet har ett speciellt nationellt ansvar gentemot näringen. Detta bör också tydliggöras genom att i budgeten särskilt ange vilka medel som avser universitetets sektorsansvar. Det senare är ett sätt att tydliggöra i vilken omfattning staten anser att universitet skall ägna sig åt sektorsansvaret och en signal till universitet om att beakta detta i sin interna verksamhet. Detta bör ges regeringen till känna.

## **6. Inriktningen på offentligt finansierad forskning, punkt 9 (m)**

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inriktningen på offentligt finansierad forskningsverksamhet m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Sk405 yrkande 8.

### *Ställningstagande*

Vi anser att den offentligt finansierade forsknings- och försöksverksamheten för de areella näringarna i högre utsträckning måste ägna sig åt produktion, produktivitet och avkastning. Detta bör ges regeringen till känna.

## **7. Översyn av forskningsfinansieringen, punkt 12 (fp)**

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om forskningsfinansieringen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ508 yrkande 19.

### *Ställningstagande*

Den forskning som Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) finansierar täcker inte råvaruproduktionen och förädlingen av livsmedel till färdig produkt. Vi anser att detta är fel och att Formas även skall ta ansvar för den livsmedelstekniska och teknologiska forskningen. Vi anser dessutom att man på sikt borde se över var rådsforskningen om livsmedelsproduktion bör ligga. Vi anser dessutom att man bör utvärdera Formas ställning inom forskningsfinansieringen. Man bör överväga att lägga ned Formas och i stället flytta delar av livsmedelsforskningen till Vetenskapsrådet under ett eget forskningsområde. Formas anslag bör kunna användas för att öka den direkta fakultetsfinansieringen av högskolor och universitet t.ex. via forskarskolor inom livsmedels- och jordbruksområdet. Detta bör ges regeringen till känna.

## Särskilda yttranden

### 1. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (m)

Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m) anför:

En riksdagsmajoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister beslutade den 24 november att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende år 2005. Samtidigt fastställdes utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för åren 2005 och 2006.

Moderaterna har i partimotion 2004/05:Fi231 En politik för arbete och i kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Våra förslag syftar till att bryta bidragsberoende och utanförskap, ge fler medborgare makt över den egna vardagen samt trygga goda statsfinanser och en långsiktig finansiering av välfärden. Vi vill satsa på offentliga kärnverksamheter som sjukvård, rättstrygghet och skola i stället för på bidragssystem.

Vi föreslår en växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst för låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma.

När riksdagens majoritet genom rambeslutet valt en annan inriktning av politiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 23. I det följande redovisar vi vilken fördelning på anslagen inom utgiftsområde 23 som vi förordade i vår anslagsmotion.

En stor del av utgiftsområdet styrs av EU:s gemensamma jordbruks- och landsbygdspolitik (CAP). Området innehåller såväl direktbidrag från unionen som svensk medfinansiering, vilket i många fall är ett villkor för att stöd skall kunna erhållas. Då dessa utgifter inte styrs från Sverige har vi heller ingen möjlighet att föreslå andra nivåer. Rent principiellt borde europeisk lantbruksnäring klara sig med avsevärt lägre stödnivåer. Det gäller såväl direkt eller indirekt stöd till produktion, som det stöd som betalas till landsbygden. Det sistnämnda borde inte heller betraktas som en del av jordbrukspolitiken utan som en del av regionalpolitiken. Stödminskningen kan inte göras ensidigt utan måste ske parallellt i alla länder.

I år föreslås tillkomsten av vissa åtgärder för skogsbruket. Vad gäller resurser för upprättande och tecknande av naturvårdskontrakt bör dessa tas från anslaget för biologisk mångfald under utgiftsområde 20.

Anslagen 42:6 och 43:13 är myndighetsanslag för den nya Djurskyddsmyndigheten och för Livsmedelsekonomiska institutet. Vi anser inte att någon av dessa myndigheter behövs. Verksamheten som bedrivs eller skall bedrivas där kan skötas av andra myndigheter inom deras nuvarande ramar. Anslagen till dessa myndigheter kan därför fasa ut. I konsekvens med detta tillför vi anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* medel för ändamål som nu avses utföras av Djurskyddsmyndigheten. Eftersom Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned skall heller ingen kredit för dess verksamhet beviljas. Regeringen begär att få disponera avgiftsmedel som tas ut av Statens jordbruksverk och Djurskyddsmyndigheten. Av praktiska skäl kan vi acceptera detta. Emellertid bör regeringen årligen informera riksdagen om hur dessa medel använts.

Vad gäller bidrag till regionala resurscentrum för småskalig livsmedelsproduktion har vi ingen annan synpunkt än vad vi har på bidrag för andra ändamål. Investeringar skall ske på marknadsmässiga grunder. I annat fall riskerar vi att medel satsas på verksamheter som saknar egen livskraft. Därför minskar vi anslaget 43:16 *Åtgärder inom livsmedelsområdet*.

Den nya jordbrukspolitiken som beslutats på EU-nivå ger utrymme för vissa nationella bidrag. De samlas under anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Vi anser inte att detta skall utökas utöver vad som motiveras av förändringen i den gemensamma jordbrukspolitiken. Vi kommer att ta ny ställning när nuvarande miljö- och landsbygdsprogram löpt ut. Vi motsätter oss att medel från skatterna på växtnäring och bekämpningsmedel först tas in för att sedan användas till offentliga bidrag. Detta påverkar vår inställning till anslag 44:1.

Inom utgiftsområdet finns också en rundgång av skatt på jordbrukets produktionsmedel på eget anslag. Då vi motsatt oss att skatt först tas ut på vissa produktionsmedel för att sedan gå till för jordbruket gemensamma ändamål vill vi naturligtvis inte heller ha någon återföring av dessa medel. Det är bättre att skatterna aldrig tas ut. Systemet påminner inte så lite om den jordbruksprisreglering som övergavs för drygt tio år sedan. Den sänkning av dieselskatten som regeringen nu föreslår blir i realiteten endast 1:70 kr per liter. Även om skatterna på växtnäring och bekämpningsmedel tas bort är således det svenska jordbruket hårdare beskattat än konkurrentländernas. Eftersom vi i vårt budgetalternativ tar bort dessa skatter blir konsekvensen att anslaget 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.* utgår.

Anslaget 44:7 *Ekologisk produktion* som inrättades förra året fördubblas nu. Liksom tidigare motsätter vi oss att medel anslås för att stödja en produktionsmetod. En stor del av medlen avses användas till marknadsföringsstöd. Det är anmärkningsvärt att staten ger marknadsföringsbidrag till en förhållandevis lönsam nisch av livsmedelsmarknaden. Ekologisk produk-

tion är på det hela taget inte mer miljövänlig än konventionell. Det finns således inte något motiv att av miljöskäl stödja ekologisk produktion. Vi anser att anslaget 44.7 *Ekologisk produktion* bör utgå. Som en konsekvens bör inte regeringen bemyndigas besluta om bidrag under detta anslag.

Vad gäller försöksverksamhet finansieras den lämpligen med medel inom Forskningsrådets för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) eller Sveriges lantbruksuniversitets (SLU) ordinarie budgetar. Detta är inte en myndighetsuppgift.

Vi motsätter oss ökningen av medel till Artdatabanken. Det utvecklingsarbete som Livsmedelsverket skall göra vad gäller småskalig slakt bör ske i projektform. Medel för detta bör tilldelas under två år, 2005 och 2006.

## **2. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (fp)**

Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp) anför:

Folkpartiet liberalerna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Det är en politik för arbete och tillväxt. Folkpartiets förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23 har avslagits i budgetsprocessens första steg. Då vårt budgetförslag är en helhet är det inte meningsfullt att delta i fördelningen på anslag inom utgiftsområdet. I det följande redovisas i sammanfattning vårt budgetförslag för utgiftsområde 23.

Vi går förhoppningsvis mot ett paradigmskifte i synen på stöd till jordbruket, bort från direktstöd och mot ett system där samhället betalar för de nyttigheter som jordbruket producerar i form av miljö- och kulturvärden.

Folkpartiet har i sin landsbygdsmotion skissat på en ny organisation för de areella näringarna. Vi anser att det behövs en sammanhållande landsbygdspolitik. Det är dessutom helt i linje med intentioner från EU om att samla miljö- och landsbygdsprogrammet (LBU) och strukturfonder under ett tak. Det innebär ett samlat grepp också inom myndighet och verk. Folkpartiet anser därför att ett samlat verk bör inrättas, Verket för landsbygden och de areella näringarna, (LAN). I LAN skall alla frågor som hör till näringsdelen av jord, skog, fiske och landsbygdsutveckling ingå. Det innebär de verksamheter som till stor del nu ingår i Glesbygdsverket, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket. Den del av Fiskeriverket som berör havsmiljön bör falla in under Naturvårdsverkets ansvarsområde. Ansvarsfördelningen mellan länsstyrelsen och de nuvarande skogsvårdsstyrelserna (vilka i framtiden skall utgöra en del av LAN) avseende skogliga skyddsfrågor bör tydliggöras och renodlas. Vi bedömer att det första steget kan tas redan till årsskiftet 2004/05 och räknar med samordningsvinster i en storleksordning av 30–60 miljoner kronor under perioden. Sammanslagningen bör vara helt genomförd vid halvårsskiftet 2005. Detta innebär att

kostnaderna för Fiskeriverket och Jordbruksverket överförs till LAN vid årsskiftet och att kostnaderna för skogsvårdsorganisationerna överförs från halvårsskiftet 2005.

Det fortsatta ansvaret för allt djurskydd skall ligga under Djurskyddsmyndigheten, och regeringen bör till nästa år låta utreda vilka ytterligare verksamheter från nuvarande Jordbruksverket som skall flyttas till Djurskyddsmyndigheten.

Folkpartiet har varit kritiskt till organisationen av distriktveterinärerna samt varnat för risken att statliga medel används för att konkurrera med privata aktörer och föreslår därför en viss neddragning av verksamheten.

Folkpartiet vill också flytta över vissa delar av Jordbruksverkets inspektionsverksamhet, t.ex. inspektionen av foderanläggningar, till anslaget 43:12 *Livsmedelsverket* och ökar därför det anslaget med 5 miljoner. Tillskottet skall i huvudsak täcka det nya uppdraget men kan också användas för ytterligare skärpningar av kontrollverksamheten. Det ligger då helt i linje med ansvaret från jord till bord. Folkpartiet har länge krävt att livsmedelstillsynen i landet skärps. Vi konstaterar nu att regeringen utökar anslagen till Livsmedelsverket men vill påpeka att det är viktigt att utökningen oavkortat går till en förbättrad livsmedelstillsyn.

Folkpartiet anser att man bör minska på anslaget till Jordbruksverkets insamlande av statistiska uppgifter vad avser livsmedelsområdet. I linje med vår organisationsstruktur anser vi dels att dessa frågor bör ligga under Livsmedelsverket, dels att en minskning av anslaget bör kunna ske. Vi anser att det finns ett flertal organisationer och institut som arbetar med liknande frågor varför en besparing är befogad. Dessutom bör man vara medveten om att statistiska insamlingar inte enbart genererar kostnader för den som samlar in informationen utan även för dem som tillhandahåller informationen. Det finns alltså all anledning att ur ett företagarperspektiv försöka minska insamlingen av statistiska data.

Ekologiska odlare har många gånger varit en spjutspets i att åstadkomma ett långsiktigt hållbart brukande. Folkpartiet vänder sig ändå mot att regeringen bryter ut ekologisk odling och satsar på denna för att uppnå önskvärda miljömål. Vi anser att ekologisk odling kan spela en stor roll för att förbättra jordbrukets miljöprofil, men detta gäller också andra insatser som t.ex. Greppa Näringen och Odling i Balans. Folkpartiet anser att de miljösatningar som görs bland landets konventionella brukare har en mycket stor betydelse. Vi anser därför att olika miljöåtgärder skall vägas samman i LBU-programmen och satsningarna göras där man får mesta möjliga miljönytta. Därför vill Folkpartiet avskaffa anslag 44:7 *Ekologisk produktion* och överföra dessa pengar till anslag 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*.

Omarronderingsarbetet i Dalarna och angränsande län går alltför sakta. Folkpartiet vill att arbetet påskyndas.



Folkpartiet vill även öka ersättningen för viltskador för att säkerställa en god ersättning till dem som drabbas av skador orsakade av de stora rovdjuren.

Folkpartiet vänder sig emot återföringen av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. Vi anser att detta går emot principen att förorenaren betalar och att denna typ av växling inte är effektiv. Vi vill i stället förbättra jordbrukets situation med mer generella åtgärder inom företagspolitiken.

Folkpartiet vill också öka satsningarna på forskning och utveckling inom politikområdet. Sveriges lantbruksuniversitet har haft en ekonomiskt besvärlig situation de senaste åren, och vi föreslår att anslaget ökas med 15 miljoner kronor. Vidare föreslår vi en satsning på livsmedelsforskningen och ökar anslagen till extern finansiering av denna forskning med 5 miljoner kronor.

Folkpartiet vill ställa krav på jordbruket på en övergång från användningen av fossila bränslen till biobränslen. Vi tror att detta är en utveckling som på sikt gynnar jordbruket både genom att man minskar sitt beroende av fossila bränslen och genom att man själv blir producent av alternativ såsom t.ex. rapsmetylester (RME). Folkpartiet föreslår därför att man ställer krav på inblandning av förnybara drivmedel i samband med en sänkning av dieselskatten för jordbrukets och skogsbrukets maskiner. Folkpartiet bedömer att en inblandning av 2 % förnybara drivmedel under år 2005 skall ställas som minimikrav. Det bör sedan utökas till att under år 2006 vara 5 %. Det skulle innebära en avsevärd sänkning av klimatpåverkande utsläpp.

### **3. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (kd)**

Sven Gunnar Persson (kd) anför:

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den regeringen och dess stödpartier föreslår.

Kristdemokraternas budgetalternativ tar sikte på att långsiktigt förbättra Sveriges tillväxtförutsättningar genom strukturella reformer för minskad ohälsa, förbättrad lönebildning och strategiska skattesänkningar på arbete och sparande. Därigenom skapas förutsättningar för att sysselsättningen skall kunna öka i en sådan utsträckning att välfärden tryggas för alla.

Marknadsekonomin behöver ordning och regler för att kunna fungera effektivt. Modern institutionell ekonomisk teori visar också att en sund och väl fungerande marknadsekonomi förutsätter institutioner som lagar, förordningar, normer och sociala konventioner. En ekonomi som vilar på väl fungerande institutioner – såsom förutsägbart rättssystem, personligt ansvarstagande, god affäretik och hederlighet i uppträdande människor emellan – utmärks av ordning och låg osäkerhet. Denna ordning har inte uppkommit spontant utan bygger på det kristna och det klassiska kulturarvet. Här beto-

nas bl.a. skillnaden mellan rätt och fel, karaktär, hederlighet, personligt ansvarstagande, duglighet och arbetsetik. Det kostar merarbete, tid och pengar att kompensera och reducera osäkerhet.

Inom ramen för marknadsekonomin vill vi förena frihet och solidaritet. Grundläggande är frihet under ansvar. Enskilda initiativ och personligt ansvarstagande skall uppmuntras. Statens uppgift är att säkra en grundläggande ekonomisk trygghet för alla. Det sker genom socialpolitiken, skattesystemet, lagar och den offentliga verksamheten. Ett exempel på detta är gemensamt och solidariskt finansierad social service som alla medborgare har rätt till, men också stor frihet för individen att välja vem skall tillhandahålla denna service.

Det handlar bl.a. om arbetsmarknaden, som måste göras mer flexibel och där den kraftigt ökande sjukfrånvaron måste mötas med en förbättrad arbetsmiljö och rehabilitering. Det handlar om skatterna på arbete och företagsande som måste sänkas och på sikt anpassas till omvärldens betydligt lägre skattetryck. Det handlar om det svenska konkurrenstrycket som måste förbättras. Vidare måste den offentliga sektorn förnyas för att bättre möta konsumenternas/brukarnas behov och bättre tillvarata personalens kompetens och idéer. Dessutom måste valfriheten inom familjepolitiken öka, rättsväsendet återupprättas, pensionärernas ekonomiska situation stärkas och infrastrukturen förbättras. Kristdemokraterna anser också att statens lånebehov kan minskas jämfört med regeringens förslag genom ett starkare finansiellt sparande och genom en snabbare avveckling av det statliga ägandet av bolag som verkar på den konkurrensutsatta marknaden.

Målet med våra reformer på dessa områden är att skapa förutsättningar för en uthållig tillväxt på åtminstone 3 % över en konjunkturcykel, där sysselsättningen kan öka utan att inflationen tar fart, där den enskildes valfrihet, personliga ansvar och välfärd kan öka utan politisk detaljstyrning, där den offentliga sektorn kan vitaliseras och möta ökande behov utan att jagas av krympande skattebaser och där statens finanser blir mindre konjunkturkänsliga.

Riksdagsmajoriteten – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – har nu genom förslag till ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster ställt sig bakom en annan inriktning av politiken i det första rambeslutet om statsbudgeten. Därför redovisar vi i detta särskilda yttrande (i stället för i en reservation) den del av vår politik som rör utgiftsområde 23 och som vi skulle ha yrkat bifall till om vårt förslag till ramar hade vunnit riksdagens bifall i den första beslutsomgången.

Kristdemokraterna vill öka andelen skogsmark som är undantagen produktivt skogsbruk genom naturvårdsavtal i större utsträckning än vad som sker i dag. Därför föreslår vi att anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket* ökar med 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Det är enligt Kristdemokraterna ett problem att det inte finns något samlat myndighetsansvar när det gäller sjukdomar hos vilda djur. Naturvårdsverket ansvarar för de vilda friska djuren och Jordbruksverket för sjukdomar hos tamdjur. Vi anser att det är angeläget att Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) tilldelas de medel som behövs för forskning kring sjöfågeldöden.

I budgetpropositionen för år 2005 är anslaget 42:2 *Bidrag till distriktsveterinärorganisationen* nu uppe i 94 miljoner kronor. I dag har distriktsveterinärorganisationen (DVO) ca 280 anställda veterinärer. DVO har också under flera år med undantag av år 1999 redovisat ett ekonomiskt överskott för verksamheten. Kristdemokraterna anser att det är rimligt med en besparing på 25 miljoner kronor på anslaget utan att det ger skadliga effekter på verksamheten.

För att minska friktionen mellan människa och rovdjur bör djurägare kompenseras fullt ut för rovdjursskador som inträffar även för tamdjur som inte är kopplade till näringsverksamhet. Kristdemokraterna föreslår därför att anslaget till ersättning för viltskador ökas och att en modell tas fram för ersättning till tamdjur som inte är kopplade till näringsverksamhet. Hägnade hjortar räknas ofta som vilt. I vissa sammanhang är detta korrekt, men därmed utgår ingen ersättning för rovdjursdödade hjortar i hägn. Detta trots att hjortarnas möjligheter att fly undan rovdjuret är mycket begränsade om rovdjuret skulle komma in i hägnet. Kristdemokraterna föreslår att ersättning för viltskador skall utgå även för rovdjursdödade hjortar i hägn och anslår 4 miljoner kronor utöver regeringens anslagsnivå till anslaget 42:5.

Kristdemokraterna säger nej till regeringens ökning av anslaget till Djurskyddsmyndigheten. Anslaget 42:2 *Djurskyddsmyndigheten* är därför 25 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Det allmänna skördeskadeskyddet för vissa jordbruksgrödor upphörde genom riksdagens beslut år 1994. Sedan dess har staten officiellt haft ett övergripande ansvar för skördeskador i samband med naturkatastrofer. Av regeringens budgetproposition för år 2005 framgår däremot tydligt att regeringen anser att staten inte skall ha något ansvar för ersättningar vid skördeskador. Kristdemokraterna anser tvärtom att jordbruket på grund av näringens speciella natur och starka väderberoende skall ha ett statligt garanterat skydd vid skördeskadekatastrofer. Kristdemokraterna föreslår att ett nytt anslag för ersättning till skördeskador inrättas. Till detta anslag anvisar Kristdemokraterna 15 miljoner kronor för år 2005.

Det är viktigt att Sverige har egen nationell kompetens och kan producera eget vetenskapligt material för att slippa vara beroende av andras bedömningar. För att kunna garantera en god konsumentssäkerhet, för att kunna hävda sig internationellt och för att kunna försvara svenska nationella intressen i EU krävs att Livsmedelsverket (SLV) har tillräcklig kompetens att hantera frågor inom bl.a. kemi, toxikologi, mikrobiologi och

nutrition. Det är därför av yttersta vikt att Livsmedelsverket har erforderliga resurser för att göra egna vetenskapliga bedömningar. Anslaget 43:12 *Livsmedelsverket* bör förstärkas med 5 miljoner kronor.

I takt med att svenska livsmedelsprodukter blir kända ute i Europa ökar förutsättningarna för export. Sverige bör likt andra EU-länder nu satsa ordentligt med nationella medel för att stötta marknadsföringen av svenska livsmedel. Viktigt är att stödja mindre livsmedelsföretag för att nå ut på marknaden med förädlade produkter. Kristdemokraterna står därför bakom regeringens förslag om satsningar inom livsmedelsområdet för att främja exporten av svenska livsmedel och regional utveckling av livsmedelsförädling.

I ett samhälle som strävar efter välfärd för alla är det rimligt att också bönder skall kunna vara lediga från sitt arbete när de till exempel vill ha semester eller är sjuka utan att de drabbas hårt ekonomiskt. Kristdemokraterna anvisar 20 miljoner kronor till ett nytt anslag för stöd till avbytartjänster.

Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket är nödvändiga för att nå de uppsatta miljömålen. Framför allt handlar det om att minska näringsläckaget, vilket är nödvändigt för att nå miljömålet Ingen övergödning, som enligt Miljömålsrådet är ett av de mål som är svårast att uppnå i nuläget. Kristdemokraterna vill därför satsa 10 miljoner kronor mer än regeringen på anslaget 44:3 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* för år 2005.

Regeringen har förordat att inga ytterligare statsbidrag skall lämnas till åtgärder mot översvämningar i Emån. Kristdemokraterna anser att en MKB-undersökning i första hand måste slutföras och att ytterligare åtgärder därefter kan bli aktuella. För att garantera fortsatt omarronderingsverksamhet med möjlighet till tillkommande objekt samt fortsatt stöd för åtgärder kring Emån föreslår Kristdemokraterna att anslaget 44:4 *Stöd för jordbrukets rationalisering m.m.* ökas med 5 miljoner kronor.

Enligt Kristdemokraternas uppfattning bör skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel även fortsättningsvis återföras till näringen. Det krävs ytterligare forskning, utveckling, utbildning, information och andra insatser för att användningen av kemiska bekämpningsmedel skall minskas. Därför anslår Kristdemokraterna 150 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområde 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel*.

Vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) finns i dag en stark kompetens inom såväl livsmedels- som lantbruksekonomi. Denna kompetens kan rätt använd utvecklas vidare inom värdefulla områden för svensk livsmedelsproduktion. Kristdemokraterna avvisar en del av regeringens förslag om ytterligare satsningar på Artdatabanken och anvisar 35 miljoner kronor mindre än regeringen till anslaget 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*. Kristdemokraterna anser att det är viktigt att arbetet med det taxonomiska referensverket kan fortsätta.

#### **4. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (c)**

Jan Andersson (c) anför:

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2005 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2005 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd för beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminära utgiftstak för åren 2005 och 2006.

Centerpartiets budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – skall ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Centerpartiet vill ha ett samhälle där fokus finns på det friska och inte på det sjuka. Att mer än 20 % av den arbetsföra befolkningen är i arbetsåtgärder, öppen arbetslöshet, sjukskrivning eller förtidspension är inte tillfredsställande. Alla dessa människor är en resurs. Varje individ kan, med en annan syn, ges möjlighet att bidra med vad han eller hon kan prestera.

För att uppnå en positiv förändring fordras ett annat tänkande, där individen ges självkänsla och självbestämmande och där samhället ser till människan i första hand och inte till systemet som i dag, ett samhälle som bygger på federalismens principer där individen och lokalsamhället är grunden. Centerpartiet inleder en förändringsprocess bl.a. genom att sänka skatterna för låg- och medelinkomsttagare.

Den globala tillväxten, energiförsörjningen och den därmed sammanhängande miljöproblematiken väcker stora frågor om framtiden. Den långsiktiga lösningen för en hållbar energiförsörjning är ett samhälle som använder förnybara resurser. Vi i Centerpartiet vill genom vårt budgetalternativ beträda vägen som leder in i kretsloppssamhället. Näringsliv och företagande är grunden för ett blomstrande samhälle. Ett Sverige där företagande är minst lika naturligt som anställning måste vara ett framtidsmål. I allt, från skola till myndigheter, måste vikten av företagande och företagssamhet uppmuntras. Allt detta tillsammans med en tydlig bild av ett framtida hållbart och grönt samhälle är bärande delar i den resa in i framtiden som Centerpartiets budgetmotion anslår.

Svenskt jord- och skogsbruk skapar mervärden i form av god djuromsorg, bra miljöhänsyn, biologisk mångfald och en levande landsbygd. Centerpartiet anser att dessa mervärden är samhällsnyttor som samhället också skall vara med och betala för. Utöver skattesänkningar och regelförenklingar, som gör att det svenska lantbruket får möjlighet att konkurrera på likvärdiga villkor med andra länders lantbruk, behövs ett antal offensiva satsningar.

Skogsvårdsstyrelsernas arbete med rådgivning för att upprätthålla en god virkesproduktion utan tvångsåtgärder är en investering för framtidens skogsnäring. Det arbete som sker i skogen för att bevara den biologiska

mångfalden måste också premieras med en ökad satsning på naturvårdsavtal och rådgivning. Anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket* bör därmed räknas upp med 85 miljoner kronor.

För att ytterligare förstärka djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder bör anslaget 42:4 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* höjas med 10 miljoner kronor.

För att få en god acceptans i samhället för en livskraftig rovdjursstam måste åtgärder vidtas för att utbetala tillräckliga ersättningar för viltskador. För att förebygga och ersätta dessa viltskador bör anslag 42:5 *Ersättning för viltskador m.m.* utökas med drygt 3 miljoner kronor.

Centerpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten bör läggas ned och dess uppgifter bör återföras till och uppdras åt Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden. Denna lösning är mer effektiv med tanke på de stora samordningsvinsterna, samtidigt som ett helhetsgrepp saknas i den nya myndigheten. Därmed föreslår vi att anslaget 42:6 *Djurskyddsmyndigheten* minskas med 87 miljoner kronor. Anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* bör följaktligen förstärkas med 15 miljoner kronor. Därutöver bör anslaget till Centrala försöksdjursnämnden återinföras. Vi ser även en möjlighet till anslagsbesparing genom en, till viss del, självfinansiering av dem som ansöker om att få utföra djurförsök, varför vi föreslår ett anslag på 20 miljoner kronor.

Vi förespråkar att Livsmedelsekonomiska institutet läggs ned och således bör anslaget 43:13 *Livsmedelsekonomiska institutet* minskas med 6 miljoner kronor. I stället kan detta institut samordnas med anslaget 43:14 *Livsmedelsstatistik*.

Anslaget 44:1 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* bör utökas med 272 miljoner kronor. Detta anslag bör användas till bl.a. återskapande av våtmarker och utsatta områden (Less Favoured Areas) som Norrland, skärgården, sydsvenska höglandet. Pengarna skall också gå till att stärka dessa områdens konkurrenskraft samt startstöd till landsbygdsföretagare för ökat företagande på landsbygden.

En extra satsning på 2 miljoner kronor bör göras under anslaget 44:4 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* Satsningen handlar om att fullfölja de omarronderingsprojekt som pågår i bl.a. Dalarnas län, något som på sikt är samhällsekonomiskt lönsamt.

Svensk jordbruksnäring måste ges ekonomiskt likvärdiga konkurrensvillkor med jordbruksnäringen i t.ex. Finland och Danmark. Centerpartiet föreslår därför i andra motioner att jordbrukets s.k. ryggsäck lyfts av och därmed att skatten på kväve i handelsgödsel slopas. Mot bakgrund av detta kan anslaget 44:6 *Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.* räknas ned med 169 miljoner kronor. Kvar på anslaget återstår 100 miljoner kronor – dessa pengar utgör bekämpningsmedelsavgifter och skall återföras till näringen på lämpligt sätt.

Vi stöder inte regeringens extra satsning på Artdatabanken under anslag 25:1 *Sveriges lantbruksuniversitet*. Vi föreslår därför att anslaget minskas med 45 miljoner kronor.

Inom skogssektorn, som är Sveriges största nettoexportör, finns det ett stort behov av forskning och utveckling. Forskning bör inriktas mot bl.a. svampangrepp och trämaterialens användningsområden samt en generellt minskad miljöpåverkan av jord- och skogsbruk. Ytterligare 100 miljoner kronor bör tillföras anslaget 26:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning*.

## **5. Anslag inom utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, punkt 1 (v, mp)**

Åsa Domeij (mp) och Sven-Erik Sjöstrand (v) anför:

Så kallat NOKÅS-bidrag kan ansökas för skydd av natur och kulturmiljöer i skogslandskapet såsom naturvårdsbränning, skogsbete, våtmarker och för uppröjning kring kulturlämningar. År 2002 uppgick dessa bidrag till 7 miljoner kronor, vilket inte på långa vägar räcker för att täcka behovet. Miljöpartiet vill på sikt se en uppräknig av NOKÅS-anslaget i kombination med andra skyddsåtgärder, framför allt information och rådgivningsinsatser.

Sedan några år tillbaka drivs projektet Eldrimner, resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling, i Ås, beläget utanför Östersund i Krokoms kommun. Syftet med projektet är att skapa en mötesplats för företagare inom småskalig hantverksmässig livsmedelsförädling, ett centrum för tillämpad kunskap som hjälper i gång och stöder företagare inom denna bransch. Det är viktigt att Eldrimner får möjlighet att arbeta långsiktigt med att stödja utvecklingen av den småskaliga, hantverksmässiga livsmedelsförädlingen. Som nationellt resurscentrum kan Eldrimner stödja företagare inom denna näring i hela landet. Eldrimner kommer därför, i enlighet med avtal mellan s, mp och v, att fr.o.m. år 2005 få ett fast årligt anslag.

## **6. Viss verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m., punkt 8 (mp)**

Åsa Domeij (mp) anför:

I likhet med vad som redovisas i betänkandet och vad regeringen anför i propositionen ser jag positivt på att Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) påbörjat en översyn av sektorsrollens omfattning och mål samt att regeringen kommer att följa upp detta genom en särskild utredning. Jag vill emellertid närmare utveckla min syn på vad Miljöpartiet tillsammans med regeringen och Vänstern kommit överens om i denna del.

SLU har en särposition inom det svenska högskoleväsendet genom sin tydliga koppling till de areella näringarna. De areella näringarna är under omvandling och kommer att inta en central plats i det framtida samhället. Nya viktiga delar av sektorsansvaret vid sidan av produktion av föda, foder

och fiber är utvidgat miljöansvar, ekosystemtjänster, rekreation, kulturmiljö, djurvälstånd m.m. Ett allt större fokus kommer också att ställas på såväl produkters som produktionsmetoders kvalitet. Dessa förändringar bör SLU beakta för att kunna försvara sin position, eftersom det är sektorsansvaret som är anledningen till att Lantbruksuniversitetet till skillnad från andra universitet och högskolor inte lyder under Utbildningsdepartementet utan under Jordbruksdepartementet. Sektorsansvaret innebär att universitetet bör koncentrera sig på utbildningar med en klar koppling till dessa näringar.

SLU har dock under den senaste tioårsperioden etablerat utbildningar som också ges på andra universitet. Ett större fokus på det som är unikt för SLU är viktigt om universitetet skall kvarstå i nuvarande form och huvudmannaskap. En sådan fokusering är också nödvändig med tanke på den ekonomiska situation som SLU för närvarande befinner sig i. Den strategiska inriktningen av SLU är en politisk fråga och ej en fråga för den interna universitetsledningen. För SLU kommer det att finnas en ambition att bredda kursutbudet och därigenom konkurrera med andra universitet. Jag anser i stället att SLU bör inriktas på att hålla en hög vetenskaplig kvalitet då det gäller forskning, undervisning och samhällsinformation inom sitt område.

Jag ser därför ett behov av en särskild utredare, som skall ha till uppgift att:

1. utveckla och renodla sektorsansvaret,
2. föreslå möjligheter till samordningsvinster över fakultetsgränser och studieorter,
3. föreslå möjligheter till samordningsvinster med näraliggande universitet när det gäller baskursutbud som ges av både SLU och sådana universitet,
4. belysa SLU:s relation till kursutbud som erbjuds på den "ordinarie universitetsmarknaden" samt
5. utreda modeller för kvalitetssäkring och prioritering av utbildningar unika för SLU.



BILAGA 1

## Förteckning över behandlade förslag

### Propositionen

*Proposition 2004/05:1 Budgetpropositionen för 2005 Utgiftsområde 23:*

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 42:3 Djurhälsovård, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 5.8.3).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 42:4 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 3 500 000 kronor under 2006 (avsnitt 5.8.4).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Kammarkollegiet ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för Viltvårdsfonden i Riksgäldskontoret på högst 5 000 000 kronor (avsnitt 5.8.5).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 42:6 Djurskyddsmyndigheten, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 5.8.6).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Statens jordbruksverk ha tillgång till en kredit på myndighetens särskilda räntekonto för EU-verksamhet i Riksgäldskontoret på högst 6 000 000 000 kronor (avsnitt 6.9.1).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m., besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 6 086 200 000 kronor under 2006 och 13 800 000 kronor under 2007 (avsnitt 6.9.5).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 2 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 6.9.6).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst

- 808 052 000 kronor under 2006, högst 182 090 000 kronor 2007, högst 62 708 000 kronor 2008, högst 35 650 000 kronor 2009 och högst 61 500 000 kronor därefter (avsnitt 7.8.1).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 883 626 000 kronor under 2006, högst 225 757 000 kronor 2007, högst 75 290 000 kronor 2008, högst 40 474 000 kronor 2009 och högst 61 853 000 kronor därefter (avsnitt 7.8.2).
  10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 7.8.3).
  11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 44:7 Ekologisk produktion, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 7.8.7).
  12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 45:1 Främjande av rennäringen m.m., besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2006 (avsnitt 8.8.2).
  13. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005, för ramanslaget 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 220 000 000 kronor under 2006, högst 150 000 000 kronor 2007, högst 95 000 000 kronor 2008 och högst 45 000 000 kronor 2009 (avsnitt 9.1.2).
  14. Riksdagen godkänner vad regeringen förordar om disposition av avgiftsintäkter vid Djurskyddsmyndigheten (avsnitt 5.8.6).
  15. Riksdagen godkänner vad regeringen förordar om disposition av avgiftsintäkter vid Statens jordbruksverk (avsnitt 6.9.1).
  16. Riksdagen godkänner vad regeringen förordar om ersättning vid skördeeskador (avsnitt 6.7.2.3).
  17. Riksdagen godkänner nytt mål för politikområde Livsmedelspolitik i enlighet med vad regeringen förordar och beslutar att nuvarande mål skall upphöra att gälla (avsnitt 6.4).
  18. Riksdagen antar regeringens förslag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter (avsnitt 2 och 6.7.2.2).
  19. Riksdagen anvisar för budgetåret 2005 anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar i enlighet med uppställning under avsnitt 19.

## Motioner från allmänna motionstiden hösten 2003

*2003/04: MJ217 av Nils Fredrik Aurelius (m):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om slutförande och kostnadstäckning av projekt med anledning av Emån.

*2003/04: MJ446 av Agne Hansson (c):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statliga garantier till åtgärder för att slutföra arbetet med att förhindra översvämningar i Emån.

## Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

*2004/05: Sk405 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):*

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbetalning av EU-bidrag.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inriktning på offentligt finansierad forsknings- och försöksverksamhet.

*2004/05: MJ208 av Cecilia Widegren m.fl. (m, c, kd, fp):*

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utbetalningar av EU-stöden håller tidsplanen, dvs. utbetalningarna skall ske så snart Sverige har tillgång till pengarna, dvs. före årsskiftet.

*2004/05: MJ209 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (båda c):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ersättningarna till Sveriges bönder skall betalas ut till dem senast den 30 november det år de gäller.

*2004/05: MJ217 av Nils Fredrik Aurelius (m):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om slutförande och kostnadstäckning av projekt med anledning av Emån.

*2004/05: MJ222 av Birgitta Sellén och Håkan Larsson (båda c):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hanteringen av EU-ersättningar till Sveriges jordbrukare.

*2004/05: MJ246 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att kvaliteten i veterinärutbildningen skall upprätthållas genom en tillräckligt omfattande klinisk tillämpning av djursjukvård dygnet runt.

*2004/05: MJ259 av Cecilia Widegren m.fl. (m, kd, c):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa Djurskyddsmyndigheten.

*2004/05: MJ270 av Göte Wahlström m.fl. (s):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för att trygga beståndet av vätterröding.

*2004/05: MJ279 av Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (båda s):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de sedan tidigare avsatta medlen för fritidsodlingen och parksektorn i sin helhet skall användas för dessa syften.

*2004/05: MJ321 av Kenneth Johansson (c):*

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbetalningen av EU-ersättningar till det svenska jordbruket.

*2004/05: MJ376 av Eskil Erlandsson och Birgitta Carlsson (båda c):*

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utbetalning av EU-ersättningar till jordbruksföretagare skall ske årligen i månadsskiftet november/december.

*2004/05: MJ378 av Birgitta Carlsson m.fl. (c, m, fp, kd):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inrätta en professur vid SLU i Skara till minne av Edward Nonnen, med inriktning på innovationer och nytänkande inom växtodlingsområdet.

*2004/05: MJ379 av Håkan Larsson (c):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fast årligt stöd till Eldrimner, resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling.

*2004/05: MJ408 av Lars Gustafsson (kd):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utbetala EU-stödet under respektive budgetår.

*2004/05: MJ434 av Åsa Domeij m.fl. (mp):*

36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att NOKÅS-anslaget bör uppräknas för att tillgodose de stora behov som påtalas i motionen.

*2004/05: MJ437 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m):*

5. Riksdagen begär att regeringen betalar ut stödet till jordbruket i enlighet med vad som anförs i motionen.

*2004/05: MJ463 av Åsa Torstensson (c):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att regeringen skall rekvirera böndernas EU-ersättningar så snart de blir tillgängliga.

*2004/05: MJ467 av Ingemar Vänerlöv (kd):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av insatser för att upprätthålla värdefulla ängar och hagar till nytta för artrikedomen inom såväl växt- som djurvärlden.

*2004/05: MJ470 av Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (båda s):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om betydelsen av att den i budgetpropositionen aviserade utvärderingen av Sveriges lantbruksuniversitets sektorsansvar uppmärksammar behovet av långsiktig kunskapsuppbyggnad och systemutveckling för ekologisk produktion.

*2004/05: MJ473 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):*

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att besluta om bidrag under anslag 42:6 Djurskyddsmyndigheten.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om bemyndigande att besluta om bidrag under anslag 44:7 Ekologisk produktion.
3. Riksdagen begär att regeringen årligen återkommer till riksdagen med redovisning för hur de avgiftsintäkter som influtit till Djurskyddsmyndigheten och Statens jordbruksverk disponerats.
4. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag för år 2005 anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt i motionen redovisad uppställning.

*2004/05: MJ497 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):*

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arealersättning skall betalas ut under det kalenderår som stödet avser.

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skörde-skadeskydd.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till avbyttjänst.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om exportfrämjande åtgärder.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till omarronderingar.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återföra skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel till jordbruksnäringen.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rovdjursdödade hjortar i hägn.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ersättningen för rovdjursdödade renar även fortsättningsvis skall betalas ut i form av öronmärkta pengar från regeringen.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ansvaret för sjukdomar hos vilda djur bör tydliggöras.
46. Riksdagen anvisar med följande förändringar i förhållande till regeringens förslag för budgetåret 2005 anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt i motionen redovisad uppställning.

*2004/05: MJ499 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):*

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Livsmedelsverket.

*2004/05: MJ508 av Anita Brodén m.fl. (fp):*

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att klargöra SLU:s sektorsansvar i budgeten.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om FORMAS ansvar för livsmedelsforskningen och en översyn av rådsforskningen.
36. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt i motionen redovisad uppställning.

*2004/05: MJ513 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):*

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa Djurskyddsmyndigheten.

*2004/05: MJ525 av Jan Andersson m.fl. (c):*

1. Riksdagen beslutar att uppta ett nytt anslag för Centrala försöksdjursnämnden.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar enligt i motionen redovisad uppställning.

BILAGA 2

## Regeringens lagförslag

### Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

Häri genom föreskrivs att 1 § lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

1 §<sup>1</sup>

I denna lag ges bestämmelser som behövs för att den pris- och marknadsreglering som ingår i EG:s gemensamma jordbrukspolitik skall kunna genomföras i Sverige.

I denna lag ges bestämmelser som behövs för att *de stöd och* den pris- och marknadsreglering som ingår i EG:s gemensamma jordbrukspolitik skall kunna genomföras i Sverige.

Med EG:s förordningar om jordbruksprodukter avses i denna lag EG:s förordningar om

1. marknadsreglering av jordbruksprodukter,
  2. produkter som omfattas av Romfördragets bilaga I men som inte omfattas av någon marknadsreglering,
  3. produkter som har framställts av jordbruksprodukter,
  4. uppgiftsskyldighet i fråga om inkomstförhållanden och driftsekonomiska förhållanden i jordbruket, *och*
  5. särskilda omräkningskurser som används inom den gemensamma jordbrukspolitiken.
4. uppgiftsskyldighet i fråga om inkomstförhållanden och driftsekonomiska förhållanden i jordbruket, *och*
  6. *direktstöd och särskilda stödssystem för jordbrukare.*

Denna lag tillämpas inte i fråga om sådana bestämmelser i EG:s förordningar om jordbruksprodukter som helt faller inom tillämpningsområdet för livsmedelslagen (1971:511).

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

<sup>1</sup> Senaste lydelse 1999:1317.



## BILAGA 3

Förslag till beslut om anslag inom  
utgiftsområde 23

## Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

1 000-tal kronor

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

	<b>Politikområde Anslag</b>	<b>Utskottets förslag</b>
<b>25</b>	<b>Utbildningspolitik</b>	
1	Sveriges lantbruksuniversitet ( <i>ram</i> )	1 356 200
<b>26</b>	<b>Forskningspolitik</b>	
1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning ( <i>ram</i> )	231 759
2	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien ( <i>obet.</i> )	1 184
<b>41</b>	<b>Skogspolitik</b>	
1	Skogsvårdsorganisationen ( <i>ram</i> )	315 934
2	Insatser för skogsbruket ( <i>ram</i> )	221 200
3	Internationellt skogssamarbete ( <i>ram</i> )	1 405
4	Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning ( <i>ram</i> )	6 000
<b>42</b>	<b>Djurpolitik</b>	
1	Statens veterinärmedicinska anstalt ( <i>ram</i> )	99 735
2	Bidrag till distriktsveterinärorganisationen ( <i>obet.</i> )	94 715
3	Djurhälsovård ( <i>ram</i> )	14 797
4	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar ( <i>ram</i> )	125 100
5	Ersättningar för viltskador m.m. ( <i>ram</i> )	87 500
6	Djurskyddsmyndigheten ( <i>ram</i> )	86 674
<b>43</b>	<b>Livsmedelspolitik</b>	
1	Statens jordbruksverk ( <i>ram</i> )	308 346
2	Statens utsädeskontroll ( <i>ram</i> )	841
3	Statens växtsortnämnd ( <i>ram</i> )	2 219
4	Bekämpande av växtsjukdomar ( <i>ram</i> )	2 578
5	Arealersättning och djurbidrag m.m. ( <i>ram</i> )	5 557 400
6	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter ( <i>ram</i> )	1 416 000
7	Räntekostnader för förskotterade arealersättningar m.m. ( <i>ram</i> )	79 415
8	Fiskeriverket ( <i>ram</i> )	101 158
9	Strukturstöd till fisket m.m. ( <i>ram</i> )	28 390
10	Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m. ( <i>ram</i> )	80 000
11	Fiskevård ( <i>ram</i> )	28 000
12	Livsmedelsverket ( <i>ram</i> )	156 586
13	Livsmedelsekonomiska institutet ( <i>ram</i> )	9 977
14	Livsmedelsstatistik ( <i>ram</i> )	22 392

	<b>Politikområde Anslag</b>	<b>Utskottets förslag</b>
15	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten (ram)	7 400
16	Åtgärder inom livsmedelsområdet (ram)	15 000
17	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m. (ram)	37 089
<b>44</b>	<b>Landsbygdspolitik</b>	
1	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (ram)	2 223 000
2	Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur (ram)	1 575 558
3	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket (ram)	11 901
4	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m. (ram)	3 000
5	Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m. (ram)	1 538
6	Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m. (ram)	269 000
7	Ekologisk produktion (ram)	30 000
<b>45</b>	<b>Samepolitik</b>	
1	Främjande av rennäringen m.m. (ram)	47 000
	<b>Summa för utgiftsområdet</b>	<b>14 655 991</b>

## BILAGA 4

Regeringens och oppositionspartiernas förslag  
till anslag för år 2005 inom utgiftsområde 23

## Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Anslags- typ	Regeringens förslag	(m)	(fp)	(kd)	(c)
25:1 Sveriges lantbruksuniversitet	(ram)	1 356 200	-45 000	+15 000	-35 000	-45 000
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	(ram)	231 759		+5 000		+100 000
26:2 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	(obet.)	1 184				
41:1 Skogsvårdsorganisationen	(ram)	315 934		-162 967		
41:2 Insatser för skogsbruket	(ram)	221 200	-65 500		+25 000	+85 000
41:3 Internationellt skogssamarbete	(ram)	1 405				
41:4 Från EG-budgeten finansierade medel för skogsskadeövervakning	(ram)	6 000				
42:1 Statens veterinärmedicinska anstalt	(ram)	99 735				
42:2 Bidrag till distriktsveterinärorganisationen	(obet.)	94 715		-20 000	-25 000	
42:3 Djurhälsövård	(ram)	14 797		+5 000		
42:4 Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	(ram)	125 100				+10 000
42:5 Ersättningar för viltskador m.m.	(ram)	87 500		+3 000	+4 000	+3 000
42:6 Djurskyddsmyndigheten	(ram)	86 674	-56 000		-25 000	-87 000
42:7 Centrala försöksdjursnämnden	(ram)					+20 000

Anslag	Anslags- Regeringens					(c)
	typ	förslag	(m)	(fp)	(kd)	
43:1 Statens jordbruksverk	(ram)	308 346	+30 000	-308 346		+15 000
43:2 Statens utsädeskontroll	(ram)	841				
43:3 Statens växtsortnämnd	(ram)	2 219				
43:4 Bekämpande av växtsjukdomar	(ram)	2 578				
43:5 Arealersättning och djurbidrag m.m.	(ram)	5 557 400				
43:6 Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	(ram)	1 416 000				
43:7 Räntekostnader för forskoterade arealersättningar m.m.	(ram)	79 415				
43:8 Fiskeriverket	(ram)	101 158		-101 158		
43:9 Strukturstöd till fisket m.m.	(ram)	28 390				
43:10 Från EG-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	(ram)	80 000				
43:11 Fiskevård	(ram)	28 000				
43:12 Livsmedelsverket	(ram)	156 586		+5 000	+5 000	
43:13 Livsmedelsekonomiska institutet	(ram)	9 977	-4 989			-6 000
43:14 Livsmedelsstatistik	(ram)	22 392		-10 000		
43:15 Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EG-budgeten	(ram)	7 400				
43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet	(ram)	15 000	-10 000			
43:17 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	(ram)	37 089				
43:18 Ersättning vid skördeskador	(ram)					
43:19 Verket för landsbygden och de areella näringarna (L/AN)	(ram)			+504 413	+15 000	

Anslag	Anslags-		Regeringens			(c)
	typ	förslag	(m)	(fp)	(kd)	
44:1 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	(ram)	2 223 000	-135 000	+30 000		+272 000
44:2 Från EG-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	(ram)	1 575 558				
44:3 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	(ram)	11 901			+10 000	
44:4 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	(ram)	3 000			+5 000	+2 000
44:5 Stöd till innehavare av fjällägenheter m.m.	(ram)	1 538				
44:6 Återföring av skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel m.m.	(ram)	269 000	-269 000	-269 000	+150 000	-169 000
44:7 Ekologisk produktion	(ram)	30 000	-30 000	-30 000	-15 000	
44:8 Avbyttjänst	(ram)				+20 000	
45:1 Främjande av rennäringen m.m.	(ram)	47 000				
<b>Summa</b>		<b>14 655 991</b>	<b>-585 489</b>	<b>-334 058</b>	<b>+134 000</b>	<b>+200 000</b>